

NYTT FRAMLEGG TIL _____

Prinsipp- program

FOR AKP (m-l)

Oktober

Kr. 10,-

Innholdsliste:

Lagsbehandlingen av prinsippprogrammet	s. 5
Vedtak frå prinsippprogramkomiteen på møtet i mai	s. 5
Sentralkomiteen støttar det nye framlegget til prinsippprogram ..	s. 6
Føreord	s. 7
Nytt utkast til prinsippprogram for AKP(m-l)	s. 10
Innleiing	s. 10
Del I: Kapitalismen og imperialismen	
Kapittel 1: Kapitalismen, imperialismen og revolusjonen	s. 11
Kapittel 2: Situasjonen i verda i dag	s. 13
Kapittel 3: Kampen mot imperialismen og krigen	s. 17
Del II: Klassekampen i Noreg	
Kapittel 4: Noreg og imperialismen	s. 21
Kapittel 5: Klassar og klassemotsetnader i det norske samfunnet	s. 22
Kapittel 6: Den norske staten	s. 27
Kapittel 7: Klasseanalyse, strategi og taktikk	s. 29
Del III: Revisjonismen og opportunisten	
Kapittel 8: Kva er opportuniste og revisjonisme?	s. 30
Kapittel 9: Sovjetrevisjonismen er den farlegaste forma for opportuniste	s. 32
Kapittel 10: Det norske Arbeiderparti	s. 32
Kapittel 11: Den moderne revisjonismen og dei sosialimperialis- tiske retningane i Noreg	s. 33
Kapittel 12: Linja for kampen mot opportunisten	s. 35
Del IV: Kommunistane og klassekampen under kapitalismen	
Kapittel 13: Kamp for interessene til arbeidsfolk, kamp mot reformisme og økonomisme	s. 36
Kapittel 14: AKP(m-l) og fagforeiningane	s. 37
Kapittel 15: AKP(m-l), einskapsfront og alliansar	s. 39
Kapittel 16: AKP(m-l) og parlamentariske val	s. 40
Kapittel 17: AKP(m-l) og kampen for dei demokratiske rettane .	s. 40
Kapittel 18: AKP(m-l) og klassekampen i teorien og kulturen ...	s. 41
Kapittel 19: AKP(m-l) og kampen for sjølvstendet til den norske staten	s. 41
Kapittel 20: AKP(m-l)s oppgåver dersom Noreg blir drege inn i ein tredje verdskrig	s. 43
Del V: Den sosialistiske revolusjonen	
Kapittel 21: Den sosialistiske revolusjonen	s. 45
Del VI: Sosialismen, proletariatets diktatur og utviklinga til kommunismen	
Kapittel 22: Sosialismen og proletariatets diktatur	s. 48
Kapittel 23: Dei første oppgåvene for sosialismen i Noreg	s. 52
Kapittel 24: Utviklinga av sosialismen til kommunisme	s. 54
Del VII: Arbeidarklassens kommunistiske parti	
Kapittel 25: Kva er AKP(m-l)?	s. 56
Kapittel 26: Korleis arbeider AKP(m-l)?	s. 57
Kapittel 27: Organiseringa av partiet	s. 59
Vedtak, merknader og dissensar	
Vedtak frå prinsippprogramkomiteen	s. 61
Dissensar og merknader	s. 61
— til Innleiing	s. 61

— til Del I	s. 61
— til Del III.....	s. 66
— til Del IV.....	s. 66
— til Del V	s. 68
— til Del VI.....	s. 68
— til Del VII	s. 69

Lagsbehandlinga av prinsippprogramframlegget

Vi gjer framlegg om at laga behandlar framlegget ut frå følgjande dagsorden:

1) Ta stilling til hovudinnhaldet i det nye framlegget i dette heftet. Kan laget støtte dette framlegget i hovudsak og gå inn for at det vert lagt til grunn for vedtak på landsmøtet?

Vedtak: Ja eller nei.

2) Viktige politiske endringsframlegg til framlegget. Skal leggst fram på lagsmøtet og røystast over.

3) Mindre endringsframlegg, formuleringsendringar frå einskildmedlemer. Samlast inn på lagsmøtet utan realitetsbehandling og vedtak.

Rapportar om behandlinga i laga sendast gjennom partiet. Endringsframlegg kan sendast direkte til Prinsippprogramkomiteen, adresse Forlaget Oktober, Boks 6514 Rodeløkka, Oslo 5.

*Arbeidsutvalet i
prinsippprogramkomiteen*

Vedtak frå prinsippprogramkomiteen på møtet i mai

Følgjande vedtak som summerer opp arbeidet som er gjort til no vart samrøystes vedtatt av prinsippprogramkomiteen:

1) Prinsippprogramkomiteen har behandla framlegget som er utarbeidd på grunnlag av vedtak i Sentralkomiteen. Prinsippprogramkomiteen er i hovudsak samd i innhald og form i dette framlegget. Prinsippprogramkomiteen støttar derfor samrøystes at dette framlegget vert lagt til grunn for diskusjon fram til landsmøtet.

2) Prinsippprogramkomiteen har behandla framlegget på avgrensa tid. Komiteen har derfor konsentrert diskusjonen om dei områda som medlemene i komiteen meinte er dei viktigaste politisk. På desse områda har komiteen fatta vedtak. Når det gjeld dei delane som komiteen ikkje har behandla i detalj, er komiteen tilfreds med innhaldet i store drag. På ein del punkt har medlemene i komiteen lagt ved endringsframlegg som komiteen ikkje har hatt oppe til drøfting og/eller realitetsbehandling. På nokre område vil medlemene i komiteen reise endringsframlegg i løpet av programdiskusjonen i partiet.

Stikkorda i margen strekar under ein del viktige spørsmål som har vore drøfta i programdiskusjonen. Vidare merkar dei ut ein del stader der det er ført inn nye avsnitt eller der heile kapittel er tekne ut. Stikkorda er laga av redaksjonen og er meinte som hjelpemiddel for å gjere lesinga enklare, ikkje som rettleiing for kva som bør diskuterast.

Sentralkomiteen støttar det nye framlegget til prinsippprogram

SKs vedtak om programmet hausten 1979

Utkastet til prinsippprogram som kom hausten 1979 vart aldri handsama i detalj i Sentralkomiteen. SK i plenum fekk lagt fram heile dette utkastet og fatta følgjande vedtak:

«Vedtak om prinsippprogrammet

- 1) SK binder seg ikke til alle synspunktene i utkastet til revidert program.

SK tar ikkje stilling til detaljformuleringer.

Med disse forbeholda sier SK seg tilfreds med retninga i utkastet.

- 2) SK vil legge utkastet til prinsippprogram til grunn for landsmøtebehandlinga av prinsippprogrammet.

(Enstemmig vedtatt).»

(Sisert etter protokollen til sentralkomiteen.)

Kameratar har med rette kritisert at dette har gjort det vanskeleg å kritisere standpunkta sentralkomiteen har i programspørsmål, ettersom det var uklart kva formuleringar som er omfatta av tilslutninga til hovudlinja og kvar SK står fritt.

SKs nye vedtak om programmet våren 1980

Våren 1980 handsama SK i plenum derfor nye framlegg til alle delar av programmet. SK fatta nesten 50 politiske vedtak om innhaldet i programmet, og medlemene la ved over 30 protokollmerknader. SK slo fast at på grunnlag av desse vedtaka og dei framlegga til nytt program som SK hadde gått gjennom, var det råd å sende ut eit framlegg i SKs namn.

Etter dette har fleire medlemer i prinsippprogramkomiteen — mellom dei to SK-medlemer — skrive gjennom framlegga ein gong til med dei nye vedtaka og protokollmerknaene frå SK i vår som ein del av grunnlagsmaterialet. Prinsippprogramkomiteen i plenum har gått gjennom desse framlegga og vedtatt dei med ei lang rad endringar, og lagt ved protokollmerknader og dissensar.

AU har gått gjennom det framlegget som no ligg på bordet frå prinsippprogramkomiteen. AU slår fast at det er tatt omsyn til alle dei vedtaka SK fatta i det nye framlegget. Når det gjeld mange einskildformuleringar og delavsnitt, så har prinsippprogramkomiteen gjort endringar som SK ikkje har behandla. AU meiner at ingen av desse endringane er av ein slik karakter at dei kjem i motsetnad til SKs vedtak.

Blant vedtaka SK gjorde i vår kan vi nemne:

- Partinamnet, målforma i programmet (nynorsk), at partiet bygger på alle dei fem klassikarane.
- Tilslutning til formuleringa av dei fire grunnleggande motseiingane i verda og formuleringa av teorien om dei tre verdene.
- Tilslutning til formuleringa av hovudmotseiinga i Noreg.
- Tilslutning til behandlinga av parlamentarismen.
- Tilslutning til behandlinga av fagrørsla.

SKs stilling til dette programframlegget

På grunnlag av dette slår AU fast at det framlegget som her vert sendt ut frå prinsippprogramkomiteen også i hovudsak er SKs framlegg som SK tilrår landsmøtet å vedta. Innanfor ramma av SKs vedtak står dei einskilte medlemene i SK fritt til å kritisere framlegget på område som dei sjølve har røysta mot i SK, på område som SK ikkje har tatt stilling til, og når det gjeld språk, formuleringar og ordlyd i framlegget.

Arbeidsutvalet i Sentralkomiteen i AKP(m-l)

Mai 1980

Føreord

Prinsippprogramkomiteen som er nedsett på oppdrag frå sentralkomiteen i AKP(m-l) hadde møte i mai. Han handsama eit framlegg til prinsippprogram som vert offentleggjort her.

Kritikken av det førre utkastet

AKP(m-l) har i om lag eit halvt år drøfta eit utkast til nytt prinsippprogram, som vart sendt ut i oktober 1979.

Det utkastet bygde på AKP(m-l)s prinsippprogram vedtatt på 2. landsmøtet i 1976. (Heretter kallar vi programmet frå 1976 for P-76, utkastet frå oktober 1979 for U-80 og framlegget i dette heftet for F-80).

U-80 var skrive svært snøgt av ei lita gruppe som var sett ned som førebuande prinsippprogramkomite. Det er no drøfta i eit fleirtal av partilaga og i ein del innlegg i pressa.

Eit fleirtal av laga seier at dei er samde i den *politiske* innretninga på U-80. Eit lite mindretal har gått inn for å avvise det.

Samstundes har eit fleirtal av dei som har støtta innretninga mykje konkret kritikk. Det er kome inn mange endringsframlegg, og eit hefte med nokre endringsframlegg vart offentleggjort i februar 1980. Ei hovudsak i kritikken er at U-80 er for langt og utflytande og for lite programmatisk. Alle som har uttala seg om det, meiner at lengda på programmet må skjerast kraftig ned. Kritikken rettar seg også mot ei lang rekke underavsnitt. Her kjem det dels framlegg om endringar, dels om å avvise punkta eller få dei nyskrivne.

Viktige endringar i det nye framlegget

Det nye framlegget, F-80, er laga av medlemmer av prinsippprogramkomiteen på grunnlag av diskusjonen i partiet.

F-80 skil seg både ut frå P-76 og U-80 ved at det er ein god del stuttare. Samanliknar vi lengdene, får vi:

P-76	150 sider	100 %
U-80	ca. 130 sider	83 %
F-80	ca. 90 sider	58 %

(Lengdene på U-80 og F-80 er omrekna til boksider med same innhald som i Oktober-utgåva av 76-programmet.)

Det nye framlegget er altså på knappe 90 sider eller drøyt 40 prosent stuttare enn 76-programmet.

Mange har kritisert U-80 for vanskeleg og tungt mål. Somme har gjort framlegg om å få prinsippprogrammet på bokmål. F-80 er på nynorsk, men sjeldne nynorskformer som er uvanlege for mange lesarar er unngått. Både målet og oppbygginga gjer at det nye framlegget er lettare å lese enn P-76 og U-80.

Framlegg om ikkje å bruke sitat frå dei marxistiske klassikarane er ikkje tatt til følgje. Grunnen til det er at marxismen-leninismen-Mao Zedongs tenking no vert utsett for harde åtak. Derfor er det viktig at programmet tydeleg understrekar at partiet held fast på hovudlinja til dei marxistiske klassikarane og viser det m.a. ved å sitere dei.

Kritikk av ein del viktige einskildpunkt er tatt til følgje. Punkta om kvinneundertrykking og om fagrørsla vart avviste av mange. Det nye framlegget har nyskrive desse avsnitta på grunnlag av endringsframlegg som sto i framleggsheftet frå februar. Kritikk av undervurdering av den leiande rolla til partiet er tatt til følgje. Kritikk av eit punkt som hevda at revolusjonen i Noreg må vere ein «folkerevolusjon» er tatt til følgje, avsnittet er fjerna. Programkomiteen går samrøystes inn for at AKP(m-l)s haldning til undertrykking av homofile skal takast opp i prinsippprogrammet.

Hovudstrukturen i framlegget er endra på eitt punkt. Delen om partiet, som tidlegare har stått først, er no flytta sist. I tillegg inneheld det nye framlegget eit stutt føreord.

Delen om kommunistane og klassekampen i Noreg er forenkla og forkorta svært mykje. Noko av det som vart tatt opp her, t.d. punktet om vern av natur og menneskeleg miljø, er flytta over til delen om kapitalismen i Noreg.

Føreordet inneheld ei markering av at programmet ikkje er ferdig og fullkome, og slår fast at om det er svært sterke grunnar til det, kan sentralkomiteen i partiet gjere programendringar i perioden mellom to landsmøte. Dette er tatt inn ut frå diskusjonar i partiet om røynsler med nye ting som har skjedd i begge dei to siste landsmøteperiodane, og på bakgrunn av at det er mogleg det kan bli krig og at partiet må gå i illegalitet i åra som kjem.

Prinsippprogramkomiteens arbeid med framlegget

Kva syn prinsippprogramkomiteen har på det nye framlegget, går fram av vedtaka komiteen har gjort. Dei står prenta i dette heftet, rett framfor dette føreordet. Den nye prinsippprogramkomiteen vart sett ned tidleg i 1980. Han har to medlemmer frå sentralkomiteen, medan dei andre medlemene har oppgåvene sine i grunnorganisasjonar, distriktsstyre og partiutval. Han vart sett saman for å få med medlemmer som kunne arbeide særskilt med teoretiske spørsmål og språk, kameratar frå distrikt utanfor Oslo og kameratar som heilt eller delvis hadde avvist det førre utkastet, U-80.

Prinsippprogramkomiteen har drøfta det nye framlegget som heilskap og også hatt ei lang rekke debattar om viktige einskildspørsmål. Mindre politiske spørsmål og formuleringssaker vart lagt ved protokollen utan realitetsvotering. På grunnlag av denne førehavinga, sluttar prinsippprogramkomiteen samrøystes opp om det nye framlegget.

Prinsippprogramkomiteen som heilskap ser på det nye framlegget som ei kraftig betring i høve til utkastet frå hausten 1979. Derfor er også kameratar som hadde store innvendingar mot U-80 med på å støtte det nye framlegget overfor partiet.

Desse betringane er eit resultat av ein prosess med debatt, kritikk og framlegg i partiet. Det er eit uttrykk for at partidemokratiet fungerer. Den forma for programdiskusjon som AKP(m-l) har no, med offentlege framlegg og motframlegg og høve for kameratar i ungdomsforbunda og partilause til å sende inn kritikk og endringsframlegg, er den opnaste og mest demokratiske programdebatten partiet har hatt til no.

Medlemene i prinsippprogramkomiteen meiner at dette legg grunnen for at det kan gjerast eit godt programvedtak på 3. landsmøtet. Det vil ikkje seie at medlemene i prinsippprogramkomiteen ser på det nye framlegget som ferdig eller lytefritt. På komitemøtet i mai peikte alle på ein del veikskapar. Eit par punkt var ikkje ferdige (se teksten til del II og IV). Framlegget inneheld enno for mange oppattak, t.d. i behandlinga av frontpolitikken. Det finst ein del formuleringsproblem. Men prinsippprogramkomiteen meiner at no skal det meste kunne bli retta opp utan alt for mange vanskar fram til landsmøtet.

Framlegget vert offentleggjort saman med dissensar og merknader frå førehavinga på møtet i mai. Hadde prinsippprogramkomiteen arbeidd ein månad til med finpusning og diskusjonar, kunne framlegget vore meir ferdig og framlegget ville sikkert vore samrøystes på mange fleire punkt. Men for debatten i partiet og ungdomsforbunda trur vi det kan vere like bra å få offentleggjort framlegget med ein del motseiingar som det er no. Vi trur det vil skjerpa lysta til å studere og diskutere framlegget og sette fart i arbeidet med nye endringar.

Arbeidet med framlegget fram til landsmøtet

Dette er det siste framlegget som prinsippprogramkomiteen sender ut til heile partiet før landsmøtet.

Det er framleis mogleg å kome med framlegg om eit heilt nytt program. Det er også mogleg å røyste ned dette framlegget. Prinsippprogramkomiteen og sentralkomiteen rår laga til å vedta dette framlegget i hovudsak.

Der lag eller medlemmer er usamde i delar av det nye framlegget, rår vi til at dei gjer framlegg om endringar og ikkje går inn for eit nytt alternativt program, slik at F-80 med endringsframlegg blir det dokumentet som vert handsama av 3. landsmøtet.

Av omsyn til demokratiet i partiet er det best om landsmøtet så langt som mogleg vedtar ein ferdigformulert tekst, ord for ord. Det er uheldig å vedta program som i stor mon må skrivast om og redigerast etter landsmøtet.

Derfor er det viktig at alle som har endringsframlegg skriv dei heilt ut og gjer nøye greie for kvar dei skal plasserast. Dette heftet er prenta opp med blank yttermarg med sidetall som kan klippast av og sendast inn. Det er for å gjere det lett å lage framlegg til kortare endringar i teksten og sende dei inn.

Så mange framlegg som mogleg bør kome så raskt som mogleg, slik at dei kan bli med i arbeidet med siste finpussing av framlegget til sjølve landsmøtet.

Oslo, mai 1980

Arbeidsutvalet i prinsippprogramkomiteen

**Klipp av margen og send merknadene til
Prinsippprogramkomiteen.**

Nytt framlegg til prinsippprogram for AKP(m-l)

Innleiing

AKP(m-l) byggjer på Marx, Engels, Lenin, Stalin og Mao.

Arbeidernes Kommunistparti (marxist-leninistene) kjempar for interessene til arbeidarklassen og folket og for sosialismen og kommunismen i Noreg og heile verda.

For å vinne fram i denne kampen må AKP(m-l) ha ei klar oppfatning av situasjonen i verda og i Noreg og avgjere kva strategiske (lang-siktige) oppgåver det har på grunnlag av dette. Denne analysen er samanfatta i *prinsippprogrammet* til partiet. Partiet har også *vedtekter* for organisasjonen og partilivet. Vidare har partiet eigne program for viktige område.*

Tala viser til framlegg og merknader i tillegg.

AKP(m-l) bygger på marxismen-leninismen-Mao Zedongs tenking, slik han i første rekke er forma ut av Marx, Engels, Lenin, Stalin og Mao. Dette er arbeidarklassens revolusjonære teori som er utvikla av røynsleane i klassekampen gjennom meir enn hundre år. AKP(m-l) bind denne teorien saman med røynsleane som er hausta av den norske arbeidarrørsla. (1)

Som all menneskeleg forståing er partiprogrammet ufullstendig på somme område. Det finst viktige spørsmål AKP(m-l) ikkje er ferdig med å analysere. Den historiske utviklinga skaper også nye fenomen som må analyserast på nytt. Det kan også vise seg at programmet inneheld feil. Derfor er ikkje prinsippprogrammet til AKP(m-l) noko uomskifteleg dokument. Partiet må følgje den hovudkursen det stikk opp og samstundes utvikle politikken ettersom situasjonen endrar seg og partiet får større kunnskapar.

Prinsippprogrammet til AKP(m-l) er vedtatt av landsmøtet. Dersom det er særskilt tungtvegande grunnar til det, og noko anna vil skade partiet, kan sentralkomiteen gjere vedtak som endrar delar av prinsippprogrammet. Dette bør skje etter diskusjon i partiet dersom situasjonen gjer det mogleg. (2)

Sentralkomiteen kan gjere vedtak som endrar delar

* I dag gjeld det AKP(m-l)s sameprogram, som er vedtatt i 1980, og AKP(m-l)s militær-politiske program, som er vedtatt i 1979. Arbeidsprogrammet tar for seg dei taktiske (kortsiktige) oppgåvene.

Del I

Kapitalismen og imperialismen

Kapittel 1

Kapitalismen, imperialismen og revolusjonen

a) Dei indre motseiingane i kapitalismen er uløyslege

Da den menneskelege produksjonen var utvikla så mykje at han gav eit overskot ut over det kvar i sær trong, voks klassane fram. Etter det har verdshistoria vore historia om klassekamp.

Kapitalismen braut gjennom med den første store industrielle revolusjonen og dei store borgarlege revolusjonane. Han sprengte dei føydale lenkene som heldt utviklinga av samfunnet attende. Han ruinerte millionar av småprodusentar og dreiv dei inn i fabrikkane. Han skapte den moderne storindustrien og den moderne arbeidarklassen, proletariatet.

Kapitalismen har skapt produksjonsmiddel som gjer det råd å skape det som trengst for å tilfredsstille alle dei mest turvande livsbehova for alle menneske på jorda. Men kapitalistane nyttar desse produksjonsmidla for sin eigen profitt og ikkje for fellesbehova til menneska. For å trygge makta si har dei bygd opp veldige militærapparat og ført dei blodigaste krigane i historia. Kapitalismen fører til at fleirtalet av menneska på jorda lever i elende. Eit uunngåeleg resultat av kapitalismen er at det oppstår svære økonomiske kriser og krigar, som igjen fører til opprør.

Marx og Engels undersøkte utviklingslovene for den kapitalistiske økonomien og synta at dei indre motseiingane i kapitalismen lovbunde må føre til at kapitalismen går under. (3) I den moderne arbeidarklassen har kapitalismen også skapt den krafta som vil legge han i grava. Klassekampen må til slutt føre til at proletariatet gjer revolusjon, knuser kapitalismen og skaper sosialismen.

b) Monopolkapitalisme er imperialism

Frikonkurranskapitalismen har vakse over i monopolkapitalisme. Denne forma for kapitalisme er dominert av store private kapitalistiske monopolgrupper og statsmonopol. Desse monopola kan ikkje nøye seg med å dominere over marknadene i eit einskild land, men må i tillegg drive internasjonal utbytting. Kapitalismen er blitt imperialism.

Lenin analyserte den kapitalistiske imperialismen og samanfatta dei viktigaste utviklingsdraga hans slik: «Imperialismen er kapitalismen på det utviklingssteget da monopola og finanskapitalen sitt herredøme er oppretta, da kapitaleksporten har fått ei framstående rolle, da oppdeling av verda mellom dei internasjonale trustane har tatt til og oppde-

linga av territoriet på heile jorda mellom dei største kapitalistiske landa er avslutta.»

c) Berre sosialismen kan følgje etter imperialismen

Lenin synte at det ikkje finst noko grunnlag for eit kvalitativt nytt stadium i kapitalismen etter imperialismen. Imperialismen er det høgaste og siste stadiet i kapitalismen.

Den einaste samfunnsforma som kan avløyse og kome etter imperialismen er sosialismen. *Tidbolken for imperialismen er derfor samstundes tidbolken for den proletariske verdsrevolusjonen.*

Den første store proletariske sosialistiske revolusjonen sigra i Russland i 1917. Lenin sa at den første verdskrigen og sigeren for revolusjonen i Russland var innleiinga til den allmenne krisa i kapitalismen. Sidan det har sosialistiske revolusjonar sigra i Kina i 1949 og i nokre andre land. I Sovjet og mange andre land har sosialismen gått under etter ei tid og kapitalismen er blitt gjenoppretta. Dette endrar ikkje på at vår tid er den epoken da imperialismen går under i verds målestokk og føresetnadene for sosialismen mognast over heile verda.

d) Imperialisme tyder krig — imperialisme skapar revolusjon

Utviklinga under imperialismen gjer at nokre få kapitalistiske makter ligg langt framom dei andre i økonomisk makt, konsentrasjon av kapital og militær styrke. Det er desse sterkaste imperialistiske landa som i første rekke kappast om hegemoni, det vil seie om å legge andre land og område under seg.

Da imperialismen oppsto kappast dei kapitalistiske landa om å vinne koloniar. (4) Da det ikkje lenger var fleire koloniland å vinne, byrja imperialismaktene kampen om å ta koloniar frå kvarandre. Dei jaktar ikkje berre på koloniland blant dei lite utvikla jordbrukslanda. Store imperialistiske makter vil òg legge andre kapitalistiske og imperialistiske land under seg og få kontroll over alt som kan gi dei overtak i kampen med imperialistiske rivalar, som aude øyar, polarområde, havområde og verdsrommet.

I dei siste tiåra har dei aller fleste tidlegare kolonilanda vunne statleg sjølvstende. Men imperialismaktene søker å gjere slike formelt uavhengige land avhengige av seg politisk, økonomisk og militært, slik at dei i røynda vert halvkoloniar.

Det er ei lov at kapitalismen utviklar seg *ujamnt*, (5) at ulike industrigreiner, ulike kapitalistiske land osb. utviklar seg med ujamn fart. Den økonomiske og politiske makta til ulike statar vert derfor endra med tida. Somme makter går snøgt fram, andre stagnerer, andre går attende.

Dei sterke maktene i tilbakegang har hegemoni over store område, men dei har vanskar med å forsvare herredømet sitt mot andre imperialistar og mot frigjeringsrørslene i landa dei undertrykker. Med dei endra styrketilhøva mellom dei imperialistiske stormaktene som dette fører med seg, vert det også kvassare kamp for å endre den oppdelinga av verda som bygger på dei gamle styrketilhøva.

Rivaliseringa om hegemoniet og den ujamne utviklinga av styrketilhøvet mellom dei imperialistiske stormaktene er *ei kjelde til krig* under imperialismen. Det er årsaka til at imperialistisk aggresjon og krigar mellom imperialiststatar er uunngåeleg så lenge imperialismen finst. *Imperialisme tyder krig.*

Dei urettvise imperialistiske krigane fører også til sin motsetnad. Land som vert utsette for imperialistisk aggresjon forsvare seg. Koloniar og underkua nasjonar reiser seg mot kolonialisme og fascisme.

Slike nasjonale og demokratiske frigjerings- og forsvarskrigrar er *rettvise krigar*.

I dei imperialistiske landa sjølve fører dei imperialistiske krigane til indre kriser, skjerpa undertrykking og skarpere klassekamp. Det kan føre til at arbeidarklassen og folket gjer opprør mot dei imperialistiske herskarane. Slike proletariske revolusjonære krigar er òg *rettvise krigar*.

Motsetningane i det imperialistiske verdssystemet er den viktigste faktoren som utløyser sosialistisk revolusjon. «Tidlegare såg ein den proletariske revolusjonen berre som eit resultat av den indre utviklinga i vedkomande land. No er dette standpunktet alt utilstrekkeleg. No må ein først og fremst sjå den proletariske revolusjonen som eit resultat av utviklinga av motseiingane i det imperialistiske verdssystemet.» (Stalin)

Samstundes understreka Stalin at revolusjonen utviklar seg ut frå dei særskilde vilkåra i dei einskilde landa. På grunn av den ujamne utviklinga vil revolusjonen sigre i kvart einskild land og *ikkje* i heile verda i eitt slag.

Utviklinga av imperialismen har også utvida grunnlaget for den sosialistiske revolusjonen i verda. Dei nasjonale kampane mot imperialismen svekker imperialismen og styrker kampen for sosialismen. Derfor er slike anti-imperialistiske og nydemokratiske revolusjonar ein del av den sosialistiske verdsrevolusjonen, anten dei fører til siger for sosialismen i sine egne land eller ikkje. «Ein slik revolusjon går til åtak på imperialismen i sjølve røtene hans, og vert såleis ikkje tolt, men motarbeidd av imperialismen. Derimot vert han støtta av ... det internasjonale sosialistiske proletariatet. Såleis vert ein slik revolusjon av denne typen ein uskiljeleg del av den proletarisk-sosialistiske verdsrevolusjonen.» (Mao)

Utviklinga av motseiingane innanfor imperialismen, krisene, undertrykkinga og krigane, fører uunngåeleg til *revolusjonar mot imperialismen*. Det driv fram den sosialistiske verdsrevolusjonen som vil legge imperialismen i grava og dermed gjere slutt på krigen.

Kapittel 2

Situasjonen i verda i dag (6)

a) Dei grunnleggande motseiingane i verda

Lenin og seinare Stalin analyserte motsetnadene i verda etter oktober-revolusjonen i 1917. Analysane deira syner at desse fire motseiingane er grunnleggande:

- motseiinga mellom imperialismakraftene på den eine sida og dei undertrykte landa og nasjonane på den andre,
- motseiinga mellom borgarskapet og arbeidarklassen i dei kapitalistiske landa,
- motseiinga mellom dei imperialistiske landa innbyrdes, (7)
- motseiinga mellom sosialistiske land og imperialistiske land. (8)

Ingen av desse motseiingane kan løysast for godt så lenge det imperialistiske verdssystemet finst. Det vil ikkje seie at dei heile tida er like skarpe eller spelar like stor rolle. For ei tid kan ei eller fleire av dei bli mindre skarpe og spela ei mindre viktig rolle, medan andre kjem i forgrunnen. Men vi kan ikkje forstå utviklinga i verda i vår tid utan å ta omsyn til alle fire.

I den første tida etter den 2. verdskrigen stabiliserte det imperialistiske verdssystemet seg mellombels. Frigjeringskampane til kolonilanda har retta harde slag mot det imperialistiske verdssystemet. Nesten alle viktige kapitalistiske land har gått gjennom harde økonomiske kriser, og dette har også forsterka utbyttinga og elendet i mange land i den

Nasjonale forsvarskrigrar er rettvise

revolusjonen vil ikkje sigre i heile verda i eitt slag

— motseiinga mellom sosialistiske land og imperialistiske land

Kina høyrer til den tredje verda

Teorien om dei tre verdene erstattar ikkje ...

tredje verda. Rivaliseringa og dei lokale krigane skjerpar motseiingane endå meir. Samstundes er kapitalismen på veg inn i ein ny teknologisk revolusjon som utviklar produksjonsmidla kraftig og som må føre til svære jordskjelv på den kapitalistiske verdsmarknaden, skarpere rivalisering mellom kapitalistiske land og grupper og skarpere klassekamp. I løpet av dei siste tiåra har imperialismen igjen utvikla seg i retning av skarpere indre motseiingar og større krise.

Utviklinga no fører verda inn i ei tid da dei fleste grunnleggande motseiingane vert skjerpa.

b) Tredelinga av landa i verda

Mao Tsetung analyserte verdsutviklinga etter den andre verdskrigen og kontrarevolusjonen i Sovjet. Han fann at i 70-åra var det rett å dele (9) landa i verda i tre hovudgrupper etter stillinga deira i høve til det imperialistiske verdssystemet. Denne inndelinga er kjend som teorien om dei tre verdene.

Den første verda er dei sterkaste imperialistiske maktene, Sovjet og USA. Berre desse statane er *supermakter*, for berre dei to er sterke nok til å kjempa om verdsherredømet. Desse supermaktene er hovudstøtten til reaksjonen over heile verda.

Den andre verda er dei andre utvikla kapitalistiske landa i Vest- og Aust-Europa, Japan, Canada, Australia og New Zealand. På den eine sida er monopola i desse landa med på å hauste imperialistisk profitt i den tredje verda. På den andre sida er alle desse landa sjølve truga og pressa av supermaktene.

Den tredje verda er dei tidlegare kolonilanda. Desse landa er fattige fordi dei er haldne nede i kunstig underutvikling og fordi rikdomane deira vert plyndra av imperialismen. Kina høyrer til den tredje verda fordi det er eit land som har vore utbytta av imperialismen og framleis er truga av supermaktene. Det er i den tredje verda den hardaste kampen mot imperialismen blir ført, og her er dei revolusjonære rørslene sterkest no.

Teorien om dei tre verdene erstattar ikkje analysen av dei indre motseiingane i dei ulike statane og landa i verda. Han erstattar heller ikkje analysen av dei fire grunnleggande motseiingane i verda i den epoken vi er i no. Han forklarar (10) tilhøvet mellom dei ulike landa i verda på eit særskilt historisk tidspunkt.

Denne inndelinga av verda er gyldig i dag (1980), og kjem sikkert til å prege utviklinga i mange år framover. (11)

c) Kampen i den tredje verda

Dei fleste landa i den tredje verda har no vunne formelt sjølvstende, men mange av dei er framleis halvkoloniar, og dei fleste av dei lir i større eller mindre grad under imperialistisk utbytting. Somme av landa har store restar av føydalisme, mellom anna fordi imperialismen har halde føydalismen oppe for å lette utbyttinga si.

Mao Zedong slo fast at kampen den tredje verda fører mot imperialismen, i dag er hovuddrivkrafta for framsteg i verdshistoria.

Det var kampane i den tredje verda som knuste koloniveldet og gjorde dei fleste gamle koloniane til annanrangs imperialistar. Det var revolusjonar og frigjeringskampar i slike land som stogga frammarsjen for USA-imperialismen og ga støtet til at han no går attende. No får den sovjetiske supermakta hardast motstand i land i den tredje verda. Det er i desse landa dei store frigjeringsrørslene mot imperialismen og folkeopprøra mot føydalisme og fascisme har vakse fram dei siste tiåra.

Rørsla mot imperialismen og for frigjering og demokrati (12) i den tredje verda er svært brei politisk. Ho femnar om arbeidarar, bønder

og andre arbeidsfolk, men omfattar også mange nasjonale borgarar og tilmed føydalistar og statsbyråkratar. Ikkje berre frigjeringsrørsler og revolusjonære organisasjonar, men jamvel regjeringar og statar som undertrykker folkemassane innanlands, vert tvungne til å gå mot imperialismen.

d) USA — supermakt i tilbakegang

Etter 2. verdskrigen var USA den sterkaste imperialistmakta. USA gjorde seg til herre over koloniane til mange andre imperialistiske land og vart leiaren for den imperialistiske blokka. USA-imperialismen vart den største fienden for folka i verda.

Men i dag er USA på tilbakegang. Mange land har frigjort seg frå USA-imperialismen. Andre imperialistiske land utviklar økonomien sin raskare enn USA og går imot USA-imperialismen i fleire politiske spørsmål enn tidlegare. Dei økonomiske krisene har også ramma USA hardt. Alt dette har skjerpa klassekampen i USA og har ført til skarpe motsetnader innan monopolborgarskapet i USA.

I dei siste åra har Sovjet gått forbi USA militært. USA er ikkje lenger den sterkaste og fårlegaste av dei to supermaktene. (13)

Samstundes er USA framleis det rikaste landet i verda med større produksjonskapasitet enn noko anna land. Det er òg på mange område meir langtkome enn Sovjet teknologisk. USA har framleis større økonomiske interesser i andre land enn noka anna imperialistmakt. USA har ein enorm hær og politiske, økonomiske og militære støttepunkt i alle verdsdelar. USA har framleis krefter til å ta del i kampen om hege-
moni på heile jordkloten.

e) Sovjet — den farlegaste supermakta

Sovjet vart ei imperialistisk supermakt etter at borgarskapet tok makta i 50-åra.

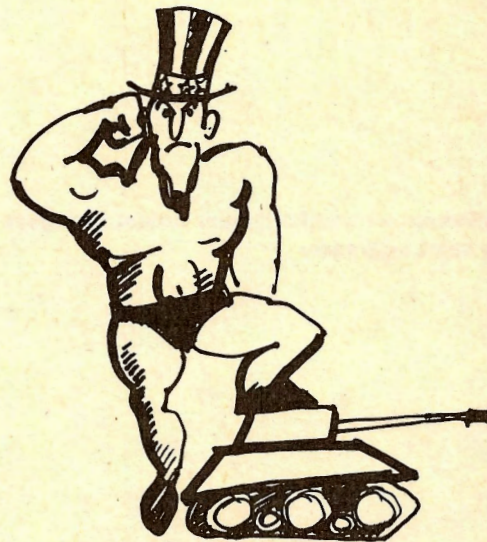
Kapitalen i Sovjet er sterkare konsentrert enn i noko anna imperialistisk land og er direkte kontrollert av den gruppa som herskar over regjeringa og militærapparatet. Statsmakta har mange felles drag med Hitler-diktaturet. Dette gjer det lettare for Sovjet enn for alle andre imperialistiske land å ruste kraftig opp og starte krigseventyr utan å møte mykje open motstand innanlands.

Mesteparten av den tidlegare sosialistiske leiren er blitt eit system av nykoloniar under Sovjet-imperialismen. Seinare har Sovjet klart å nytte revolusjonære rørsler som til dømes i Vietnam, på Cuba og i Afrika til å kome inn bakvegen og gjere land som frigjorde seg frå USA-imperialismen til nykoloniar for seg. Sosialimperialismen har klart å gjere mange tidlegare kommunistiske parti og frigjeringsrørsler til reiskapar for seg. Mange av dei som slåst mot USA-imperialismen og annan vestleg imperialisme har fram til 1980 enno ikkje gjennomskoda sosialimperialismen og «anti-imperialistar» som i røynda er agentar for den. Desse kreftene kan sosialimperialismen nytte til å skaffe seg makta i land ved hjelp av politisk infiltrasjon og statskupp.

I dag er sosialimperialismen ei supermakt i framgang. Han har den sterkaste imperialistiske hæren i verda. Dei siste åra har han erobra fleire nye koloniar og nykoloniar. Han er den viktigaste eksportøren av fascisme og kontrarevolusjonær krig. Sosialimperialismen har tatt plassen som den største fienden av folka over heile verda.

Sosialimperialismen er veik innanlands. (14) Han strir med ein tilbakeleggande økonomi som er arva frå tsartida og som ikkje blei overvunne i tiåra med sosialisme. Sosialimperialismen manglar den teknologien som dei meir utvikla imperialistiske landa har, er plaga av stadige jordbrukskriser og er i ferd med å få mangel på energi. Saman med militariseringa av økonomien gjer dette at arbeidarane og bøndene le-

rørsla femner også om føydalistar, nasjonale borgarar og statsbyråkratar

USA har framleis krefter til å ta del i kampen om hegemoni

mange felles drag med Hitler-diktaturet

**veikskapen innanlands gjer Sovjet farlegast
og mest aggressiv**

utviklinga mot ny verdskrig pregar verda

ver under mykje dårlegare vilkår enn i dei fleste andre kapitalistiske land.

Sovjet er ein fleirnasjonal stat der herskarane freistar å utnytte stor-russisk sjåvinisme til å stø opp om makta si og der andre nasjonar vert behandla som koloniar og undertrykte. (15) Sovjet er igjen blitt eit «fengsel for nasjonane» som Tsar-Russland var.

For å halde på makta si har monopolborgarskapet oppretta eit hardt fascistisk diktatur med eit enormt hemmeleg politi og eit nett av fengsel og konsentrasjonsleirar. Det tidlegare kommunistpartiet er gjort om til eit statsberande fascistisk parti. (16)

Dei sosialimperialistiske leiarane fryktar opprør og borgarkrigar. Dei freistar å halde seg ved makta ved å ekspandere i resten av verda. Dei klarer ikkje å konkurrere med dei andre imperialistane med økonomiske middel. Difor vert militært press og militære eventyr hovud-middelet deira. Nettopp veikskapen innanlands gjer Sovjet-imperialismen til den farlegaste og mest aggressive av alle imperialistiske makter.

f) Kampen om Europa og Midt-Austen

Militært og økonomisk er Europa det viktigaste området for rivalisering mellom supermaktene. Her har begge supermakter konsentrert størst militære styrkar. Her er det rikaste og mest konsentrerte industriområdet i verda.

Dei fleste landa i Aust-Europa er undertrykt av den sovjetiske supermakta. Sovjet utnyttar arbeidskrafta, industrien og marknadene i desse landa i samsvar med sine interesser, og nyttar landa som militære oppmarsjområde mot Vest-Europa. Den sovjetiske invasjonen i Tsjekkoslovakia i 1968 synte at Sovjet er budd på å bryte ned all motstand som kan truge deira interesser ved å gå til militære overfall på desse landa. (17)

Dei kapitalistiske og imperialistiske landa i Vest-Europa har for det meste vore allierte med og underordna USA etter den andre verdskrigen. Somme av landa, som Storbritannia og Frankrike, er tidligare imperialistiske stormakter. Men i dag er dei ikkje i stand til å konkurrere om koloniane på line med supermaktene. Statane i Vest-Europa fryktar Sovjet, men har òg motseiingar til USA og til kvarandre. Arbeidarklassen i dei fleste landa i Vest-Europa er ikkje godt mobiliserte mot sosialimperialismen (1980), og i somme land er store delar under innverknad frå politikarar som støt han. Kvar for seg er statane i Vest-Europa underlegne den sovjetiske militærmakta. Sovjet kan ha framgang overfor desse statane både ved å drive infiltrasjon og diplomatisk press.

Sovjet freistar å skaffe seg posisjonar i Asia og Afrika særleg for å ringe inn Europa. (18) Dette gjer motsetnadene spesielt skarpe i Midt-Austen. I tillegg til å vere inngangsporten til Europa har dette området dei rikaste oljekjeldene i verda. Klarer Sovjet å vinne kontroll over Midt-Austen, har det vunne ein strategisk nøkkelposisjon andsynes USA, Vest-Europa og andre land i den andre verda som er avhengig av oljeleveransane frå området.

g) Verda er svanger med krig

Ved inngangen til 70-åra peikte Mao på utviklinga i retning av ein ny verdskrig. Han sa: «Anten vil revolusjonen hindre krigen, eller så vil krigen ende i revolusjon.»

I 70-åra har det vore mange framgangsrike nasjonale frigjeringskrigar og mange revolusjonære rørsler for demokrati og framsteg i den tredje verda. Men motsetnadene mellom dei to supermaktene har skjerpa seg raskare. I 1980 er det ikkje utviklinga i retning av revolu-

sjon som først og fremst pregar verdssituasjonen, men utviklinga mot ein ny verdskrig.

I dag har den sovjetiske framrykkinga kome til område der ho raskt kan truge dei økonomiske livsinteressene til USA. Ei fredeleg løysing på motsetnadene mellom supermaktene er lite truleg. Det er no mest sannsynleg at rivaliseringa mellom dei vil føre til ein tredje verdskrig som blir utløyst av den sovjetiske ekspansjonismen.

h) Noreg i verda i dag

Den fredelege utviklinga i Noreg sidan 1945 har skapt illusjonar om at Noreg kan halde fram med å vere eit fredeleg hjørne i ei krigersk verd. Men det kapitalistiske Noreg kan ikkje unngå å bli ramma av store internasjonale kriser og krigar.

Rivaliseringa i Europa har ført til at Sovjet har lagt stadig hardare press på Noreg. Sovjet samlar stadig større troppestyrkar ved grensa i nord. For Sovjet er Noreg ein del av inngangsporten til Nord-Atlanteren både frå Kola-halvøya og frå Leningrad. Derfor freistar Sovjet i fredstid å skaffe seg så sterk posisjon som mogleg på Svalbard og i dei norske havområda i nord. Samstundes legg Sovjet press på den norske regjeringa for å få henne frå å ta tiltak som sikrar norske interesser mot Sovjet.

Om det bryt ut krig i Europa, er det sannsynleg at Sovjet vil freiste å ta Noreg gjennom eit militært lynåtak. (19) Dette trugsmålet er den største faren for det norske folket no.

NATO på si side planlegg å møte eit sovjetisk angrep i Noreg. Men mellom anna av di NATO og den norske hæren er underlegen Sovjet i militær styrke, er det mogleg at USA vil møte eit sovjetisk åtak her ved å bruke atomvåpen i Noreg. Det er også mogleg at NATO og USA lar Sovjet ta Noreg for å konsentrere styrkane sine på andre frontar.

Alt i alt er verdssituasjonen no svært alvorleg for den norske staten og folket i Noreg.

Kapittel 3

Kampen mot imperialismen og krigen

a) Kreftene må samlast mot Sovjets krigspolitikk

Sovjets imperialistiske ekspansjon trugar alle land med åtak. Dersom han ikkje vert stogge, vil han utløyse ein tredje verdskrig som vil føre til forferdelege ulykker for menneska.

I 1980 er det den mest brennande oppgåva for folka i verda å skape ein brei internasjonal front mot Sovjets ekspansjons- og krigspolitikk.

Det har særleg mykje å seie at det blir utvikla omfattande internasjonal støtte til dei folka og landa som fører kamp for å forsvare seg mot sosialimperialismen. Den væpna kampen dei fører tappar Sovjets militære og økonomiske styrke. Støtte til slik kamp er derfor også forsvor for andre land.

Fronten mot Sovjet må samle folka i den tredje verda, i dei utvikla kapitalistiske landa og i supermaktene, frigjeringsrørslar og nasjonale parti i den tredje verda, arbeidarorganisasjonar i dei utvikla kapitalistiske landa og opposisjonsgruppene i Aust-Europa og andre land som sosialimperialismen herskar over.

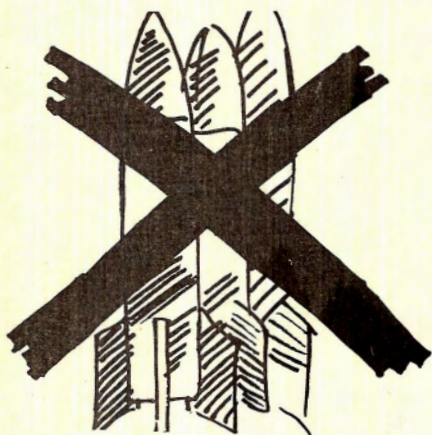
Det er òg eit mål at det store fleirtalet av statar og regjeringar i den tredje verda og den andre verda tar stilling mot Sovjets krigspolitikk, same kva politikk dei fører i andre saker.

skape ein brei internasjonal front mot Sovjets krigspolitikk

arbeidarklassen skal ikkje slutte å føre
kamp mot sitt eige borgarskap.

Dette avsnittet er nytt

Stogg produksjonen av ABC-våpen og
øydelegg lagra

reise kravet om fred

b) Kampen mot annan imperialistisk undertrykking

At kreftene må samlast mot Sovjet, vil ikkje seie at kampen mot annan imperialisme kan ta slutt.

I 1980 finst det framleis mange land som er nykoloniar under USA eller truga av USA på anna vis. Kolonistatane Israel og Sør-Afrika står seg i hovudsak på imperialistmakter i vest. Reaksjonære halvføydale regime og brutale fascistiske diktatur vert haldne oppe av USA og andre vestlege imperialistar.

Frigjeringskamp, opprør mot fascisme og revolusjonar i slike land treng brei internasjonal støtte.

Kampen mot sosialimperialismen krev ikkje at arbeidarklassen i imperialistiske og kapitalistiske land skal slutte å føre kamp mot sitt eige borgarskap. (20)

Dei mest medvitne antiimperialistane må delta aktivt i og stø kampen mot all imperialisme og undertrykking. Det tener til å frigjere større krefter som i sin tur kan styrke kampen mot sosialimperialismen, og gjer det òg vanskelegare for Sovjet å infiltrere frigjeringsrørslene og arbeidarrørsla.

Det er bra for folka i verda når USA-imperialismen ikkje klarer å kome til avtalar med Sovjet om kven av supermaktene som skal undertrykke tredjeland, og går mot somme av framstøytane frå Sovjet. Motsetnadene mellom supermaktene må utnyttast mot den overhengande faren. Men det er òg ein fare for at USA vil nytte Sovjets aggresjon som påskot til å styrke si eiga makt over andre land.

Om ein reaksjonær statsminister går mot sovjetisk aggresjon, er det bra. Om folket gjer opprør og set inn ein revolusjonær statsminister som går mot Sovjet, er det betre. Der det er imperialisme, fascisme og klasseundertrykking, vil også motstandsevna mot ytre åtak vere mindre. Den aller sterkaste krafta mot imperialistisk aggresjon er det arbeidende folket som har reist seg.

c) Kamp mot ABC-våpen og folkemord

Historia viser at jo meir aggressiv og desperat ei imperialistmakt er, jo større er sjansen for at regjeringa skal ta i bruk masseøydeleggingsvåpen og gjennomføre folkemord mot sivile.

I dag har supermaktene store lager av ABC-våpen (atomvåpen, biologiske våpen og kjemiske våpen).

Det er ei viktig sak for folka i verda å krevje at supermaktene stoggar produksjonen av ABC-våpen og øydelegg lagera som alt finst. Kamp som gjer det vanskelegare å bruke slike våpen forsvarer massane i krigar som blir førte no og i ein storkrig i framtida. Det er òg naudsynt å reise kamp mot at heile nasjonar og folkegrupper vert gjort til inkjes gjennom massemord og utsvelting.

Kampen mot ABC-våpen og folkemord må rettast mot begge supermaktene, og særleg mot Sovjet, som har flest slike våpen, brukar dei i krigar i dag og er drivkrafta bak dei største folkemorda og flyktningeproblema i 1980.

d) Kva kan hindre eller utsette krigen?

Det er rett av folka i verda å gå mot krig og reise kravet om fred. AKP(m-l) ønskjer ikkje krig. Vi stø kampen for å freiste å hindre krigen.

Men skal fredsrørsla verkeleg kunne vinna fram, må ho rette seg mot den farlegaste kjelda til krig, Sovjetunionen. (21) Ho må avsløre og fordøme Sovjets planar om krig, og støtte dei folka og landa som forsvarer seg mot aggresjon frå Sovjet i dag.

Sovjet dekker ekspansjons- og krigspolitikken sin med snakk om

«fred» og «avspenning» og freistar å skape falske «fredsrørsler» i mange land. Formålet er å skaffe støtte til sovjetisk aggresjon over heile verda og hindre land i den andre og tredje verda frå å bu seg på å møte sovjetisk aggresjon.

Den verkelege fredsrørsla må avsløre desse tiltaka frå sosialimperialismen, og kjempe mot ein politikk som går ut på å svare på sovjetisk ekspansjonisme med å gi etter. (22) Å møte sovjetisk aggresjon med å gi etter er München-politikk som berre kan ende med ein tredje verdskrig.

e) Kva om verdskrigen bryt ut?

Om ein tredje verdskrig bryt ut, vil han mest truleg starte som ein krig mellom Sovjet og USA utløyst av sovjetiske militære åtak. Det er òg tenkeleg at ein verdskrig kan bryte ut til dømes ved eit sovjetisk åtak på Kina eller på fleire ulike land samstundes, sjølv om dette er mindre truleg.

I ein tredje verdskrig vil land i den tredje verda som kjempar mot åtak frå Sovjet føre rettvis forsvarskrig. Det same gjeld kapitalistiske land i den andre verda, anten det er mindre land som Noreg eller relativt større land som Vest-Tyskland, Storbritannia eller Japan.

Krigen mellom Sovjet og USA vil grunnleggjande vere ein imperialistisk omfordelingskrig frå båe sider, der den som sigrar vonar å vinne verdsherredømet. Kva taktisk stilling dei som fører rettvis forsvarskrig tar til krigen mellom supermaktene, vil vere avhengig av kva dei ser som det største trugsmålet mot seg sjølve. Det er derfor mogleg at land som vert overfalne av Sovjet vil sjå interessene sine tente med ein allianse med den andre supermakta. Samstundes er det klart at USA vil freiste å nytte slike alliansar til å skaffe seg sjølv herredøme over andre land i løpet av krigen.

Ein tredje verdskrig vil føre til nasjonal-revolusjonære krigar i land som Sovjet går til åtak på, og til opprør i land som er okkuperte og undertrykte av Sovjet frå før. Det er òg svært sannsynleg at folk i undertrykte land i den tredje verda vil reise seg, også folk i land som er dominerte av USA.

Om sovjetiske åtak fører til ein tredje verdskrig, vert den første oppgåva for folka over heile verda å slå tilbake åtaka og vinne over sosialimperialismen. Den neste oppgåva er å kjempe for at krigen sluttar med revolusjon og at det arbeidande folket i så mange land som råd er tar makta og byrjar å bygge sosialismen. Berre da vil krigen slutta med at all imperialisme får eit tilbakeslag og går nærmare grava, og dermed også med at tida etter den tredje verdskrigen ikkje vert eit mellomspel før ein fjerde verdskrig.

f) Proletarisk internasjonalisme

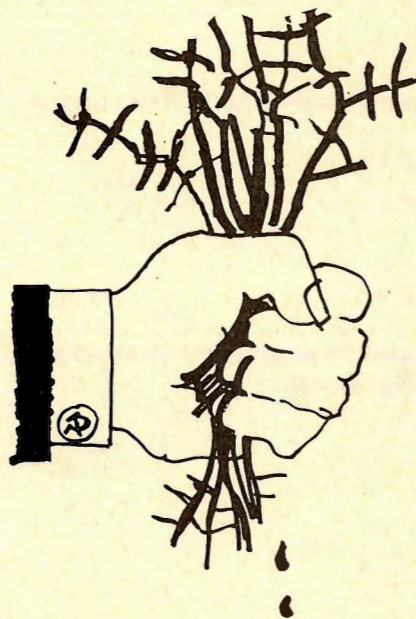
Imperialismen er eit internasjonalt system. For at dei arbeidande menneska i verda skal frigjere seg er det ikkje nok at borgarskapet i ein einskild stat vert styrta eller at ei einskild imperialistisk makt vert nedkjempa. Det er naudsynt å sigre over alle imperialistar og styrte alt borgarleg herredøme i heile verda.

Dette krev at arbeidarklassen og det arbeidande folket i alle land sluttar seg saman og kjempar saman. Det vil seie at dei må styrke den *proletariske internasjonalismen*.

Hovudkrafta for å frigjere eit land og gjere revolusjon og bygge sosialismen er folket i landet sjølv. Men i dag er det ikkje mogleg for nokon revolusjon å sigre utan støtte for folka i mange andre land i verda.

Proletarisk internasjonalisme er særleg viktig for arbeidarklassen i dei imperialistiske landa, som må slåst mot imperialismen til sitt eige borgarskap og stø dei undertrykte folka som kjempar mot imperialis-

Sovjet freistar å skape falske «fredsrørsler»

kapitalistiske land i den andre verda vil føre rettvis forsvarskrig mot Sovjet

mogleg at overfalne land vil sjå interessene sine tente med ein allianse med USA.

Ei eldprøve for proletarisk internasjonalsisme

stø kvarandre på grunnlag av likeverd og gjensidig respekt

men. For eit folk som undertrykker eit anna folk kan ikkje sjølv vere fritt (Marx).

Proletarisk internasjonalsisme betyr å stø land som har gjort revolusjon, arbeidarklassen ved makta som bygger sosialismen. For verkelege sosialistiske land vil møte åtak frå imperialistar som vil freiste å knuse sosialismen ved hjelp av krig.

Ein eldprøve for proletarisk internasjonalsisme i dag er om ein stør dei som kjempar mot den farlegaste supermakta, den sovjetiske sosialimperialismen.

Nettopp no, da ein tredje verdskrig trugar, er det særskilt viktig å utvikle den proletariske internasjonalsismen.

For at samhaldet i kampen arbeidarklassen og folka fører i ulike land skal kunne utvikle seg, må dei verkelege marxist-leninistiske parti og kreftene i ulike land stå saman og stø kvarandre på grunnlag av likeverd og gjensidig respekt.

Imperialismen ser mektig ut, men han er dødssjuk av uløselege indre motseiingar. Derfor kalla Lenin han for ein koloss på leirføter, og Mao kalla han ein papirtiger. Det er arbeidarklassen og folket i verda som er dei verkeleg sterke. Dersom dei sluttar seg saman og kjempar mot imperialismen, kan dei gjere slutt på all krig og avskaffe all undertrykking og utbytting på jorda for all framtid.

Del II

Klassekampen i Noreg

Kapittel 4

Noreg og imperialismen

Noreg er ein sjølvstendig stat der det norske borgarskapet har makta. Det er kampen mellom klassane i Noreg som avgjer utviklinga. Men denne indre utviklinga er svært nært knytta saman med utviklinga i verda. Noreg er eit lite og relativt veikt kapitalistisk land, og det er uråd å forstå utviklinga av motsetnadene i Noreg utan samstundes å analysere utviklinga av sambandet mellom Noreg og resten av verda. (23)

Dette gjer òg at det er svært sannsynleg at ein sosialistisk revolusjon i Noreg vil bli utløyst av store internasjonale hendingar og kriser i heile det imperialistiske verdssystemet.

Tre faktorar er særskilt viktige å ta omsyn til når vi skal forstå utviklinga i Noreg.

Noreg er ein del av den imperialistiske verdsmarknaden. Den norske økonomien er svært nært integrert med den imperialistiske verdsmarknaden. Utanlandske monopol driv i Noreg, og norske monopol driv i utlandet. Mykje av produksjonen er retta inn på eksport, og mykje av produksjonen, konsumet og økonomien i det heile tatt, er avhengig av import. Store endringar i marknaden, prisane, kriser, ny teknologi osv., må derfor også få store verknader på økonomien og klassekampen i Noreg.

Noreg er sjølv eit lite imperialistisk land. Dei norske monopola hevar sjølve superprofittar i den tredje verda. Dei er imperialistar som har interesse av at det imperialistiske økonomiske verdssystemet held fram med å fungere. Noreg har aldri hatt koloniar i den tredje verda, og har ikkje makt til å skaffe seg sjølv hegemoni. Dei norske monopola er derfor avhengige av støtte og vern for sine imperialistiske interesser i den tredje verda frå større imperialistmakter. Noreg har støtta undertrykkinga som USA, England og Frankrike har drive i nokre land. I andre høve har Noreg støtta somme frigjeringsrørsler og land i den tredje verda. Solidaritet og fellesinteresser med vestlege imperialistmakter avgjer i nokre tilfelle, medan press frå det norske folket og konkurranseinteressene til store norske monopol avgjer i andre.

Noreg er truga av sterkare imperialistmakter. Den strategiske posisjonen og dei rike oljekjeldene gjer Noreg til eit tiltrekkande bytte for sterkare imperialistar. Dette har også gjort at det norske borgarskapet har søkt støtte ved å underordne seg sterkare imperialistmakter. USA-imperialismen har ei sterk stilling i Noreg, og er den makta det norske borgarskapet vonar å kunne stø seg på.

Etter at sosialimperialismen er blitt det farlegaste trugsmålet, har somme i borgarskapet reagert med å ønskje meir motstand mot sovjetisk press, og dermed kravd nærare allianse med USA. Andre vil svare på presset med å gi meir etter. Samstundes har Noreg også motseiingar til USA og andre land i vest. USAs makt i verda har også gått attende. Dette fører til ein vaklande kurs i høve til det sovjetiske presset. (24)

revolusjon i Noreg utløyst av store internasjonale hendingar

Kapittel 5

Klassar og klassemotsetnader i det norske samfunnet

a) Hovudmotseiinga

I det høgt utvikla kapitalistiske Noreg går den grunnleggande motseiinga mellom samfunnskarakteren til produksjonen og den private karakteren til eigedomen.

Når det gjeld klassetilhøva, så kjem denne motseiinga fram i motseiinga mellom borgarskapet og proletariatet. I 1980 er dette hovudmotseiinga som styrer og påvirkar utviklinga av alle andre motseiingar i det norske samfunnet.

b) Klassane i Noreg (25)

Utviklinga av kapitalismen forenkler klassemotseiingane. (26) I Noreg er borgarskapet og proletariatet dei to viktigaste klassane som står mot kvarandre.

Mellom desse to klassane står småborgarskapet, som ikkje er nokon einsarta klasse, men delar seg i mange ulike grupper. Det er uråd for småborgarskapet å ta makta i Noreg og skipe eit småborgarleg samfunn med ein småborgarleg økonomi. Derfor må småborgarskapet knytte seg til borgarskapet eller proletariatet i klassekampen. (27)

I klassesamfunnet vil det alltid finnast grupper og lag som står i overgangen frå den eine til den andre klassen. Den veldige utviklinga av høgare utdanning i dei siste tiåra og den nye industrielle revolusjonen som er i gang no, fører også til endringar i klassetilhøva. (28) Det oppstår nye yrke, arbeidsdelinga vert endra. Såkalla «nye mellomlag» får meir å seie i samfunnet. (29)

Men dette endrar ikkje på dei grunnleggande klassetilhøva. Det store fleirtalet av samfunnsmedlemene vil framleis høyre til ein av desse tre klassane. Nye yrke og «nye mellomlag» vil for det meste høyre til småborgarskapet, proletariatet eller overgangen mellom dei.

Slik er klassetilhøva i store trekk. Men ein heilskapleg og detaljert marxistisk klasseanalyse av endringane i klassetilhøva slik dei er i ferd med å utvikla seg no, er enno ikkje gjort. Det er ei viktig oppgåve for AKP(m-l) å studere dette i åra som kjem.

Borgarskapet

Borgarskapet er den klassen som bygger på kapitalistisk utbytting av lønsarbeid. Borgarskapet eig og kontrollerer dei viktigaste produksjonsmidla. Herredømet over produksjonsmidla kan ta form av privat eigedom eller av at staten eig verksemdar.

Til borgarskapet høyrer både små kapitalistar, leiarane av dei største imperialistiske monopola og leiarane i dei statskapitalistiske verksemdene. Det gjeld anten kapitaleigedomen tar form av industri, transport, stor kapitalistisk gardsdrift osv., eller eigedom til pengar som blir brukt til spekulasjon. Til borgarskapet høyrer òg dei øvre sjikta i leiinga av statsadministrasjonen og hæren, dei kapitalistiske verksemdene og dei store organisasjonane, og dei rike spissane blant dei intellektuelle.

Heile borgarskapet har felles interesse av å forsvare kapitalismen og er derfor fiendsleg til den sosialistiske revolusjonen.

Men innanfor borgarskapet er det monopolborgarskapet som har makta. Borgarskapets diktatur i Noreg tar form av eit monopolkapitalistisk diktatur.

Monopolkapitalistane i Noreg er dei som herskar over dei største

hovudmotseiinga i Noreg

«nye mellomlag» får meir å seie i samfunnet

ein detaljert klasseanalyse er ikkje gjort

private monopola og toppane i statsbyråkratiet, i sær dei som styrer over den raskt veksande kapitalistiske eigedomen til den norske staten. Toppbyråkratane i DNA og LO og dei som forvaltar den byråkratkapitalistiske eigedomen til DNA og LO må òg reknast til monopolborgarskapet.

Borgerskapet er fullt av indre motseiingar. Det monopolistiske borgarskapet nyttar makta si til å hauste superprofittar, dei ikkje-monopolistiske kapitalistane blir ofte pressa og utkonkurrerte. Det finst motseiingar mellom ulike monopolgrupper, mellom privat og statleg kapital, mellom kapitalistar som står i kontakt med ulike utanlandske imperialistiske monopol, mellom ulike byråkratiske klikkar osv. Men som heilskap er desse motseiingane i regelen underordna motseiinga til proletariatet.

I borgarskapet vil det finnast einskilte progressive individ som vender ryggen til klasseinteressene sine og stør arbeidarklassen.

Proletariatet

Proletariatet, den moderne arbeidarklassen, er den klassen som får levebrødet sitt *berre* (30) av å selje arbeidskrafta si. Proletariatet er eit produkt av storindustrien. Der er det blitt organisert, trena, herda (31) og disiplinert. Proletariatet er den første klassen av arbeidarar i verds-historia som er i stand til å ta makta sjølv etter å ha gjennomført ein revolusjon, og ikkje la makta gå over til nye utbyttrarar. Berre proletariet er ein heilt gjennom revolusjonær klasse i Noreg, for *berre* denne klassen har alt å vinne og ingenting å tape (32) på å styrte kapitalismen.

Proletariatet er den største klassen i Noreg i dag, og omfatter fleirtalet av innbyggjarane i landet.

Til proletariatet høyrer arbeidarane i industri, gruver, anlegg, transport, arbeidarar i jordbruk og fiske og dei lågaste delane av funksjonærar i kontor, handel, samferdsle og tenestenæringar. Innanfor proletariatet er det arbeidarane i storindustrien og dei største arbeidsplassane som høyrer til kjernen.

I Noreg i 1980 har proletariatet fleire forbruksvarer og kortare arbeidstid enn for til dømes femti år sidan, og det har rett til å organisere seg og ytre seg. Men dei grunnleggande klassesilhøva og makttilhøva dei lever under er ikkje endra.

Den historiske oppgåva til proletariatet i Noreg er å gjere sosialistisk revolusjon, opprette proletariatets diktatur og førebu utviklinga fram til kommunismen. Dette er ei sak for heile det arbeidande folket i Noreg, medrekna fleirtalet i jordbruk og fiske og blant dei intellektuelle. Men proletariatet må gå i leiinga og ta dei tyngste løfta i kampen for sosialismen.

Småborgarskapet

Småborgarskapet femnar både om grupper som eig produksjonsmiddel eller verksemdar i jordbruk, varehandel, småindustri i liten målestokk osv., og intellektuelle og funksjonærar som har ei forholdsvis sjølvstendig stilling og særlege kvalifikasjonar, anten dei er fastlønnte eller har sjølvstendig yrke.

Somme småborgarar har store voner og sjansar på å arbeide seg opp og bli velstående. Andre vert ruinerte i konkurransen. Svært mange av dei har ei stilling som er nær den proletariatet står i. Fordi småborgarskapet står i ei mellomstilling og er knytt til så ulike former for verksemd, er det lite einskapleg. Somme grupper vil stø proletariatet, andre stør borgarskapet, medan andre igjen vaklar hit og dit. Men storparten av småborgarskapet er menneske som lever av sitt eige arbeid og har objektive interesser av sosialistisk revolusjon i Noreg.

Frå synsstaten til proletariatet er det særleg to delar av småborgarskapet som det er viktig å vinne over.

Småbrukarane i jordbruket og fiskarane som står i same stilling som dei er proletariatet sine viktigaste allierte på landsbygda. Her må vi òg

proletariatet er den største klassen i Noreg

proletariatet må gå i leiinga i kampen for sosialismen

Dette punktet er mykje forkorta

Dette punktet er heilt nytt

rekne med *halvproletariatet* på landsbygda. (33) Dette er småprodusentar som lever delvis av lønnsarbeid. Dei står med det eine beinet i proletariatet og er i ferd med å bli proletarar. I jordbruket er småbrukarane og halvproletarane til saman det store fleirtalet. Om proletariatet skal sigre, treng det ein klasseallianse med arbeidsfolket på landsbygda.

Dei breie laga av dei arbeidande intellektuelle lever eit liv som ikkje skil seg mykje frå livet til proletariatet. Dei er òg ein naudsynt alliert om proletariatet skal kunne sigre.

Blant dei mest privilegerte gruppene i småborgarskapet og i dei politisk mest tilbakeliggande delane vil den borgarlege reaksjonen finne reserver og faste allierte. Proletariatet må freiste å vinne så store delar av småborgarskapet som råd er over til seg, og i det minste freiste å nøytralisere dei som ikkje kan vinnast over, slik at dei ikkje vert fast allierte med borgarskapet.

Arbeidararistokratiet

Så lenge det har vore kapitalisme, har det funnest små privilegerte borgarleggjorte mindretal i arbeidarklassen, særleg i dei rikaste og mest utvikla kapitalistiske statane. Dette *arbeidararistokratiet* som Marx og Engels kalte det, har alltid utgjort eit viktig grunnlag for borgarleg politikk i arbeidarrørsla. Imperialismen gjorde det mogleg for borgarskapet i alle imperialistiske land å kjøpe opp eit lag av arbeidarklassen ved hjelp av superprofitten.

I Noreg i dag kjem arbeidararistokratiet frå dei betrestilte, øvste laga i arbeidarklassen og ved at arbeidarar som vert tillitsmenn eller får politiske verv får særskilte privileg. Stillinga deira er prega av at nokre av dei har sjansar til å avansere ut or arbeidarklassen og bli småborgarar og borgarer. Nokre arbeidararistokratar vert rekrutterte til monopolborgarskapet. Dei går frå byråkratiet kring dei parlamentariske organa, i politiske parti og i fagrørsla til toppstillingar i DNA- og LO-apparatet, i statsbyråkratiet eller til stillingar i leiinga for statsverksemdar og private verksemdar.

Arbeidararistokratiet spelar ei viktig rolle for borgarskapet. Dei utgjør ein forholdsvis stor grobotn for borgarlege idear i arbeidarklassen, og er grunnlaget for ei stor gruppe borgarlege arbeidarleiarar som kjempar for å halde utbyttinga ved lag og borgarskapet ved makta.

Arbeidararistokratiet utgjør også eit utgangspunkt for at støtte til sjåvinisme og imperialismen kan spreie seg i delar av arbeidarklassen. Så lenge USA var i framgang, arbeidde toppsjiktet i arbeidararistokratiet i Noreg for å styrke USA-imperialismen sine posisjonar i Noreg. I dag er det ein veksande tendens til støtte for Sovjet-imperialismen i delar av dette sjiktet.

For arbeidarklassen er det viktig å slåst mot at arbeidarleiarar og tillitsmenn utviklar seg til byråkratar som skil seg frå arbeidarklassen. Det er viktig å utnytte dei motseiingane som finst mellom dei øvre og nedre sjikta i arbeidararistokratiet og mellom grupper som er knytta til ulike delar av borgarskapet, og skilje det store fleirtalet i heile laget frå borgarskapet i flest mogleg saker. Arbeidarklassen må lausrive seg frå innverknaden frå dei mest forherda representantane for kapitalistklassen i arbeidararistokratiet.

Filleproletariatet

Filleproletariatet er ingen klasse, men eit rotnande sjikt på botnen av samfunnet. Det er hardt undertrykt og lever i ei sosial naud som borgarskapet freistar å løyne. Det kjem frå fleire klassar. Det omfattar mellom anna yrkeskriminelle, prostituerte, alkoholikarar som ikkje lenger klarer å arbeide osv. No fører spreinga av narkotika blant ungdommen til stor nyrekruttering til filleproletariatet. Filleproletariatet dannar grunnlag for brotsverk og kriminalitet som i stor grad rammar arbeidsfolk. (34)

Filleproletariatet er offer for motseiingane under kapitalismen. Men

fordi det er så demoralisert at det som oftast ikkje gjer motstand, kan det for det meste ikkje bli nokon alliert for arbeidarklassen. Unntaka er dei delane av filleproletariatet som ligg nærast arbeidarklassen, har meir eller mindre faste jobbar. I filleproletariatet finst det også folk som kan nyttast av reaksjonen til åtak mot arbeidarklassen.

Proletariatet må freiste å gjere det mogleg for filleproletarane å kome ut av stillinga si. Det må kjempe mot årsakene til at folk vert filleproletarar og mot kriminaliteten og narkomanien som filleproletariatet spreier. (35) Proletariatet må også kjempe mot urettvis undertrykking av filleproletariatet, til dømes politivald. (36)

c) Andre sosiale motsetnader i det kapitalistiske Noreg

Kvinneundertrykkinga*

I alle utbyttersamfunn er kvinnene i dei undertrykte klassane dobbelt undertrykte, som klasse og som kjønn. Kvinnene vert stengte ute frå den samfunnsmessige produksjonen og bundne til privat husarbeid og omsorg for familien.

I det kapitalistiske Noreg har kvinnene kjempa seg fram til dei fleste formelle rettar som mennene har. Kvinnene deltar i den samfunnsmessige produksjonen i ei viss utstrekning. Kapitalismen har òg skapt dei tekniske middel som skal til for å frigjere kvinnene frå det private husarbeidet. Det finst eit høgt teknologisk nivå som kan nyttast for å rasjonalisere husarbeidet, og eit samfunnsmessig overskot som gjer det mogleg å opprette dagheimar og fritidsheimar for dei fleste born.

Likevel vert kvinnene i røynda behandla som annanrangs samfunnsmedlemer. Kvinnene deltar ikkje i samfunnsmessig produksjon i same grad som menn. Dei kvinnene som arbeider, har stort sett dårlegare arbeidsvilkår og vert hardare utbytta enn menn. Framleis vert mange kvinner bundne til heimen fordi det er skort på arbeidsplassar og dagheimar. Færre kvinner enn menn er med i politikken og kulturlivet, og få kvinner får leiande stillingar. Kvinnekroppen vert seld som vare i prostitusjon, pornografi og reklame. Vald mot kvinner er utbreidd, men blir likevel ikkje sett på som nokó alvorleg samfunnsproblem. Reaksjonær ideologi som forsvarer undertrykkinga av kvinna som kjønn står sterkt i skolen og i borgarleg propaganda, og finst i stor grad jamvel i dei arbeidande klassane.

Hovudgrunnen til at undertrykkinga av kvinnene som kjønn held fram under kapitalismen, er at det tener interessene til borgarskapet. Det kløyver det arbeidande folket og gjer det lettare for borgarskapet å herske. Det er gunstig for profitten at mange arbeidarkvinner er billeg reservearbeidskraft som kan sparkast attende til heimen etter behov. Staten og kapitalistane sparer utgifter til produksjon av nye arbeidarar når mykje av arbeidet med det vert gjort av kvinner i heimane. Staten sparer òg utgifter ved at kvinner i heimane utfører nødvendig omsorgsarbeid overfor born, sjuke og gamle.

Ein annan faktor som er med på å halde kvinneundertrykkinga oppe, er at menn har objektive føremoner av det. Dette gjeld òg menn i arbeidarklassen.

Motstanden undertrykkinga skaper blant kvinnene, gjer at dei kan vere ei ekstra sterk kraft i kampen mot borgarskapet og for den sosialistiske revolusjonen. (37) Kampen mot kvinneundertrykkinga får fleire arbeidande kvinner til å ta del i og spela ei leiande rolle i klassekampen. Undertrykkinga av kvinna som kjønn set òg mange kvinner frå dei velstående delane og småborgarskapet og jamvel borgarskapet i rørsle, og gjer det mogleg å skape alliansar med dei.

Proletariatet må kjempe for at kvinnene tar del i samfunnsmessig

* Prinsippprogramkomiteen godkjenner kvinnekapitlet som heilskap med dei vedtatte framlegg og tillegg. (Samrøystes.)

Dette punktet er heilt nyskrive

reaksjonær ideologi finst i stor grad jamvel i dei arbeidande klassane

+ reaksjonær ideologi i borgerkvinner til kvinner

+ borgerkvinner
hennes undertrykte lar

utan mobilisering av store kvinnemasser
kan revolusjonen ikkje sigre

Dette punktet er heilt nytt

organisert homofil kamp er nødvendig i alle
samfunnssystem ...

produksjon under kapitalismen og for at dei skal bli reelt og ikkje berre formelt likestilte med menn.

AKP(m-l) støttar kampen kvinnene fører mot all kvinneundertrykking, for fulle demokratiske rettar, for likestilling og likeverd og for frigjering. Kampen må bygge på solidaritet med frigjeringsrørsler og andre som slåst mot imperialismen og undertrykking, og også på solidaritet mellom undertrykte kvinner og menn. Samstundes må dei som kjempar for kvinnefrigjering rette skarp kritikk mot all vanvørdsnad av kvinna og mot at menn krev forrettar og undertrykker kvinna i familien og i samfunnet. Kampen må òg førast mot den tradisjonelle kvinneverolla og mot alle freistnader på å glorifisere husslaveri, tvungen privat omsorg og økonomisk og sosialt usjølvtende.

Kvinnene utgjør helvta av folket. Utan mobilisering av store kvinnemasser kan revolusjonen i Noreg ikkje sigre.

Undertrykkinga av homofile (38)

At homofile vert undertrykte på grunn av den seksuelle legningen sin, er ikkje noko særlege fenomen ved det moderne kapitalistiske samfunnet. Det same har funne stad i mange undertrykkarsamfunn opp gjennom historia, men også i sosialistiske samfunn.

Lesbiske er spesielt undertrykte fordi dei vert undertrykte både som kvinner og homofile.

AKP(m-l) går prinsipielt mot alle former for undertrykking av homofile. Om det får breie seg hets mot homofile, vil det splitte arbeidarklassen og styrke borgarskapet. Vi kjempar for at alle homofile skal ha krav på fulle juridiske og sosiale rettar utan å bli utsette for noka form for undertrykking.

Organisert homofil kamp er nødvendig overfor alle samfunnssystem så lenge denne målsettinga ikkje er oppfylt.

Den nasjonale underkuinga i Noreg

Under kapitalismen er nordmennene herskarnasjonen i Noreg. Den samiske nasjonen og nasjonale minoritetar vert utsette for nasjonal underkuing, og menneske som høyrer til andre nasjonar, særleg frå undertrykte og fattige land, vert diskriminerte til føremon for nordmenn.

Samane er eit urfolk i Noreg. Ranet av landområda til samane har gitt norske kapitalistar og den norske staten svære profittar. Den samiske nasjonen i Noreg blir undertrykt økonomisk, språkleg og kulturelt. Fordi det samiske spørsmålet er så viktig, har AKP(m-l) vedtatt eit eige sameprogram. Sameprogrammet slår fast at det er ei sams oppgåve for proletariatet og arbeidsfolk av både norsk og samisk nasjonalitet å kjempe mot norsk nasjonal underkuing av samefolket.*

For å skaffe seg arbeidskraft har dei norske monopola importert framandarbeidarar frå Sør-Europa og den tredje verda. Ved å gi dei dårleg løn og sleppe å betale for utdanning og andre sosiale utgifter, kan den norske kapitalistklassen håve inn ekstraprofittar på framandarbeidarane. Samla sett er dei den mest undertrykte delen av proletariatet i Noreg. Framandarbeidarane vert undertrykte språkleg og kulturelt. Staten har vedtatt særlover som diskriminerer arbeidarar frå den tredje verda og praktiserer lovverket på ein diskriminerande måte. Framandarbeidarane vert utsett for rasisme og framandhat. Det gjer undertrykkinga verre, og bidrar til å splitte norske arbeidarar og framandarbeidarar. (39)

Framandarbeidarane er ein viktig del av arbeidarklassen i Noreg. Den norske arbeidarklassen må kjempe mot undertrykkinga og rasismen framandarbeidarane vert utsette for, og stri for å sameine alle arbeidarar i Noreg same kva nasjon dei høyrer til.

Motseiinga mellom by og land (40)

* Ordlyden i dette avsnittet vil bli korrigert i samsvar med korrigeringa av sameprogrammet til AKP(m-l).

d) Øydelegginga av natur og menneskeleg miljø

Under kapitalismen fører utviklinga av produktivkreftene til auka fare for øydelegging av natur og menneskeleg miljø. Det kjem av at monopola nyttar dei enormt kraftige produktivkreftene berre til å få så høg profitt som mogleg.

Sløysing med naturressursar og forsøpling som den einskilde kapitalisten ikkje treng betale for, kan gi høg profitt til den einskilde kapitalistiske bedriften. Det gir maksimal profitt å utnytte ei råvare så snøgt som mogleg for så å flytte kapitalen til annan produksjon, sjølv om resultatet vert at fiskestammar vert utrydda eller landområde vert øydelagde for hundrevis av år. Risiko til dømes ved atomkraftverk tel mindre for kapitalistane enn sjansen til høg profitt for investert kapital.

Dei veksande natur- og miljøproblema er eit uttrykk for skjerpinga av motseiinga mellom samfunnsmessige produktivkrefter og kapitalistiske eigedoms- og tileigningstilhøve. Dei einskilde kapitalistane slepper å betale samfunnsmessige kostnader ved produksjonen, og treng ikkje ta omsyn til skadeverknader som ikkje kan målast i pengar, som til dømes menneska sine sjansar til å leve eit menneskeverdig liv.

Det farlegaste trugsmålet mot natur og menneskeleg miljø kjem frå dei største monopola og dei imperialistiske supermaktene, fordi dei har dei største og kraftigaste produksjonsmidla. Den sovjetiske supermakta har det største og farlegaste programmet for utbygging av kjernekraft i verda. Det aller farlegaste trugsmålet er ABC-våpna som supermaktene har produsert, og som no særleg Sovjet trugar med å bruke med katastrofale følgjer for livet på jorda.

Øydeleggingane av natur og miljø fører til ei protestrørsle som i første omgang vil hindre dei verste skadeverknadene. Dette er ei form for klassekamp som proletariatet må delta i fullt ut og gå i brodden for. Når borgarlege personar og grupper tar del i denne rørsla, er det til føremon for proletariatet. (42)

Kampen mot øydelegginga av natur og miljø tener ei historisk rett utvikling av produksjonen. Det gir utbytte for menneskesamfunnet i generasjonar framover, og hindrar kapitalistklassen frå å øydelegge grunnlaget for produksjonen og menneska sjølve for å vinne kortsiktige superprofittar. På lang sikt er det naudsynt å løyse desse problema ved at produktivkreftene blir samfunnseige. På kort sikt vil det seie sosialisme, på lang sikt avskaffing av all vareproduksjon, kommunisme.

Kapittel 6

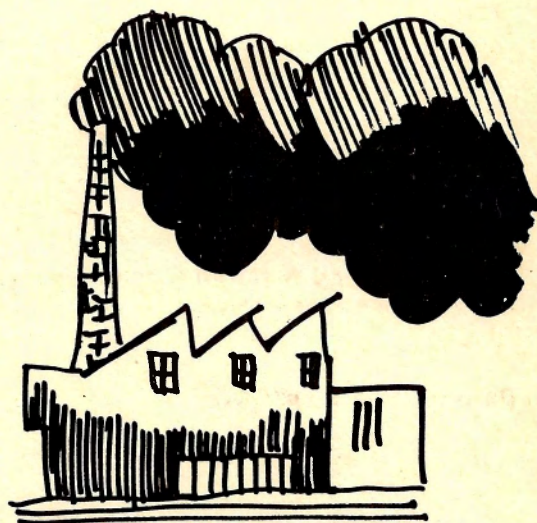
Den norske staten

a) Statsapparatet i Noreg

Under imperialismen er det typisk at det borgarlege statsapparatet veks enormt. Dette gjeld fullt ut for Noreg.

Valdsmakta til den norske staten er større og betre utbygd enn nokon gong tidlegare i historia. Det vert drive øvingar og lagt planar for å slå ned arbeidaropprør. Det er utvikla eit nært samband mellom den militære og den sivile delen av statsapparatet og den statlege og private industrien. Det finst unntaksløve som kan sette dei borgarlegdemokratiske fridomane og rettane ut av kraft om revolusjon trugar. I samband med den militære underordninga under USA i NATO har USA-imperialismen også skaffa seg innverknad i det norske statsapparatet.

Staten har òg fått ei stadig større rolle som felleskapitalist. Han utgjer ein aukande marknad for privat kapital og tar over verksemder og

— dei største monopola er det farlegaste trugsmålet

— kampen tener ei historisk rett utvikling av produksjonen

— statens klassekarakter har ikkje endra seg

— organa har ein viss grad av verkeleg sjølvstendig makt

jamvel heile sektorar som ikkje gir private kapitalistar nok profitt. Staten går meir og meir aktivt inn i kapitalkrevande prosjekt, som til dømes oljeverksemd, tvingar dei største private monopola til å slutte seg saman og skipar sjølv store kapitalistiske selskap. Staten vert utan samanlikning den største monopolkapitalisten.

Staten samlar stadig større fond for å ta seg av sosiale og andre oppgåver. Utgiftene til staten går i veret, og skattane på arbeidsfolk i Noreg er blitt blant dei aller høgaste i verda.

Byråkratkapitalistar i staten — både i dei statlege monopolselskapa og i toppen av statsadministrasjonen elles — vert ein stadig større og mektigare del av borgarskapet.

Staten kontrollerer utdanningsstellet, styrer over kringkastinga, subsidierer og er den viktigaste kjøparen av store delar av norsk litteratur. Staten finansierer verksemda til dei politiske partia og mange andre organisasjonar.

Den veksande makta staten har fått i norsk økonomi, fører også til at staten spelar ei stadig større sjølvstendig rolle politisk i høve til private grupper og organisasjonar. Det skjer ei *korporatisering* av det norske samfunnet.

Dette legg grunnlaget for at staten vert framstilt som ei sjølvstendig kraft «utanfor klassekampen» og ein «nøytral» domar som representerer «samfunnet» sine interesser. I røynda har ikkje statens klassekarakter endra seg noko. Det som skjer er anten at han står for interessene til nokre monopolgrupper mot andre, eller at han står fram som ein representant for fellesinteressene til kapitalistklassen mot særinteressene til einskilte kapitalistar.

b) Parlamentarismen og det borgarlege demokratiet (43)

Det borgarleg-demokratiske systemet i Noreg fungerer som ein kamuflasje for monopolkapitalens politiske diktatur. Storparten av arbeidarklassen og arbeidsfolk elles trur det er mogleg for folket å avgjere politikken gjennom vala. (44)

I *forma* er det politiske systemet i Noreg eit parlamentarisk demokrati. (45) Lovverket er slik at det vernar om eigedomsretten til kapitalistane og forsvarer den kapitalistiske utbyttinga. Samstundes inneheld det mange demokratiske rettar som folket har kjempa seg til.

Dette er eit bra system for borgarskapet fordi det fangar opp og tilsynelatande løysar mange av klassemotseiingane og dei andre motseiingane i form av politiske motseiingar ved val og i parlamentariske organ. (46) Når desse organa så gjer vedtak om t.d. å sette lønene ned, eller selje dei nasjonale interessene, blir denne politikken utlagt og forsvart som «folkeviljen».

Men dette krev at borgarskapet må la desse organa ha ein viss grad av verkeleg, sjølvstendig makt. Visse spørsmål, som til dømes skatte-spørsmål, forsvarsløyvingar, lokalisering av ein del industri, retten til abort osv., kan avgjerast her. Men inga avgjerd som verkeleg trugar kapitalismen kan bli tatt i dei parlamentariske organa.

Dette er med på å gi den kapitalistiske samfunnsordninga og det borgarlege diktaturet i Noreg stor stabilitet. Det er skapt eit rotfesta inntrykk av at den politiske makta ligg hos folket eller i det minste er fordelt mellom klassane.

Proletariatet må fri seg frå illusjonane om den borgarlege parlamentarismen. Det må utvikle forståinga for at inga avgjerd i det borgarlege parlamentet kan rokka det kapitalistiske systemet. Berre gjennom ei revolusjonær omvelting som styrtar borgarskapet, kan arbeidsfolk få makt til å avgjere politikken.

Samstundes er det til føremon for arbeidarklassen at borgarskapet sitt diktatur ikkje tar form av eit ope, fascistisk terrorstyre. Det gjer det lettare for arbeidarklassen å forsvare kårane sine under kapitalismen og organisere seg for å kjempe for sosialismen.

Kapittel 7

Klasseanalyse, strategi og taktikk

Klasseanalysen syner kva for klassar som objektivt finst og kva interesser dei objektivt har. Han syner også korleis klassemotsetnadene virkar inn på andre motsetnader i samfunnet, til dømes korleis motseiingane mellom borgarskap og proletariat virkar på motseiinga mellom kjønna.

Men analysen av objektive klassemotsetnader kan ikkje forklare korleis alle klassar, grupper og einskildpersonar handlar i ein gitt situasjon eller periode.

Proletariatet og store delar av småborgarskapet har til dømes objektivt interesse av sosialismen. Likevel har borgarskapet greidd å få fleirtalet i desse klassane til å stø borgarlege politikarar.

At arbeidsfolk objektivt har interesse av einskap, vil ikkje seie at dei *automatisk* sluttar seg saman. Det er avhengig av ein *medviten* innsats frå store delar av arbeidsfolk og særleg av proletariatet for å overvinne motsetnadene som finst, til dømes mellom bonde og arbeidar, kvinne og mann, norsk arbeidar — framandarbeidar.

På grunnlag av kunnskap om dei motseiingane som objektivt finst, er det råd å slå fast kva krefter som *strategisk* kan slutte seg saman for å styrte kapitalismen, og kva klasse som må ha leiinga.

Men å skipe denne alliansen krev ein langvarig politisk kamp. Den politisk mest medvitne delen av arbeidarklassen må få heile klassen til å forstå si historiske oppgåve.

Taktikken skal klargjere korleis alle motseiingar i det norske samfunnet, frå dei mest grunnleggande og langvarige til alle slags kortsiktige politiske motseiingar, kan nyttast for å tene arbeidarklassen på lang sikt. (47) I slike spørsmål er det mogleg med mange alliansar som går på tvers av dei strategiske interessene til partane.

Ulike klassar og grupper vil til dømes reagere på eit vis om dei står overfor ei svær indre krise i kapitalismen i Noreg, og på eit heilt anna vis om dei står overfor ein sosialimperialistisk invasjon i Noreg. Dette må taktikken ta nøyte omsyn til.

Politikken mot ulike imperialistiske makter må òg ta taktiske omsyn. Vi ønskjer å bli kvitt all imperialisme. Men imperialismaktene er ikkje ein einskapleg verdsreaksjon. Nokre er svært farleg, andre slåst mot dei og kan tilmed vere taktiske allierte.

I klassekampen i Noreg vert det òg mogleg med alliansar på tvers av hovudmotseiinga. Det er mogleg for proletariatet å slåst saman med folk som står langt frå det arbeidande folket i spørsmål som gjeld kvinnefrigjering, miljøvern, distriktpolitikk osv. På grunnlag av den nasjonale undertrykkinga er det mogleg å skipe ein allianse mellom proletariatet og den samiske nasjonen mot monopolborgarskapet i Noreg.

Det er oppgåva til AKP(m-l) å analysere slike motseiingar for å utvikle ein taktikk som tener dei langsiktige interessene til heile proletariatet. Tilmed motseiingar i borgarskapet og mellom dei norske monopola må nyttast dersom det kan tene saka til arbeidarklassen.

Den allmenne rettesnora for den kommunistiske politikken er å stri for at arbeidarklassen skal sameine så mange allierte frå ulike klassar som råd er i kampen for saka si, utan at proletariatet mistar leiinga over kampen.

— einskap avhengig av medviten innsats

imperialismaktene er ikkje ein einskapleg verdsreaksjon

— motseiingar i borgarskapet må nyttast

Del III

Revisjonismen og opportunismen

Kapittel 8

Kva er opportunisme og revisjonisme?

a) Dei viktigaste formene for opportunisme

Opportunisme er ei felles nemning for borgarleg politikk som søker å framstille seg som arbeidarpolitikk. Opportunismen er det viktigaste midlet borgarskapet har til å hindre arbeidarklassen i å slutte seg saman på grunnlag av ein revolusjonær sosialistisk politikk. Derfor er siger i revolusjonen umogleg utan at store delar av arbeidarklassen avviser opportunismen.

Opportunismen er splitta i eit utal ulike politiske retningar prega av ulike borgarlege interesser, ulikt massegrunnlag og ulik historie.

Reformismen seier at arbeidarklassen skal nøye seg med å kjempe for reformar som gjer kapitalismen betre. Dei sosialdemokratiske partia i Vest-Europa er reformistar. Nokre reformistar går inn for «den fredelige parlamentariske vegen til sosialismen», det vil seie at reformistane skal få fleirtal i parlamentet ved val, og gå inn for at den borgarlege staten tar over privat kapital.

Revisjonisme er opportunisme som i ord kallar seg «marxisme», men i røynda kjempar mot verkeleg marxisme. Han fjernar alt i marxismen som er revolusjonært og farleg for borgarskapet.

Dogmatisme er revisjonisme som handsamar marxismen som eit sett dogme der ingenting kan endrast, og avviser å undersøke røyndomen og analysere nye ting. Dermed avviser han det materialistiske grunnlaget for marxismen.

Moderne revisjonisme er revisjonisme som kallar seg «marxist-leninistisk» og «kommunistisk». Det finst mange ulike retningar. Men den sterkaste forma for moderne revisjonisme i verda i dag er den som har makta i Sovjetunionen og tener sosialimperialismen. Det finst og moderne-revisjonistiske parti med motsetnader til sosialimperialismen. Det gjeld regjeringspartia i nokre byråratkapitalistiske land. Det gjeld og nokre vestlege parti som er nært knytte til borgarskapet i sine egne land og har ein politikk som liknar mykje på vestleg sosialdemokrati. Nokre mindre moderne-revisjonistiske retningar står nær sovjetrevisjonismen i teorien, til dømes mange trotskistgrupper og somme grupper som har splitta ut or den marxist-leninistiske rørsle.

Terrorismen i Vest-Europa finst både i rein fascistisk frakk og kledd i raud frakk. Dei siste utgjer ein del av den moderne revisjonismen. Mange terroristgrupper kallar seg «revolusjonære», men driv i praksis massane vekk frå den revolusjonære rørsle. Somme av desse gruppene har nære band til KGB.

Opportunismen kan ha både høgre- og «venstre»-karakter. *Høgre-opportunisme* er nemninga på opportunistiske retningar (48) som nekter å gå fram når stillinga i klassekampen og den revolusjonære kam-

— terrorisme driv massane vekk frå den
revolusjonære rørsle

pen gjer det mogleg, kjempar mot at arbeidarklassen skal utvikle seg til ei sjølvstendig kraft og lar borgarskapet få makt i arbeidarrørsla. «Venstre»-opportuniste er opportunistiske retningar som seier dei er for revolusjon, men i praksis går mot taktikk og alliansar som er naudsynte for at arbeidarklassen skal kunne sigre i revolusjonen. Både høgre- og «venstre»-opportuniste oppstår heile tida i dei revolusjonære, marxistiske partia. Slike linjer kan kjempast ned gjennom ideologisk debatt og studieverksemd, undersøking av røyndomen og nær kontakt med massane av arbeidsfolk. Revisjonistiske linjer i dei kommunistiske partia vert frå tid til annan utgangspunkt for grupperingar som kjempar mot marxisme og revolusjon. (49)

b) Klassekarakter og massegrunnlag

Opportunisten er like gamal som kapitalismen og arbeidarrørsla. Marxisme har heile tida utvikla seg i kamp mot ulike former for opportuniste. Marx og Engels kjempa mellom anna mot utopisk sosialisme og anarkisme. Lenin kjempa mot reformistisk sosialdemokrati. Stalin kjempa mot bukharinisme, trotskisme og moderne revisjonisme. Mao Zedong leidde kampen mot den sovjetiske moderne revisjonismen. Kampen mot revisjonismen og opportunisten held fram i dag.

Når arbeidarrørsla vert sterk, vil borgarlege politikarar freiste å selje politikken sin under «sosialistiske» merkelappar, både for å kjempe mot den revolusjonære arbeidarrørsla og mot kvarandre.

Hos arbeidsfolk står borgarleg tenking sterkt under kapitalismen og lenge under sosialismen. Mange frå andre klassar vert proletarar eller kjem med i arbeidarpartia etter kvart som produksjonen og klassekampen utviklar seg. Dette er ein viktig grunn til at opportunisten finn grobotn blant arbeidsfolk.

I arbeidararistokratiet finst særleg god grobotn for opportuniste. Mange funksjonærar og levebrødspolitikarar og mange intellektuelle i arbeidarrørsla vil vere redde for kamp mot borgarskapet. Det kan tru-ge deira relativt trygge og privilegerte stilling. Særleg gjeld dette i periodar da kapitalismen er stabil og det spreier seg illusjonar om at han kan fungere bra på lang sikt.

Alt dette gjer at opportunistisk arbeidarpolitikk kan få masseopplutning. Derfor er det alltid stor fare for at revolusjonære arbeidarparti skal bli borgarlege parti.

Imperialismen skapte sterke sjåvinistiske og opportunistiske straumdrag i arbeidarklassen i dei imperialistiske landa. Samstundes skjerpa motseiingane i kapitalismen seg. Opportunistiske «arbeidarparti» vart den viktigaste politiske støtta for borgarskapet i dei fleste imperialistiske landa. Dei borgarlege arbeidarpartia tener interessene til borgarskapet. No er eit borgarleg arbeidarparti «uunngåeleg og typisk i alle imperialistiske land» (Lenin).

I dei siste 50 åra har verda sett mange store revolusjonar og stadig fleire ønskjer sosialisme. Derfor må den sterkaste imperialismakta i dag, Sovjet, kalle seg «marxist-leninistisk» og «kommunistisk». Falsk «kommunisme» er blitt *den viktigaste forma* for imperialismen og fascisme, ikkje berre ei støtte til reaksjonen.

I framtida vil skjerpa krise for kapitalismen også føre til at stadig meir borgarleg politikk vil ta form av falsk kommunisme. Kampen mot revisjonismen i arbeidarklassen vil få meir og meir å seie.

c) Mot galen bruk av «opportunist» og «revisjonist»

Opportuniste og revisjonisme er retningar som tener borgarskapet. Kommunisme og sosialisme er retningar som tener arbeidsfolk. Marxist-leninistar vil aldri vere fullstendig samde om alle politiske spørsmål. Det finst folk som ønskjer sosialismen, men som ikkje er

— i arbeidararistokratiet finst særleg god grobotn for opportuniste

— lettvint bruk av omgrepa opportunist og revisjonist kan kvele debatten

— den farlegaste forma for opportunisme i verds-målestokk

samde med marxistane. Lettvint bruk av omgrepa opportunist og revisjonist kan kvele den naudsynste debatten blant kommunistane og mellom kommunistar og sosialistar. Det trengst skikkelege analysar før partiet kan avgjere om folk som går mot partivedtak eller seier seg usamde med kommunistane er opportunistar eller revisjonistar og står for ein borgarleg politikk, eller om usemja er uttrykk for ulike syn blant sosialistar og kommunistar som står for ein revolusjonær arbeidarpolitikk.

Det er og naudsynt å skilje mellom dei interessene ei politisk retning objektivt tener, og dei subjektive ønskja og meiningane til den einskilte tilhengaren. Dei fleste tilhengarane til opportunistpartia er arbeidrarar og intellektuelle som ikkje har objektive interesser av kapitalismen. Svært mange av dei trur verkeleg at partia deira kjempar for sosialismen. Om partia er opportunistiske, vil ikkje det seie at kvar einskild medlem er opportunist eller stør borgarskapet.

Kapittel 9

Sovjetrevisjonismen er den farlegaste forma for opportunisme

Sovjetrevisjonismen er den farlegaste forma for opportunisme i verds-målestokk. Han skil seg frå tidlegare former for revisjonisme ved at han har *statsmakta* i ei imperialistisk supermakt.

Sovjetrevisjonistane har i tillegg eit stort internasjonalt politisk maktapparat. Dei fleste tidlegare kommunistpartia i verda er blitt reiskapar for sosialimperialismen. Dei har kontaktar i mange frigjeringsrørsler og statar i den tredje verda. I Vest-Europa har dei politiske støtter langt utanfor dei Moskva-trugne revisjonistpartia. Sovjetrevisjonistane nyttar den prestisjen det sosialistiske Sovjet vann og kampen mot dei vestlege imperialismaktene til å framstille seg sjølve som «den naturlege vennen til frigjeringsrørslene» og staten dei herskar over som ein «arbeidarstat».

Denne militære, økonomiske og politiske makta nyttar sovjetrevisjonistane til å lette frammarsjen for sosialimperialismen. Sovjetrevisjonismen er ei retning som forsvare fascisme og kupp, stør aggresjon og førebur vegen til ein ny verdskrig.

Kapittel 10

Det norske Arbeiderparti (50)

Det norske Arbeiderparti (DNA) er det største og viktigaste borgarlege partiet i Noreg. Det har støtte frå eit fleirtal av arbeidarklassen og pregar det politiske livet i heile landet.

Den sterke stillinga til DNA er eit resultat av historia til den norske arbeidarrørsla. DNA var opphaveleg eit parti som førte klassekamp, og erklærte seg i ein periode jamvel som tilhengar av den sosialistiske revolusjonen og proletariatets diktatur. I 20-åra fekk ei borgarleg fløy overtaket i partiet, og leidde det heilt vekk frå den revolusjonære marxismen.

Utviklinga i det norske samfunnet opna samstundes vegen for at DNA vart *den politiske hovudstøtta for borgarskapets diktatur i Noreg*. Dette skjedde i 30-åra, og er grunnlaget for at DNA har hatt regjeringsmakta mesteparten av tida sidan da. Borgarskapet kan ikkje unn-

vere DNA, fordi ikkje noko anna borgarleg parti kan vinne oppslutning frå mesteparten av arbeidarklassen i dag.

DNA-leiinga bygger stillinga si i arbeidarklassen på kontrollen over LO. Kontrollen over LO gjer at DNA kan hindre klassekampar og sikre arbeidsfred og høge profittar for monopola. Samstundes har DNA gjennomført reformer som folketrygd, folkepensjon, arbeidsmiljølov osv. Desse reformene er dels svar på krav frå arbeidarklassen. Dels tenner dei til å stabilisere kapitalismen ved å løyse somme viktige sosiale problem. Systemet med klassesamarbeid mellom fagrørslar og andre masserørslar og staten og kapitalistane saman med reformer ovanfrå vert brukt til å spreie myten om at Noreg er ein «velferdsstat» der «klassekampen er slutt».

Systemet med klassesamarbeid har lagt grunnlaget for at leiinga i DNA sjølv har veksle inn i monopolborgarskapet i Noreg, både gjennom DNA og LOs egne monopolverksemdar, leiinga i statsverksemdar og toppstillingar i statsbyråkratiet.

DNA-leiinga nytta si sterke støtte i arbeidarklassen til å drive gjennom allianse med USA i NATO etter andre verdskrigen. Sidan da er det ei sterk fløy i partileiinga med sterk tilknytning til USA-imperialismen. Men med endringa av styrketilhøva i verda har det og veksle fram ein tendens som er meir forsonleg overfor sosialimperialismen.

DNA sin politikk har virka til å dempe *klassekampen* i Noreg, men samstundes veksle *klassemotseiingane*. Monopola styrka seg og gjorde profittar som aldri før. Utanlandske monopol fekk utnytte norske råvarer, energikjelder og arbeidskraft. Statsmonopola voks enormt. Småbrukarar og fiskarar vart ruinerte i stort omfang og vart arbeidslause.

DNA har halde på kontrollen sin over arbeidarklassen fordi det til no ikkje har møtt nokon utfordrar til venstre som kunne ta opp kampen om innverknad på mesteparten av arbeidarklassen.

Skjerpinga av krisa i Noreg og dei skarpare internasjonale motseiingane må også skjerpe motseiingane innanfor DNA sjølv. Nettopp fordi DNA er eit masseparti med makta over fagrørslar, inneheld partiet mange arbeidarar og intellektuelle som ønskjer å føre klassekamp og kamp mot imperialismen. Motseiingane må også veksle mellom ulike borgarlege grupper i leiinga i DNA.

Dette gjer at DNA kan bli svekka og splitta og andre politiske retningar kan få meir å seie. Dette må utnyttast taktisk av kommunistane.

Kapittel 11

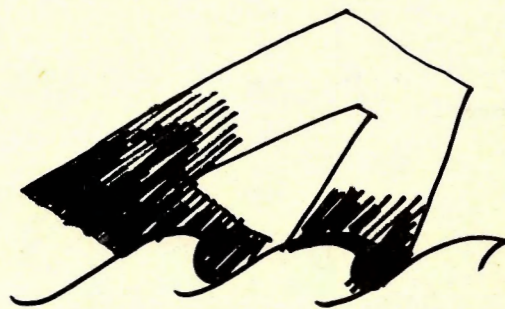
Den moderne revisjonismen og dei sosialimperialistiske retningane i Noreg

I 1980 er dei moderne-revisjonistiske partia i Noreg «Norges Kommunistiske Parti» («NKP») (50A) og Sosialistisk Venstreparti (SV). Begge er mot revolusjon og legg seg nær opp til leiinga i DNA og LO i mange saker. Partia skil seg i graden av støtte til sosialimperialismen og i kva grupper dei får oppslutning frå, og det pregar taktikken deira. I tillegg finst det retningar som står sosialimperialismen utanom desse to partia.

a) «NKP»

«NKP» er eit lite parti av dei revisjonistane som i mange år har vore aller mest lojale til Kreml. «NKP» held fram som eige parti berre fordi sovjetleiarane vil ha ein reiskap i Noreg som gjer alt dei seier. Dette

— DNA-leiinga byggjer stillinga si på kontrollen over LO

— DNA kan bli svekka og splitta

— «NKP» det mest reaksjonære av alle som er registrert

— SV det sterkaste moderne-revisjonistiske partiet

— den prosovjetiske rørsle større enn «NKP»

gjør at «NKP» isolerer seg frå arbeidsfolk flest.

Innanfor «NKP» finst det i 1980 enno ærlege folk som ikkje har skjøna kva karakter partiet verkeleg har og ønskjer å vere sosialistar.

Partiet sjølv er det mest reaksjonære av alle som er registrerte i Noreg. I innanrikspolitikken går det lengst i anti-kommunisme. I utanrikspolitikken støt det fascismen, kolonikrigane og krigsførebuingane til sovjetleiarane. «NKP» støt Kreml når Sovjet trugar Noreg.

«NKP» har leiarar som venteleg er viljuge til å gjere kva som helst for å støt leiinga i Sovjet. Derfor kan «NKP» bli eit farleg trugsmål mot arbeidarklassen og mot Noreg.

b) SV

SV er eit noko større parti med verkeleg massestøtte og politisk kraft over heile landet.

SV framstiller seg som ein venstreopposisjon til DNA. På det grunnlaget har partiet oppslutning frå radikaliserd ungdom, arbeidarar og intellektuelle som søker eit alternativ til venstre.

I Stortinget har SV heile tida i hovudsak vore eit støtteparti for DNA-regjeringa.

Når det gjeld Sovjet har SV-leiinga gått mot sovjetisk aggresjon somme stader (til dømes i Afghanistan) og støtta han andre stader (til dømes i Kampuchea, Angola). Men SV-leiinga nektar å gjere noko aktivt mot sosialimperialismen, og går mot den veksande anti-imperialistiske masserørsla. (51)

SV er også svært splitta internt, med grupper med ulike syn på DNA, på Sovjet og svært mykje anna. Nokre tendensar står nær DNA og sosialdemokratiet, andre står nær trotskisme eller «NKP», andre vil vere revolusjonære.

I 1980 er SV det sterkaste moderne-revisjonistiske partiet. I hovudsak er det eit pro-sovjetisk parti. Samstundes er det bra for arbeidarklassen at det ikkje er så knytta til Sovjet som «NKP», og at det jamvel går mot Sovjet i somme saker. Dei ulike og motstridande tendensane i partiet krev at dei revolusjonære behandlar SV annleis enn «NKP» og skil mellom ulike tendensar og personar i partiet.

c) Dei sosialimperialistiske retningane utanom revisjonistpartia

Utanom SV og «NKP» finst det pro-sosialimperialistisk politikk som retningar i DNA og i fagrørsla. Dei femnar om somme DNA-tillitsmenn, tillitsmenn i ungdomsrørsla, DNA-medlemmer med høge stillingar i staten og folk i og utanfor DNA med viktige verv i LO-forbund. I desse miljøa finst det mange som har vore medlemmer av «NKP», som er knytta til revisjonismen og er sterkt positive til Sovjet. Det finst også einskildpersonar utanfor partia, mellom anna i viktige intellektuelle miljø, som har desse oppfatningane.

Ut over dei som er tilhengarar av sosialimperialistisk politikk finst det mange som er påverka av han i nokre spørsmål og derfor kan la seg narre til å gjere felles sak med han i einskilde saker. Det gjeld både folk i statsadministrasjonen, religiøse leiarar, intellektuelle og folk i skoleverket, faglege leiarar, og det vil verke inn på alle parti og jamvel skape grunnlag for slike straumdrag i AKP(m-l).

Sovjets ambassade og agentnett i Noreg arbeider systematisk med heile dette breie kontaktnettet, oppmodar folk til å delta i «tverrpolitisk» arbeid som tener Sovjets interesser osb. Slikt arbeid kan kamuflerast som «fredskampanjer» i ei tid da folk med rett fryktar krig.

Den pro-sovjetiske rørsle i Noreg er derfor større og viktigare enn det vesle «NKP» og har mektige krefter bak seg. Det er farleg å tru at den pro-sovjetiske retninga i Noreg er isolert og ikkje har noko å seie.

Kapittel 12

Linja for kampen mot opportunisten

Kampen mot opportunisten og revisjonismen i Noreg må bygge på ein konkret analyse av kva for retningar som finst og kva som gjer mest skade for arbeidarklassen og den revolusjonære rørsla.

I kampen mot opportunisten må AKP(m-l) legge vekt på:

— at ei revolusjonær rørsla berre kan vinne framgang i arbeidarklassen i Noreg når ho avslører og kjempar mot den sosialdemokratiske klassesamarbeidslinja. (52)

— at det berre er mogleg å kjempe mot imperialismen og forsvare Noregs sjølvstende når den pro-sovjetiske revisjonismen vert avslørt og nedkjempa.

Massekampen må førast slik at arbeidsfolk får sjå korleis DNA- og LO-leiinga går mot deira interesser og tener dei store monopola. Dette gir grunnlag for å skipe ein kampfront av stadig fleire arbeidarar mot DNA- og LO-leiinga og den norske monopolkapitalen.

Samstundes er det farleg å gløyme at sjølv om den pro-sovjetiske retninga som «NKP» er det mest konsekvente uttrykket for, er veikare enn DNA, så er ho mykje meir reaksjonær og mykje farlegare på lang sikt, særleg om det vert krig. (53) Så store krefter som råd er må samlast mot denne retninga for å avsløre henne og svimerke henne overalt.

Fronten mot revisjonisme og opportuniste går gjennom AKP(m-l) sjølv òg. I vår tid er det alltid stor fare for at eit kommunistparti som AKP(m-l) kan gå under eller bli eit revisjonistparti. Derfor må AKP(m-l) føre indre politisk strid mot revisjonistiske tendensar og lære å kjenne og bruke marxismen-leninismen-Mao Zedongs tenking betre. Når det gjeld den marxistiske teorien og politikken, kan ikkje AKP(m-l) gå med på å gjere kompromiss i prinsippspørsmål.

Det er og viktig å føre strid for den marxistiske teorien utanfor partiet. Dei mest radikalisererte blant arbeidarane og ungdomen er interesserte i marxismen, og derfor kan revisjonistiske forfalskingar av marxismen gjere stor skade i nettopp desse gruppene.

Når det gjeld tilhøvet til ulike revisjonistiske grupper, er det rett å skilje mellom dei og handsame dei ulikt ut frå kor viktige dei er kvar for seg og kva standpunkt dei tar i ulike saker, og til dømes handsame SV annleis enn det svarte, reaksjonære «NKP».

Målet for striden mot opportunisten er ikkje å splitte arbeidarklassen enda meir, men å overvinne splittinga og skape ein felles kampfront mot klassefienden. Kommunistane må sameine seg med sosialistar og andre utanfor AKP(m-l), irekna folk i DNA og revisjonistpartia. Elden må rettast mot dei få verkeleg reaksjonære krinsane, dei som tener monopolkapitalen, og særleg dei som tener sosialimperialismen.

— avsløre og kjempe mot den sosialdemokratiske klassesamarbeidslinja

— handsame SV annleis enn «NKP»

— elden må rettast mot dei få verkeleg reaksjonære krinsane

Del IV

Kommunistane og klassekampen under kapitalismen

Kapittel 13

Kamp for interessene til arbeidsfolk, kamp mot reformisme og økonomisme

I Noreg i 1980 er den sosialistiske revolusjonen ikkje mogleg på kort sikt. Kommunistane må rekne med å arbeide under kapitalismen enno i mange år.

Samstundes er det stadig i gang store og små kampar mellom klas-sar, politiske grupper, det er motsetnader mellom Noreg og andre sta-tar osb. AKP(m-l) har sosialismen og kommunismen som det langsikti-ge målet sitt. For å nå dette målet, må partiet også ha ei linje for dei daglege kampane i den lange perioden før den sosialistiske revolusjo-nen kjem på dagsordenen i Noreg.

AKP(m-l)s linje for desse kampane under kapitalismen bygger på to grunnleggande prinsipp:

AKP(m-l) må alltid slåst saman med det arbeidande folket for å for-svare interessene det har. Kampen til arbeidsfolk for å forsvare seg mot utbytting, forsvare demokratiske rettar, kampen mot nasjonal un-derkuing, kvinneundertrykking osb. er heilt naudsynt og rettviss. Der-som arbeidsfolk ikkje fører daglege kampar for dei nære livsinteresse-ne sine, vil utbyttinga og undertrykkinga bli hardare. AKP(m-l)s rolle er å tene folket. AKP(m-l) kan berre vinne tiltru frå arbeidsfolk når partiet syner at det tar alvorleg på dei daglege små og store kampane for interessene til arbeidsfolk. AKP(m-l) må vere der massane kjem-par, og så lenge tilhøva i hovudsak er slik som i 1980, må ein stor del av kreftene til partiet brukast i kampen for å delta i dei små og store forsvarskampane massane fører.

AKP(m-l) avviser ideane om at dagskamp under kapitalismen kan føre til sosialismen. Sosialdemokratar og revisjonistar vil ha det til at dei små og store dagskampane under kapitalismen kan betre stillinga for arbeidarklassen for godt, og tilmed overføre makta steg for steg frå kapitalistane til arbeidarklassen. AKP(m-l) må kjempe mot spontane idear om å overvurdere resultata av den daglege klassekampen under kapitalismen. AKP(m-l) må prioritere økonomisk kamp høgt, men samstundes avvise *økonomismen*, som vil ha det til at slike reint øko-nomiske kampar er tilstrekkelege for å avskaffe utbyttinga. AKP(m-l) må kjempe for alle slags reformar som er til føremon for arbeidsfolk, men samstundes avvise *reformismen*, som spreier illusjonar om at ber-re reformene vert mange nok, så avskaffar dei kapitalismen.

AKP(m-l) avviser sekteriske idear om at kommunistane skal halde seg vekk frå dagskampen og berre konsentrere seg om å førebu seg på ein revolusjonær situasjon i framtida. Slike idear er i røynda reaksjo-nære, dei skader kampen arbeidarklassen fører mot borgarskapet. På

— kapitlet er heilt nyskrive

— forsvare interessane til det arbeidande folket

den andre sida avviser vi ideen om å la vere å ta alvorleg på å førebu partiet på revolusjon og krig.

AKP(m-l) må prioritere dagskampen høgt både fordi han er naudsynt og rettvís i seg sjølv, og fordi han gir grunnlag for å utvikle den revolusjonære rørsle. Dagskampen gir arbeidsfolk røynsle i kamp og organisasjon og fører til auka interesse for politikk. Han gjer at AKP(m-l) kan gro djupare røter i arbeidarklassen og folket, kan lære av arbeidsfolk, herde seg sjølv og bli betre til å leie.

Dagskampen er derfor heilt naudsynt for å samle krefter fram til den tida da ein sosialistisk revolusjon i Noreg vert mogleg. Samstundes må kommunistane halde fast på at dagskampen aldri kan *erstatte* det revolusjonære stormløpet mot den kapitalistiske staten, som er det einaste som kan føre til sosialismen. (55)

Kapittel 14

AKP(m-l) og fagforeiningane

For å forsvare interessene sine mot kapitalistane skaper arbeidarklassen masseorganisasjonar. Den viktigaste typen av desse masseorganisasjonane no er *fagforeiningane*. I Noreg er fleirtalet av proletariatet organiserte i fagforeiningar, for det meste i LO. I tillegg er fleire hundre tusen frå andre arbeidande klassar også organiserte i fagforeiningar i og utanfor LO.

Fagrørsle må vere eit hovudområde for arbeidet til AKP(m-l). For å sette arbeidarklassen i rørsle må fagforeiningane sette seg i rørsle. Derfor er det avgjerande at AKP(m-l) evnar å få oppslutning om politikken sin i fagforeiningane. AKP(m-l) må arbeide målmedvete og tilsamt for å vinne tiltru frå fagforeiningane og for at partiet vert den leiande politiske krafta i fagrørsle.

a) Den grunnleggande oppgåva til fagforeiningane

Den kollektive kampen for dei beinveges interessene til arbeidarane, særleg kampen for løns- og arbeidsvilkår, er dei grunnleggande oppgåvene til fagforeiningane. Aleine er arbeidarane nøydd til å forhandle med kapitalistane kvar for seg om løns- og arbeidsvilkåra. Samla, i fagforeiningar, vert dei i stand til å tvinge kapitalistane til å innrømme dei bestemte løns- og arbeidsvilkår. På denne måten kan arbeidarane mildne konkurransen seg imellom.

For å kunne oppfylle denne oppgåva må fagforeiningane vere annleis enn politiske parti. I prinsippet må dei ta opp alle som medlemer så sant dei er (56) viljuge til å delta i den felles kampen mot kapitalistane, same kva politiske oppfatningar dei har eller kva meiningsskilnader som elles finst.

At AKP(m-l) går inn for å spele ei leiande rolle i fagforeiningane, vil ikkje seie at kommunistane vil gjere dei til partifagforeiningar eller på annan måte organisatorisk underlagt AKP(m-l). AKP(m-l) respekterer fullt ut at fagforeiningane har ein eigenart og sitt organisatoriske sjølvstende. Dei er organisasjonar som fattar sine egne vedtak på demokratisk vis. AKP(m-l) prøver å vinne oppslutning om synspunkta sine ved å legge fram forslag på vanleg demokratisk måte og overtude folk gjennom diskusjon. Dette er eit spørsmål om tiltru som partiet må vise seg verdig til gjennom sin allmenne politikk og si faglege linje, og vinne på nytt og på nytt. AKP(m-l) avviser å etterlikne metodane med maktmisbruk og tvangsdirigering av fagrørsle som DNA- og LO-toppen driv gjennom kollektivt medlemskap, pengetapping til DNA og liknande.

Ein viktig del av den faglege linja til AKP(m-l) er nettopp å kjempe

— dagskamp kan aldri erstatte det revolusjonære stormløpet

— dette kapitlet er nyskrive

— fagforeiningane den viktigaste av masseorganisasjonane

— AKP(m-l) går inn for å spele ei leiande rolle

— AKP(m-l) respekterer at fagforeiningane har sitt organisatoriske sjølvstende

for at fagforeiningane vert gode reiskapar for å ta vare på interessene til *alle* arbeidarar, utan omsyn til partiskilje eller andre skilje, slik at dei kan stå saman i kampen mot kapitalistane. AKP(m-l) støttar kampane fagforeiningane fører og arbeider for å fagorganisere enda større delar av arbeidarklassen og det arbeidande folket. (57)

Organiseringa i fagforeiningar og kampane mot kapitalistane gjer også at arbeidarane i masseomfang kan lære samhald og solidaritet, lærer politikk og organisering. Fagforeiningane er viktige som skolar. Særleg viktige er streikar. Lenin kalte streiken «ein skole i krig, men ikkje sjølv krigen». Med det meinte han at sjølv om streikar ikkje kan erstatte den sosialistiske revolusjonen, så aukar dei den politiske interessa blant dei streikande valdsamt. Det gjer at arbeidarar i streik ofte gjennom dagar, veker eller månader lærer meir om politikk og organisering enn gjennom mange år elles.

b) Mot ideen om upolitiske fagforeiningar

Den rettvise og naudsynnte økonomiske kampen fagforeiningane fører er ikkje nok i seg sjølv. Framskritt vunne i kamp kan snøgt bli tatt frå arbeidarane igjen gjennom tiltak frå borgarskapet og staten. Sjølv ikkje dei beste resultat av kampen fagforeiningane fører kan sikre livsinteressene til arbeidarklassen så lenge kapitalismen finst.

Fagforeiningane kan derfor ikkje nøye seg med berre å drive med saker som er beinveges knytte til løns- og arbeidsvilkåra til medlemene. Arbeidarklassen treng å slutte seg saman for å forsvare seg mot kapitalistane ikkje berre innanfor einskilte verksemdar, men også i heile landet og internasjonalt. Spørsmål om demokratiske rettar, industripolitikk, nasjonalt sjølvstende, anti-imperialisme osb. har mykje å seie for livet til arbeidarane i fagforeiningane. Derfor må fagforeiningane bli senter som støttar og tar del i mange former for kamp mot den kapitalistiske undertrykkinga og utbyttinga og utviklar solidariteten og den proletariske internasjonalsismen.

AKP(m-l) går mot freistnadene på å gjere fagforeiningane til upolitiske organisasjonar som ikkje skal ha lov til å ta opp slike spørsmål. I Noreg har arbeidarklassen tradisjonelt drøfta og fatta vedtak om alle slags samfunnspolitiske spørsmål i fagforeiningane. Linja med å nekte fagforeiningane å diskutere politikk er ein freistnad på å ta frå arbeidarane den demokratiske retten til å ytre seg og gjere dei politisk umyndige.

Varige betringar for arbeidarklassen kan berre sikrast under sosialismen. Derfor er det rett å arbeide for at fagforeiningane samstundes som dei kjempar for betre løns- og arbeidsvilkår, også følgjer oppmødinga til Marx om «å skrive avskaffinga av lønssystemet på fanene sine».

c) Kampen mellom linjer i fagforeiningane

Fordi dei norske fagforeiningane er så store og viktige, set borgarskapet mykje inn på å halde kontrollen over leiinga i dei. I 1980 er toppleiinga i LO i hendene på borgarlege politikarar. Dei søker å få fagforeiningane til å virke som ein reiskap til å stabilisere borgarskapet sitt herredøme ved å støtte opp om toppleiinga i DNA. Dei spreier idear om at fagforeiningane må godta diktat frå den borgarlege regjeringa og vise «moderasjon og måtehald». Slike klassesamarbeidsidear får også god grobotn i fagforeiningane fordi fagforeiningane av natur må vere breie og femne om arbeidarar med ulik grad av klassemedvit. AKP(m-l) må slutte seg saman med dei mest klassemedvetne arbeidarane i fagforeiningane for å vinne over så mange som råd er til å arbeide for at fagforeiningane skal vere verkelege kamporganisasjonar.

Arbeidararistokratiet i fagrørsla er særskilt viktig som grobotn for

borgarlege idear. Fagrørsla treng både mange tillitsmenn som er tilsette på heiltid og mange tillitsmenn som kan ta seg fri for å drive tillitsmannsarbeid. Men med dette naudsynte apparatet som påskot er det skapt eit svært system av pamperi, byråkrati og fordeling av «bein». Ein del toppfunksjonærar får svært høge løner og andre privileg. Utviklinga av dette privilegssystemet skaper borgarlege holdningar hos delar av tillitsmannssjiktet, fører til ei underdanig innstilling oppover og vanvørdnad for vanlege medlemmer i fagforeiningane. Det skader livet i dei vanlege fagforeiningane, undergrev demokratiet, fører til passivitet blant medlemene og knyttar fagrørsla nærmare til kapitalistane og staten.

AKP(m-l) vil kjempe mot alt pamperi og gå inn for at løner og føremoner vert reduserte til det som er naudsynt for at tillitsmennene skal kunne gjere tillitsmannsarbeid. AKP(m-l) vil gå inn for at tillitsmenn som tar meir omsyn til interessene til borgarskapet enn til medlemene, vert bytta ut med tillitsmenn som i alle fall i hovudsak vil kjempe for krav frå dei fagorganiserte. AKP(m-l) vil kjempe for å utvide det faglege demokratiet og den lokale aktiviteten, slik at medlemene verkeleg får informasjon, får ytre seg i sine eigne fagforeiningar og får kontrollert sine valde tillitsmenn.

I 1980 freistar sosialimperialismen å gjere fagrørsla til eit hovudfelt for infiltrasjonen han driv i Noreg. AKP(m-l) vil gå saman med alle anti-imperialistar for å gjere framlegg om at alle fagforeiningar bryt all organisert kontakt med den sovjetiske staten, venskapsorganisasjonar med Sovjet og dei toppdirigerte sovjetiske fagforeiningane.

Kampen for dei felles interessene mot borgarskapet er den viktigaste oppgåva til fagforeiningane. AKP(m-l) er mot å gjere fagforeiningane til arenaer for skarp kamp mellom ulike politiske retningar, fordi det kan hindre den felles klassekampen mot kapitalistane. Men der pampar og opportunistar av alle krefter saboterer kampen fagforeiningane må føre mot kapitalistane, går det ingen veg utanom eit oppgjør med dei. I slike kampar er AKP(m-l) mot kuppmetodar, kommandering og vedtak som strir mot ønskja til fleirtalet. AKP(m-l) vil føre denne kampen tolsamt og på lang sikt, og vil sameine seg med det store fleirtalet av fagorganiserte utan omsyn til om dei står i eller utanfor andre parti, for å isolere dei monaleg få reaksjonære. Dette kan gjere det mogleg å styrke klassekampinja i fagrørsla, svekke innverknaden frå borgarskapet og opportunismen stykke for stykke, og skape grunnlag for å vinne fleirtalet av fagforeiningane for den politiske linja til AKP(m-l)

— AKP(m-l) vil kjempe mot alt pamperi

Kapittel 15

AKP(m-l), einskapsfront og alliansar

I det kapitalistiske Noreg finst det klassar og sjikt med ulike interesser innanfor det arbeidande folket. Arbeidarklassen er kløyvd i ulike politiske retningar. Det finst mange politiske parti og grupper. Innanfor borgarskapet finst det òg grupper som strir mot kvarandre.

For å utvikle klassekampen og den revolusjonære rørsla, må AKP(m-l) utvikle politikk for einskapsfront og alliansar.

Det grunnleggande i denne politikken er å utvikle einskapen steg for steg innanfor arbeidarklassen sjølv og innanfor andre delar av det arbeidande folket. Denne fronten kan ikkje ta form av ein einskild organisasjon. Han vil utvikle seg gjennom solidaritet og sams handling, og gjennom at det veks fram ulike masseorganisasjonar for ulike grupper og ulike saker. Fagrørsla må vere ein hjørnestein i heile einskapspolitikken. AKP(m-l) må òg arbeide for å styrke andre former for masseorganisering, som kvinneorganisasjonar, miljørørslar, kulturrørslar, anti-imperialistiske rørslar osv. Innanfor masserørsla må AKP(m-l) stri

— fagrørsla må vere ein hjørnestein i einskapspolitikken

for å vinne oppslutning og leie gjennom overtyding og ved å bruke demokratiske metodar, og vere villig til å respektere demokratiske fleirtalsvedtak som går mot synet til partiet.

Det er og naudsynt for klassekampen å utnytte motseiingane mellom monopolgrupper, borgarlege parti og einskildpersonar for å lage alliansar. Det er gale å behandle alle borgarlege rørsler og parti som ei reaksjonær blokk. Somme er verre enn andre. Somme er for fascisme, andre mot. Somme stør sosialimperialismen, andre går mot. Somme lar seg presse av arbeidsfolk, andre ikkje, osv. Det er og rett av arbeidarklassen å spele på motsetnader mellom borgare for å vinne føremøner for seg sjølv.

AKP(m-l) må freiste å samle så mange som mogleg og gjere det så lett som mogleg for arbeidsfolk å ta aktivt del i einskapsfronten, utan omsyn til skilje mellom grupper, politiske skilje, nasjonale skilje osv. AKP(m-l) må gå i brodden for å utvikle demokratiet i masserørslene og respektere sjølvstendet deira. AKP(m-l) må ikkje slå like hardt mot alle fiendar, men konsentrere slaga om dei viktigaste fiendane. Dette prinsippa samanfatta Mao slik: «Samein dei mange, vinn siger over dei få».

Kapittel 16

AKP(m-l) og parlamentariske val (58)

— ta del i vala så lenge tilhøva er som i 1980

Så lenge tilhøva i Noreg framleis er som i 1980, må AKP(m-l) ta del i vala til borgarlege parlamentariske organ som storting, fylkesting og kommunestyre. Boikott er ikkje noko eigna middel til å overtyde eit fleirtal av arbeidsfolk om at det parlamentariske systemet er eit dekke for borgarskapets politiske diktatur. Tvert om vil det berre føre til at kommunistane overlet denne viktige arenaen til borgarlege parti. Det vil veike og ikkje styrke kommunistane andsynes sosialdemokratar og revisjonistar.

AKP(m-l) må drive valkamp og søke å få kommunistar, sosialistar og klassekjemparar inn i parlamentariske organ. Dette må brukast til å spreie revolusjonær politikk. Som Lenin sa må parlamentet brukast som ein talarstol.

I parlamentariske organ må kommunistane avsløre revisjonistane og andre borgarlege politikarar. I saker der det er mogleg, må dei bruke massemobilisering og smidig politisk taktikk for å få gjennom vedtak til føremøn for arbeidsfolk. Hovudlinja må vere at det parlamentariske arbeidet fungerer til å mobilisere og stø opp om masserørsla utanfor storting, fylkesting og kommunestyre. AKP(m-l) må også nytte det parlamentariske arbeidet sitt som konkret utgangspunkt for å avsløre kor falskt demokratiet under den borgarlege parlamentarismen er, og drive propaganda for at berre sosialismen kan gi arbeidarklassen og folket eit verkeleg demokrati.

Kapittel 17

AKP(m-l) og kampen for dei demokratiske rettane (59)

— stø opp om masserørsla utanfor Storting

Kapittel 18

AKP(m-l) og klassekampen i teorien og kulturen (60)

Arbeidet for å utvikle ein teoretisk kritikk av kapitalismen og kjempe mot borgarskapets herredøme over kulturen, er ei viktig form for klassekamp. Slike kampar har mykje å seie i dag og på lang sikt, for å styrke grunnlaget for den sosialistiske revolusjonen.

Vitskapleg og kulturelt arbeid skaper eit fond av kunnskap som gjer det mogleg for arbeidsfolk å forstå kva som styrer den historiske utviklinga og dermed bli i stand til å endre verda. AKP(m-l) må kjempe for at kunnskapen vert tilgjengeleg for flest mogleg, og syne at det er opp-tatt av at forskarar, kunstnarar og arbeidsfolk elles skal ha høve til å drive intellektuelt arbeid.

Vitskap, kunst og kultur formar det bildet menneska har av verda og samfunnet og er derfor eit mektig våpen i klassekampen. Borgarskapet søker å nytte resultata av slikt arbeid for å tene profittinteressene sine og for å forsvare si utbytting og undertrykking av dei arbeidande klas-sane. AKP(m-l) må kjempe for å avsløre reaksjonære idear i vitskap og kunst, og stri for å utvikle samfunnsvitskap og kunst som tener ar-beidsfolk og fremjar kampen mot kapitalismen.

Kapittel 19

AKP(m-l) og kampen for sjølvstendet til den norske staten

Verdsutviklinga aukar faren for at Noreg skal bli dratt inn i ein ny storkrig. Å kjempe for nasjonalt sjølvstende for Noreg mot trugsmålet om ein sovjetisk okkupasjon er ei overmåte viktig oppgåve. Verkelege anti-imperialistar og verkelege klassekjemparar i Noreg må vera patrio-tar.

a) Krav til norsk utanrikspolitikk (61)

I dag er det ei særskilt viktig oppgåve å presse den borgarlege norske staten til å gjennomføre tiltak som kan gjere det mindre freistande for Sovjet å gå til åtak og hjelpe til for å forsvare freden i Noreg. Det gjeld særleg:

- å svare på press frå sosialimperialismen med å vise motstand,
- å betre sambanda med den tredje verda, m.a. ved å styrke det di-plomatiske samkvemet,
- å stø dei statane og frigjeringsrørslene som er pressa av sosialim-perialismen, særskilt gi materiell og diplomatisk støtte til dei som fører væpna kamp,
- utvikle samband bygd på likestilling og avtalar om gjensidig for-svar med landa i Norden og Vest-Europa, (62)
- utvikle sjølvstende i høve til USA og NATO for å hindre at USA gjer Noreg til slagmark for atomvåpen ved eit sovjetisk åtak.

Det norske borgarskapet er uvillig til å handle etter eit slikt program. Det lar seg dels presse av Sovjet og vonar dels på «hjelp» frå USA, gjennom ved at folket og dei verkelege patriotane kjempar for det (63). AKP(m-l) må ta ansvaret for å utvikle og leie fronten for ein slik poli-tikk.

— nyskrive kapittel

— nytt kapittel

utvikle avtalar om gjensidig forsvar med
landa i Norden og Vest-Europa

— stø den borgarlege hæren mot imperialistiske åtak

— krevje løyvingar til våpen

— stri for endringar i den borgarlege hæren

b) Krav som må stillast til styrkinga av det norske forsvaret

Den norske hæren er bygd opp av borgarskapet for å trygge det norske monopolborgarskapet sine interesser. Ei av oppgåvene hans er å verje borgarskapets diktatur dersom arbeidarklassen og folket vil reise seg for å styrte kapitalismen. Ei anna oppgåve er at han er ein reiskap for det norske monopolborgarskapet i utanrikspolitikken. I 1950-åra underordna dette borgarskapet seg USA-imperialismen, og lot derfor også den norske hæren bli ein lekk i den internasjonale militærmaskinen til USA. I 1980 er det fleire motseiingar mellom interessene til dei norske monopola og USA, men mange av dei militære banda gjennom NATO finst framleis. Men det aukande trugsmålet om åtak frå sosialimperialismen, aukar også vona om at den norske borgarlege hæren vil bli mobilisert mot sovjetisk militært åtak.

AKP(m-l) tar stilling til den borgarlege hæren ut ifrå ein konkret analyse av denne hæren sjølv, av situasjonen i landet og internasjonalt. Om situasjonen er slik at ein sosialistisk revolusjon står for døra, vil kommunistane stri for å svekke og oppløse den borgarlege hæren som kjem til å bli sett inn for å prøve å knuse revolusjonen. Men om eit ytre åtak trugar, kan situasjonen krevje at kommunistane må stø den borgarlege hæren mot imperialistiske åtak.

Hæren til den borgarlege staten kan aldri bli nokon folkehær eller nokon verkeleg demokratisk hær. Han vil halde fram med å vere hæren til dei norske monopola, og eit våpen for den norske reaksjonen mot arbeidsfolk. Men situasjonen no er at ein sosialistisk revolusjon er langt unna i Noreg, og det er heller ikkje særleg sannsynleg med noko indre fascistisk kupp dei næraste åra. Det er mogleg at hæren kan bli brukt til fordel for USA, eller at styrkar kan bli brukte mot frigjeringsrørsler i den tredje verda. Men den absolutte hovudfaren no er eit sovjetisk åtak. Derfor må kommunistane legge stor vekt på det når dei utformar linja overfor den norske hæren.

Hovudsaka i 1980 er å stø dei tendensane som gjer det truleg at den norske hæren vil bli mobilisert mot eit sosialimperialistisk åtak, og svekke slike tendensar som gjer det lettare å kapitulere, å legge hæren under USA-imperialismen i ein storkrig eller å bruke han til å underkue det norske folket. Derfor må kommunistane stø den tvungne verneplikta, og kjempe mot at ho blir avgrensa. Dei må krevje slike løyvingar som går til våpen som er særleg godt eigna for folkekrig i norsk terreng, som til dømes panservern for infanteri, antiluftskyts m.m. Dei må kjempe for tiltak for å forsvare folket mot ABC-våpen, utryddingskrig og hungersnaud om Sovjet går til åtak. Dei må stø kampen for demokratiske rettar i hæren, for å reinske ut fascistiske element, og for lover som forbyr å bruke hæren mot arbeidsfolk. Kommunistane må gå imot militær sløsing og kjempe mot den militærdoktrinen som vil underordne Noreg under vestlege imperialismakter i krig og gjere Noreg til slagmark for atomvåpen. Kommunistane ønskjer eit sjølvstendig norsk borgarleg forsvar utanfor NATO framfor ein borgarleg hær som er underordna NATO-kommandoen.

Slik situasjonen er ved inngangen til 1980-åra, må kommunistane stri for endringar i den borgarlege hæren. Men samstundes må dei slåst mot illusjonar om denne hæren.

Kapittel 20

AKP(m-l)s oppgåver dersom Noreg blir drege inn i ein tredje verdskrig (64)

a) Blir Noreg overfalle av ei supermakt, er det den fremste oppgåva til AKP(m-l) å leie folket i motstandskampen

Om Noreg vert drege inn i ein tredje imperialistisk verdskrig og landet vert slagmark for supermaktshærane, vil det framleis vere kapitalistisk utbytting og borgarleg underkuing i landet. Men partiet og proletariatet vil likevel få heilt andre oppgåver enn no.

Den sovjetiske sosialimperialismen planlegg eit lynåtak mot Noreg. Om desse planane blir til røyndom, må AKP(m-l) sette som den fremste oppgåva si å mobilisere arbeidarklassen og folket til å føre ein rettvis forsvarskrig mot det imperialistiske åtaket.

b) AKP(m-l)s hovudlinje for militært forsvar av Noreg er folkevæpning og folkekrig

Den einaste verkeleg pålitande krafta for det norske folket i ein ny imperialistisk verdskrig er det væpna folket sjølv. Derfor er hovudlinja for AKP(m-l) framfor trugsmålet om ein slik verdskrig å gå inn for *folkevæpning*. Partiet oppmodar arbeidsfolk til å skaffe seg våpen og nytte alle middel, som militærteneste, idrett, osb. til å lære seg militærkunst.

AKP(m-l) si linje er at så snart sosialimperialismen eller ei anna makt går til åtak på Noreg, må arbeidarklassen og folket svare på det med å reise seg til motstandskrig. Arbeidsfolk må krevje at den norske staten mobiliserer hæren til forsvar av landet. Samstundes må arbeidarklassen og folket organisere sin eigen væpna motstand uavhengig av monopolborgarskapet og anten den borgarlege hæren gjer motstand som fortener støtte eller ikkje. Patriotane må skipe ein folkehær og føre folkekrig.

c) AKP(m-l)s politikk overfor den norske hæren ved eit imperialistisk åtak.

Gjer den norske hæren under leing av den borgarlege regjeringa motstand mot eit sosialimperialistisk åtak, er det rettvis motstandskrig som AKP(m-l) vil stø.

Tar denne hæren kampen opp mot eit sovjetisk åtak, er det bra og må få støtte. Men det mest sannsynlege er at den borgarlege hæren vil bryte saman etter ei viss tid. Det er ei følgje av den unasjonale karakteren til det norske monopolborgarskapet, den range militærdoktrinen deira og feila i forsvarsordninga. Den norske regjeringa kan òg forvandle rettvis forsvarskrig til urettvis krig. Det kan skje om krigen i hovudsak blir ført som ein lekk i å trygge USA-imperialismens interesser, dei norske soldatane blir brukte som kanonføde for USA, og krigen verjer i røynda ikkje det norske folket mot sosialimperialismen.

Det norske monopolborgarskapet har inga tru på å verje Noreg med landets egne krefter. Derfor set dei all sin lit til støtte frå USA-imperialismen og andre vestlege land. Dette kan òg føre med seg at USA nyttar ein krigssituasjon til å skaffe seg kontroll over Noreg.

Kommunistane må forklare arbeidsfolk at vestlege imperialistar ikkje vil forsvare deira interesser mot sosialimperialismen. Dei må heller ikkje sette sin lit til den borgarlege norske hæren.

— einaste pålitande krafta er det væpna folket

— vestlege imperialistar vil ikkje forsvare arbeidsfolks interesser.

d) AKP(m-l)s line for nasjonal-revolusjonær frigjeringskrig dersom Noreg blir okkupert

Dersom Noreg vert offer for sosialimperialistisk okkupasjon og det norske monopolborgarskapets diktatur vert bytta ut med militærdiktaturet til denne imperialismakta, så vil òg hovudmotseiinga i Noreg skifta. På den eine sida av hovudmotseiinga står då den imperialistiske okkupasjonsmakta. På den andre sida står den underkua norske nasjonen og dei nasjonale minoritetane.

Hovudmotseiinga under ein okkupasjon må løysast ved at arbeidarklassen og partiet hans sluttar seg saman med alle patriotiske klassar og grupper til ein nasjonal frigjeringsfront, bygger ein folkehær og fører ein nasjonal-revolusjonær frigjeringskrig i samsvar med prinsippa for langvarig folkekrig, for å kaste fienden ut av landet.

Ein slik nasjonal-revolusjonær frigjeringskrig vil byrje under tilhøve då kapitalismen framleis finst i Noreg. Det fyrste målet for krigen vil heller ikkje vere å styrte kapitalismen, men å kaste ut åtaksmakta og frigjere landet.

Dette vil ikkje seie at den antagonistiske motseiinga mellom borgarskapet og proletariatet innanfor den norske nasjonen blir borte eller blir mellombels uviktig. Denne motseiinga blir berre ei sekundær motseiing i høve til den nye hovudmotseiinga. Ho vil framleis avgjere den indre utviklinga i den norske nasjonen, og vere med på å avgjere kva klassar og grupper i den norske nasjonen som vil kjempe for nasjonal frigjering, og kva klassar som vil svike nasjonen.

Berre proletariatet og det arbeidande folket har alt å vinne og ingenting å tape på å kjempe med all kraft mot åtaksmakta. Berre dei er den krafta som kan verje interessene til nasjonen og folket og frigjere Noreg.

Blir Noreg okkupert, vil dei store monopola ikkje kunna halde fram med utbyttinga utan å søke samarbeid med okkupantane. Derfor må vi vente at eit fleirtal av monopola i praksis vil gå inn for å legge ned motstandskampen. Om borgarlege einskildpersonar, grupper og sjikt vil kjempe mot okkupasjonsmakta, må kommunistane søke einskap med dei om mogleg. Men samstundes vil slike grupper alltid kunne vakle og svike, og dei vil ikkje kunne gi kampen den konsekvente leiinga som kan føre til siger. Linja til kommunistane må vere at kampen skal leiast av arbeidarklassen og i hovudsak bygge på det arbeidande folket, samstundes som fronten freistar å samle alle patriotiske krefter som vil slåst mot fienden. Om borgarlege grupper leier motstandskampen, vil det kunne føre til nederlag. Det vil òg kunne gi som resultat at ei imperialismakt blir kasta ut berre for at døra skal opnast for ei anna.

e) Sigeren i ein nasjonal-revolusjonær motstandskrig kan opna vegen til sosialismen

Når okkupanten har lide nederlag og er driven ut av landet igjen, vil motseiinga mellom borgarskapet og proletariatet igjen bli hovudmotseiinga.

Om borgarlege grupper har leidd kampen, kan sigeren føre til at borgarskapets diktatur blir gjenopprettat.

Men dersom det er det arbeidande folket som har lukkast i å frigjere landet gjennom ein nasjonal-revolusjonær frigjeringskrig med proletariatet i leiinga, vil vegen òg vera open til å gå vidare med det same, til å opprette proletariatets diktatur og byrje den sosialistiske revolusjonen. Om det skjer, vil vere avhengig av det politiske medvitet og den politiske viljen til proletariatet, om folket er villig til å kjempe for å halde på makta, og om det finst eit kommunistisk parti som har ei rett, marxistisk linje for å føre revolusjonen i Noreg vidare.

Del V

Den sosialistiske revolusjonen

Kapittel 21

Den sosialistiske revolusjonen

— avsnitt om folkerevolusjon fjerna

a) Berre sosialistisk revolusjon er mogleg i Noreg

I Noreg i 1980 er det kapitalistiske samfunnssystemet utvikla så langt som historisk mogleg. Framleis kan produksjonen auke, monopola kan bli større og arbeidarklassen kan vinne nokre reformar gjennom kamp.

Men det norske samfunnet kan berre utvikle seg til eit nytt og høgare historisk nivå ved at kapitalismen vert avskaffa gjennom ein sosialistisk revolusjon. Fordi den norske økonomien er høgt utvikla, og samfunnsmessig produksjon og store monopol dominerer, er det umogleg med noko mellomstadium mellom kapitalisme og sosialisme i Noreg. (65)

Berre proletariatet kan vere leiaren og hovuddrivkrafta i ein sosialistisk revolusjon. Samstundes er proletariatet ikkje i stand til å sigre over borgarskapet aleine. Derfor kan revolusjonen berre sigre på grunnlag av eit klasseforbund mellom proletariatet og dei andre delane av folket som har motsetnader til kapitalismen.

b) Revolusjonen kan berre sigre med støtte av våpenmakt

Borgarskapet i Noreg vil aldri gi frå seg statsmakta og monopoleigedom sin frivillig, sjølv om eit stort fleirtal av folket i Noreg krev sosialismen.

AKP(m-l) hadde sjølv sagt helst sett at revolusjonen kunne gjennomførast med fredelege middel. Men historia har synt at dette ikkje er mogleg. Borgarskapet vil møte opprøret med vald. Det er og truleg at framande imperialismakter vil intervenere for å freiste å hindre at det oppstår eit sjølvstendig sosialistisk Noreg. Desto dårlegare budde arbeidsfolk er på dette, desto verre vil blodbadet bli. Jo betre førebudd arbeidarklassen er på væpna opprør, jo betre sjanse har revolusjonen til å sigre snøgt med minst mogleg offer.

Ingen sosialistisk revolusjon har sigra utan at arbeidsfolk har knust den reaksjonære valdsmakta med væpna opprør. Den sosialistiske revolusjonen i Noreg kan berre sigre når det arbeidande folket er førebudd på å gjennomføre han med våpenmakt. (66)

— valdsmakta må knusast med væpna opprør

c) Kva er ein revolusjonær situasjon?

Skal den sosialistiske revolusjonen kunne ta til, må det vere ein revolusjonær situasjon i Noreg.

Ein revolusjonær situasjon er ei svær, landsomfattande krise der dei undertrykte massane innser at dei ikkje lenger kan leve på den gamle

måten og krev endringar, der borgarskapet òg er hardt kriseramma slik at det vert uråd for dei å herske på den gamle måten, og der det er ei raskt veksande masserørsle som dreg tilmed dei mest passive massane med i den politiske kampen. Lenin slo fast at det først da er mogleg for proletariatet å starte den sosialistiske revolusjonen.

Revolusjonære situasjonar vil oppstå i Noreg fordi det finst motseiingar i samfunnet som ikkje kan løysast under kapitalismen. Så lenge det er kapitalisme må det oppstå slike kriser igjen og igjen. Dette er ei lov som gjeld, sjølv om det kan gå fleire tiår mellom kvar gong det er ein revolusjonær situasjon.

Klassekampen vil bølge att og fram mellom kvar revolusjonær situasjon. Å freiste å gå til storm for å styrte kapitalismen i periodar da det ikkje er ein slik situasjon i landet, er eventyrpolitikk som berre kan føre til nederlag. I slike periodar må arbeidarane forsvare interessene sine så godt dei kan ved å føre klassekamp, og nytte striden til å samle krefter og røysle til kamp når sosialismen verkeleg vert mogleg.

d) Dei tre våpna som er naudsynte for at revolusjonen skal sigre

Ein revolusjonær situasjon fører ikkje av seg sjølv til at kapitalismen fell og arbeidarklassen får makta. Om arbeidarklassen slått utan leiing, samling og plan, kan borgarskapet etter ei tid slå ned den revolusjonære rørsle og ta att makta si. Ein revolusjonær situasjon vil berre seie at det vert *mogleg* med sosialisme, men sigeren for sosialismen er langt frå trygga.

Mao Zedong sa at det trengst «tre magiske våpen» om arbeidarklassen skal kunne gripe makta:

— *Eit revolusjonært kommunistparti.* Det må halde fast på marxismen-leninismen-Mao Zedongs tenking, bruke den på grunnlag av god kjennskap til røyndomen i Noreg, og vere svært nært knytta til resten av proletariatet og folket. Partiet må vere førebudd på revolusjon, krig og fascistisk terror både ved å ha forklart medlemene og arbeidsfolk elles kva som kan og vil skje, og ved å ha skapt ein organisasjon som kan kjempe under krig og illegalitet. AKP(m-l) er oppretta for å vere dette partiet.

— *Ein folkehær.* Ein slik hær må vere sett saman av arbeidarar og andre utbytta og vere under leiing av partiet. Hæren må forsvare interessene til arbeidsfolk flest i Noreg, vere nært knytta til dei arbeidande massane og vere i stand til å føre ein langvarig folkekrig. Berre ein slik hær kan slå kontrarevolusjonen på slagmarka.

— *Ein einskapsfront.* Einskapsfronten må sameine partiet og alle andre som kan kjempe for revolusjonen, sameine arbeidarklassen med bøndene, fiskarane, dei intellektuelle og andre progressive klassar og lag, sameine masserørsler, alle politiske parti, grupper og einskildpersonar som kan vinnast for revolusjonen. I Noreg er det klassar og grupper innanfor folket med ulike interesser og arbeidsfolk stør mange ulike politiske oppfatningar. Slik vil det også vere i ein revolusjonær situasjon. Berre ein einskapsfront som gjer det mogleg for flest mogleg av desse ulike kreftene i folket å delta, kan mobilisere slike kjempekrefter at revolusjonen kan vinne over dei svære kreftene til reaksjonen.

e) Sovjetiske statskupp, invasjonar og masse mord er det motsette av sosialistisk revolusjon

Verkeleg sosialistisk revolusjon kan berre gjennomførast av arbeidsfolk sjølve. Arbeidsfolk må sjølve vinne fridom for seg og landet sitt, gjere seg til herre over lagnaden sin, organisere produksjonen og dagleglivet osb.

— ein organisasjon som kan kjempe under krig og illegalitet

I 1980 vert Sovjets imperialistiske framstøytar for å underkue andre land forfalska og framstilte som sosialisme. *Statskupp* frå klikkar av pro-sovjetiske offiserar og *invasjonar* frå Sovjet, Cuba og Vietnam vert kalla sosialistisk revolusjon. Pro-sovjetiske fascistiske styre vert kalla sosialisme, krig mot fridomskjemparar og terror og masse mord mot arbeidsfolk vert kalla kamp for å forsvare sosialismen.

Men dette har ikkje noko med verkeleg sosialisme å gjere. Det går rakt mot det mest grunnleggande i verkelege sosialistiske revolusjonar: at det arbeidande folket *sjølv* må sette seg i rørsle og gripe inn i historia. Inga lita gruppe og inga framand makt kan erstatte den revolusjonære rørsle i folket sjølv. Snakket om «sosialisme» innført av kupp-makrarar og imperialistiske okkupantar utan massane, uttrykker vanværdnad for arbeidsfolk og dyrking av *eliten* som dei som skal avgjere. Dette er tankar som er reindyrka i nazismen og den sovjetiske revisjonismen, og kan ikkje semjast med verkeleg sosialisme.

— inga framand makt kan erstatte den revolusjonære rørsle i folket sjølv

f) Kritikk av range idear om kampen for sosialisme i Noreg

«Den fredelege og parlamentariske vegen»

Mange revisjonistar og sosialdemokratar hevdar at sosialismen kan sigre i Noreg ved at sosialistar vinn fleirtal på Stortinget. Dette er å undervurdere makta til borgarskapet. (67) Det noverande statsapparatet er ein maskin for å undertrykke arbeidsfolk, og er bygd opp for å forsvare den borgarlege eigedomen. Dette apparatet vert ikkje knust av at eit fleirtal av folket røystar for sosialismen ved val. Borgarskapet ville tvert om kunne nytte makta si over statsapparatet og hæren til å stogge alle freistnader på å gjennomføre sosialisme, om nødvendig ved vald.

Ideen om «den fredelege og parlamentariske vegen» tener borgarskapet fordi han skaper illusjonar om kapitalismen. Når slike idear står sterkt i arbeidarklassen i tider med hard klassekamp, kan det føre til at arbeidarklassen ikkje vert klar over kor farleg situasjonen er. Resultatet kan bli eit blodbad, som i Tyskland etter 1933 og Indonesia etter 1965.

— illusjonar om «den fredelege vegen» kan føre til blodbad

«Mellomstadium» før sosialismen i Noreg

Nydemokratisk revolusjon er mogleg i halvføydale og halvkoloniale land. Ein slik revolusjon bygger på einskapsfront mellom arbeidarar, bønder, nasjonale borgarar og andre mot føydalisme og utanlandsk kapital, for borgarleg-demokratisk revolusjon, nasjonalt sjølvstende og utvikling av produktivkreftene. Der proletariatet har leiinga, kan slike revolusjonar gå vidare til å bygge sosialismen. Men Noreg er eit høgt utvikla sosialistisk land der alle viktige restar av føydalisme og kolonialisme er utrydda for lengst. Derfor er det ikkje mogleg med nydemokratisk revolusjon her.

Statsovertaking under kapitalismen kan ikkje føre til sosialisme. Den norske staten er sjølv dels ein reiskap for dei største monopola, dels monopolkapitalist sjølv. Føresetnaden for at statsovertaking fører til sosialisme, er at det er arbeidarklassens eigne, verkeleg demokratisk oppbygde stat som tar over eigedomen og brukar han til å tene folket sine behov. Under kapitalismen vil statsdrift berre seie at direktørane flyttar inn på statskontora og utbyttinga vert organisert på ein annan måte.

«*Anti-monopolistisk revolusjon*» skal i følgje somme revisjonistar føre til sosialismen. Dei vil at revisjonistparti skal gå saman med borgarlege parti og nokre kapitalistar, kanskje nokre monopolgrupper, og skipe ei «anti-monopolistisk» regjering. Ho skal så seinare starte ei utvikling i retning av «sosialismen». I røynda er dette berre ein politikk for at revisjonistparti skal kome inn i borgarlege regjeringar med støtte av delar av monopolkapitalen, og bli byråkratkapitalistar sjølve ved å gjere fleire verksemdar om til kapitalistisk statseigedom. Slik kan revisjonistane skape eit kapitalistisk system som liknar på det i Aust-Europa, og også sleppe sosialimperialismen inn bakvegen.

Del VI

Sosialismen, proletariatets diktatur og utviklinga til kommunismen

Kapittel 22

Sosialismen og proletariatets diktatur

a) Den proletariske revolusjonen er noko heilt nytt i verdshistoria

Den proletariske revolusjonen er den mest grunnleggande revolusjonen i menneskesoga til no. Tidlegare revolusjonar har berre ført nye utbytarklassar til makta. I den proletariske revolusjonen tar proletariatet makta i leiinga for det arbeidande folket for å avskaffe all utbytting. Sjølv makttovertakinga er berre innleiinga på den omfattande revolusjonen proletariatet vil gjennomføre.

Etter den proletariske revolusjonen finst det enno lenge eit borgarskap, det er klassar og klassekamp. Motseiinga mellom proletariat og borgarskap er framleis lenge hovudmotseiinga i samfunnet, med den skilnaden at proletariatet har tatt makta og undertrykker borgarskapet.

Sosialismen er ei overgangsform mellom kapitalismen og det verkelege klasselause kommunistiske samfunnet. Nett derfor sa Mao Zedong at under sosialismen er det «fullt av motseiingar». Sosialismen er ikkje noko idealsamfunn der alle problem er løyste. Men for første gongen har arbeidarklassen statsmakta og eigedomen over produktivkreftene som reiskap til å skape eit betre tilvære.

I eit høgt utvikla kapitalistisk land som Noreg med eit røynt borgarskap og ein sterk stat, er det vanskelegare å starte den sosialistiske revolusjonen enn i dei landa der det har vore sosialistiske revolusjonar til no. Men fordi produksjonsmidla er så langt utvikla, vil det vere lettare å føre revolusjonen vidare. Til no har vi berre røynsler frå revolusjonar i land med lågare økonomisk utviklingsnivå å bygge på. Noko høgt utvikla og klasselaut kommunistisk samfunn er enno ikkje skapt på jorda.

Det finst derfor ingen ferdig modell, utprøvd i praksis, som kan vere mønsteret for utviklinga av det sosialistiske samfunnet i Noreg. Det er naudsynt å bygge på dei røynslene som er hausta i andre sosialistiske land. Kommunistane må studere dei grundig, for å utvikle forståinga for sosialistisk økonomi og sosialistisk politikk under ulike sosiale og historiske føresetnader. Men sosialismen i Noreg må få ei utforming som svarer til tilhøva i Noreg, og det vil i mykje måtte skilje seg frå andre sosialistiske land.

Det gjer òg at det er vanskeleg å seie svært detaljert på førehand korleis sosialismen i Noreg skal sjå ut. Det må bli forma ut steg for steg på grunnlag av dei røynslene det arbeidande folket gjer i Noreg,

— sosialismen er ikkje noko idealsamfunn der alle problem er løyste

— det finst ingen ferdig modell

— vanskeleg å seie svært detaljert på førehand korleis sosialismen i Noreg skal sjå ut

og vil også bli avgjort av situasjonen i landet når revolusjonen sigrar, om landet til dømes er svært herja etter ein krig osb.

Dette programmet skal derfor berre risse opp kva AKP(m-l) meiner om eit sosialistisk Noreg i heilt grove trekk.

b) Den sosialistiske økonomien

Under sosialismen tar det arbeidande folket over dei samfunnsmessige produksjonsmidla og produktet frå dei. Dermed opphevar sosialismen den antagonistiske karakteren av motseiinga mellom samfunnsmessig produksjon og privat tileigning som finst under kapitalismen.

Grunnlova for kapitalismen er lova om maksimalprofitt for kapitalistane. Den proletariske revolusjonen gjer det mogleg å la ei anna grunnlov styre produksjonen under sosialismen, nemleg størst mogleg oppfyljing av dei veksande materielle og kulturelle behova til folket. Den kapitalistiske økonomien bygger på utbytting. Målet for den sosialistiske økonomien er å avskaffe utbytting, slik at heile resultatet av produksjonen vert brukt i samsvar med interessene til folket.

Den sosialistiske økonomien må organiserast som ein planøkonomi. Med planøkonomi vert det mogleg å styre utnyttinga av ressursane og skape likevekt mellom dei ulike sektorane i økonomien. Slik vert det også mogleg å unngå dei sykliske overproduksjonskrisene som kapitalismen aldri kan fri seg frå.

Planøkonomien gjer det mogleg å få slutt på den antagonistiske motseiinga mellom by og land som finst under kapitalismen. For å trygge ei allsidig utvikling, kan midlar bli overførte til jordbruket og til industrireising og grunnlagsinvesteringar i grisgrendte strom, sjølv om slike investeringar ikkje er profitable etter kapitalistisk målestokk.

Sosialismen gjer det mogleg å kjempe med framgang mot øydelegging av natur og menneskeleg miljø. Planøkonomien vil ta omsyn til dei totale samfunnsmessige kostnadene, og ikkje berre overskotet i den einskilde verksemda.

Sosialismen vil legge grunnlaget for frigjeringa av kvinnene, fordi han frigjer produksjonsmidla frå det kapitalistiske anarkiet og innfører ei samfunnsordning som bygger på verkeleg likeverd og demokrati for fleirtalet. Men også under sosialismen må kvinnene halde fram med å kjempe for full likestilling, borgarlege familieroller og påverknad frå det rotne kvinnesynet til kapitalismen og imperialismen.

Sosialismen gjer det mogleg å overføre større midlar enn i dag til sektorar som ikkje er beinveges produktive, slik som helsestell, skolestell, vitskap og kunst, idrett, eldreomsorg osb.

Fordi sosialismen frigjer produktivkreftene, vert det mogleg å avskaffe fattigdommen og nauda i verda, og på lenger sikt legge grunnlaget for å avskaffe alle klasseskilje. Med utviklinga av produksjonen meiner vi slik produksjon som tener verkelege menneskelege behov, og ikkje produksjon som berre gir profitt til dei få, kastar bort ressursar og øydelegg natur og menneskeleg miljø.

At den sosialistiske planøkonomien har middel til å løyse økonomiske problem som er overlegne dei som finst under kapitalismen, fører ikkje til at økonomien går bra av seg sjølv. (68)

Sosialismen må ta omsyn til økonomiske lover og sjå til at produksjonen som heilskap går med overskot. Sosialismen må løyse motseiingar mellom ulike sektorar og i distribusjonen. I motsett fall vert det økonomiske skadeverknader. Den sosialistiske statsplanen må ta rett omsyn til behova i heile landet, behova til ulike sektorar og lokale behov. Om planen er feil eller om det ikkje finst spelerom for lokalt initiativ, rom for å møte endringar som ikkje er føresette osb., kan det føre til kriser.

Rester frå kapitalismen vil finnast lenge i økonomien i sosialistiske land. Utanom sosialistisk statseigedom vil det finnast ulike slag privateigedom og gruppeeigedom. Vareproduksjon og pengar vil òg vere

— økonomien må organiserast som ein planøkonomi

— også under sosialismen må kvinnene halde fram med å kjempe for full likestilling

— feil kan føre til kriser

naudsynte lenge. Samstundes kan dette føre til utvikling av kapitalisme. Tilhøva til den kapitalistiske verdsmarknaden vil òg virke inn på den sosialistiske økonomien. (69)

Organiseringa av produksjonen vil frå starten av vere prega av arven frå kapitalismen, restar av borgarleg byråkrati og store skilje mellom administrative leiarar og produktive arbeidarar. Borgarlege folk i leiinga for produksjonen og staten kan ta over statseigedom og gjere han til sin eigen.

Dersom problema blir løyste feil, kan det oppstå økonomiske kriser under sosialismen. Det er ikkje mogleg å opprette balanse mellom alle delane i ein sosialistisk økonomi ein gong for alle. Balanse vil bli avløyst av ubalanse og skjerpa motsetnader, og ny balanse må skapast gjennom kamp. Utviklinga av den sosialistiske økonomien kan bli skadd anten ho vert pressa for snøgt fram eller ho får gå for sakte. Feil kan tilmed føre til så sterke kriser at sosialismen kan bryte saman.

Så lenge det finst eit borgarskap, ei kapitalistisk omverd og produksjonen ikkje er så høgt utvikla at det er mogleg å gjere slutt på vareproduksjon, så lenge er gjenreising av kapitalismen mogleg.

Rett utvikling av den sosialistiske økonomien krev at arbeidsfolk blir med i demokratiske drøftingar, vedtak og gjennomføring av planane. Arbeidarklassen må sjølv lære seg å drive økonomisk arbeid gjennom forsøk. Arbeidsfolk må lære å kjenne dei økonomiske lovene som gjeld for sosialismen, slik at dei kan drive klassekamp mot freistnader på å gjenopprette kapitalistisk økonomi.

c) Proletariatets diktatur og proletarisk demokrati

Statsforma under sosialismen er proletariatets diktatur.

Dette er ikkje lenger ein stat i den opphavlege tydinga av ordet. For den sosialistiske staten er ikkje ein maskin som den vesle utbytarklassen nyttar til å undertrykke det overveldande fleirtalet av folket. Proletariatets diktatur er ein maskin som arbeidarklassen nyttar for å undertrykke eit lite fåtal av utbyttrar, medan det er demokrati for det overveldande fleirtalet av folket.

Den viktigaste oppgåva for staten til proletariatet er å fremje produksjonen til beste for det arbeidande folket, trygge demokratiet for fleirtalet, underkue utbyttrar og dei som vil gjenopprette kapitalismen og forsvare landet mot åtak frå framande imperialismakter.

Arbeidarklassen kan ikkje bruke den gamle kapitalistiske statsmakta til å gjere dette arbeidet. Den er knytta til borgarskapet og imperialistiske makter med tusen band, og vil ikkje følgje ordrar frå ei sosialistisk regjering med støtte frå fleirtalet av folket. Derfor må arbeidarklassen og folket knuse den gamle borgarlege staten, avvæpne og oppløyse den borgarlege hæren og det gamle statsbyråkratiet. Arbeidarklassen må opprette eit nytt statsapparat med embetsmenn som er lojale mot det arbeidande fleirtalet, og ikkje mot borgarskapet. (70)

Kjernen i denne statsmakta — som i alle andre statsmakter — er våpenmakta. Men hæren skil seg frå tidlegare hærar ved at han ikkje underkuar folket, men tvert om er bygd på *folkevæpning* og er under kommando av arbeidarar og andre arbeidsfolk. Denne våpenmakta er retta berre mot framand imperialisme, reaksjonære opprørarar og kriminelle valdsmenn.

Proletariatets diktatur kan berre vere ei sterk statsmakt som kan stå imot indre reaksjon og åtak frå imperialistar, dersom det bygger på verkeleg demokrati for det arbeidande folket. Det er eit mål at så mange som mogleg skal bli med på å drøfte og avgjere statssaker. (71) Det er ønskjeleg at meir og meir av statstenesta etterkvart vert utført på arbeidarløn og utan særskilte føremoner framfor anna arbeid, og at tenestemenn også tar del i produksjonen noko av tida.

Om tidlegare kapitalistar, agentar for imperialismen eller andre reaksjonære grip til våpen mot sosialismen, må dei underkuast med

våpenmakt. Men så lenge reaksjonen ikkje vågar å gripe til våpen, er *det politiske massearbeidet* det viktigaste våpenet for arbeidarklassen i kampen for å undertrykke borgarleg politikk.

Proletariatets diktatur kan ikkje tryggast utan omfattande demokrati for dei arbeidande massane. Det krev personleg rettstryggleik, verkeleg ytringsfridom og fridom til debatt og kritikk, på møte, i pressa osv. Dette må òg omfatte retten til kritikk av regjeringa og kommunistpartiet.

d) Klassekampen under sosialismen

«Det sosialistiske samfunnet dekkjer ein ganske lang historisk epoke. I den historiske epoken for sosialismen finst det framleis klassar, klasse-motseiingar og klassekampar, det går for seg ein strid mellom den sosialistiske vegen og den kapitalistiske vegen, og faren for kapitalistisk gjenoppretting er framleis til stades» (Mao Zedong).

Klassekamp når det gjeld økonomien, når det gjeld statsmakta si form og når det gjeld menneska sine vanar og tenking, avgjer om sosialismen skal halde seg oppe og utvikle seg, eller om han skal li nederlag.

I det sosialistiske samfunnet finst det to slag klassemotsetnader, motsetnadene i folket og motsetnadene mellom folket og fienden. Dei er ulike i innhald, og må handsamast på ulikt vis.

Motseiingar i folket under sosialismen er slike som desse: Motseiingar mellom ulike grupper innanfor arbeidarklassen, mellom ulike lag blant bøndene, mellom arbeidarklassen og bøndene, mellom dei intellektuelle og arbeidarane og bøndene, mellom ulike grupper intellektuelle osv. Det vil også vere motseiingar mellom staten og folket, mellom interessene til kollektivet og individet, mellom leiinga og dei som vert leidde, mellom folket og tendensar til byråkrati osv.

Motseiingar mellom folket og fienden under sosialismen er slike som desse: Mellom arbeidsfolk som før vart utbytta og dei gamle utbytta-ane som vil ha makta si attende, mellom arbeidsfolk og reaksjonære i stat og parti som vil undertrykke folket og gjenopprette kapitalismen, mellom folket og agentar for utanlandske imperialistmakter, mellom det sosialistiske landet og framande imperialistar som vil legge landet under seg.

Desse motsetningane må løysast på ulikt vis, elles kan det skade sosialismen. Om til dømes delar av folket vert handsama som om det dreide seg om fienden og dei vert undertrykte, så kan dei òg bli motstandarar av sosialismen. Men dersom motseiingane blir handsama med demokratisk diskusjon, kan folket slutte seg tettare saman og løyse problemet som skapte denne kampen.

Historiske røynslar syner at den største faren for det sosialistiske samfunnet er at staten og det kommunistiske partiet blir tatt over inn-anfrå av eit nytt borgarskap. Borgarlege leiarar kan forvandle staten og partiet til organ som undertrykker arbeidsfolk, gjer leiarane rike og stør gjeninnføring av kapitalismen. Kampen mot borgarar som freistar å ta over statsmakta inn-anfrå er ein viktig del av klassekampen under sosialismen.

Under sosialismen vil det også vere periodar da klassekampen vert skjerpa, det oppstår store vanskar og proletariatet opplever somme atterslag. Alle revolusjonar går gjennom motgangstider. Det har aldri hendt at ei ny samfunnsform har fått fotfeste utan mange atterslag og mistak.

Så lenge det finst klassekamp, trengst det eit kommunistisk parti som kan vere leiinga til arbeidarklassen. Partiet må leie proletariatet i kampen for å bryte ned restane av kapitalismen, bygge sosialismen og utvikle han vidare fram til det kommunistiske samfunnet. Partiet må vinne leiinga i arbeidarklassen ved å bruke politisk diskusjon og overtyding og halde fast på einskapsfronten med alle som strir for fram-

— personleg rettstryggleik, verkeleg ytringsfridom, fridom til kritikk av regjeringa og kommunistpartiet ...

— alle revolusjonar går gjennom motgangstider

partiet må vinne leiinga ved politisk diskusjon og overtyding

steg, ikkje med byråkratiske kampmetodar. Ein viktig del av klassekampen under sosialismen vert kampen mellom marxisme og revisjonisme innanfor kommunistpartiet sjølv, for at partiet skal halde fram som arbeidarklassens revolusjonære parti og ikkje bli eit borgarleg reaksjonært parti.

Kapittel 23

Dei første oppgåvene for sosialismen i Noreg

a) Skipe ei proletarisk statsmakt og eit proletarisk demokrati

Føresetnaden for at arbeidarklassen kan bygge sosialismen er at han opprettar proletariatets diktatur.

Sosialismen må vere proletariatets diktatur reelt, ikkje partiet sitt diktatur på vegner av proletariatet. AKP(m-l) må også under sosialismen fremje sine politiske linjer og forslag, og søke å vinne støtte for dei. Arbeidsfolk må sikrast størst mogleg kontroll. (72)

Etter sigeren i revolusjonen må arbeidarklassen sjå til at den gamle utbytarklassen er avvæpna og han må byrje organiseringa av si eiga statsmakt under vern av ein folkehær.

Sentrale statsorgan må bli nedsette og kontrollerte av folkevalde forsamlingar. Røysteretten må bli utvida til å gjelde ikkje berre val av delegatar, men også retten til å kalle dei attende og byte dei ut med andre når som helst. På same vis må domstolane, leiinga i industrien, jordbruk, handel osv. vere under verkeleg folkevald kontroll. Det arbeidande folket må få innsyn i statssaker og høve til å ta meir direkte del i styret av landet. Arbeidarkontroll må innførast både i staten og i verksemdene.

AKP(m-l) går mot at kommunistpartiet skal ha ei forfatningsmessig lovfesta særstilling i staten. (73) Partiet må heile tida kjempe om støtte frå folket på like fot med andre lovlege organisasjonar og parti. (74)

Staten må arbeide for å bryte med byråkrati og privileg, og oppmøda til kamp mot at leiarar i staten og økonomien undertrykker arbeidsfolk. Systemet med at leiarar tar del i produktivt arbeid ein del av året må bli tillempa.

Staten må sikre talefridom, prentefridom og organisasjonsfridom for folket. Diskriminering på grunn av kjønn, nasjonalitet, religion eller livssyn må verte forbode. Kyrkja må skiljast frå staten. Staten må sikre rettstrygd for folket og slå ned på kriminalitet. Han må undertrykke kontrarevolusjonære som vil gjere opprør mot sosialismen. Tilhøvet mellom den sosialistiske staten i Noreg og den samiske nasjonen må ordnast på grunnlag av prinsippet om nasjonal sjølvråderett og etter den frie viljen til samane. (Sjå sameprogrammet til AKP(m-l).)

b) Trygge Noregs sjølvstende og kjempe mot imperialismen

Sigeren for proletariatet i Noreg kan ikkje tryggast før sosialismen har vunne i verdsomfang. Den sosialistiske staten må derfor føre ein utanrikspolitikk som verjer Noregs nasjonale sjølvstende og gjer Noreg i stand til å møte aggresjon frå framande imperialismakter. Han må hevde Noregs integritet og suverenitet over alt retteleg norsk territorium medrekna Svalbard, Jan Mayen, territorialfarvatna og kontinentalsokkelen.

Regjeringa må seie opp alle avtalar som legg Noreg under sterkare

— retten til å kalle attende og byte ut

— mot at kommunistpartiet skal ha lovfesta særstilling

imperialistiske land. Han må kaste ut alle militæranlegg imperialist-maktene har i Noreg og undertrykke imperialistiske spionorganisasjonar i Noreg.

Noreg må slutte seg saman med dei som kjempar mot undertrykking, stø frigjeringsrørslene mot imperialismen og samarbeide med statar som kjempar mot hegemoni. Tilhøva til statar med andre samfunnssystem må ordnast ut frå dei fem prinsippa for fredeleg samlivnad.*

Regjeringa må gjere kjend at ho gir avkall på avtalar som gir Noreg rett til imperialistisk utbytting i utlandet og gir avkall på norsk imperialistisk eigedom i utlandet.

c) Gjere monopola til sosialistisk statseigedom, skape planøkonomi

Den sosialistiske staten må straks gjere ein del av den kapitalistiske eigedomen til sosialistisk statseigedom:

- Dei store kapitalistiske statsmonopola som finst før revolusjonen.
- Bankar, finansinstitusjonar og forsikringsselskap.
- Dei store private monopola (irekna utanlandsk imperialistisk eigedom).
- Selskap som driv med produksjon som er militært viktig.
- Industri, gruvedrift og transport som kan vere særleg farleg for natur og menneskeleg miljø.
- Opprette statsmonopol for utanrikshandelen.

Med dette eig den sosialistiske staten dei dominerande selskapa i industri, gruvedrift, bygge- og anleggsverksemd, dei store jord- og skog-eigedomane som før høyrde til godseigarar, dei største verksemdene i transport, dei store reiarlaga, varehuskjedene og heile bank- og forsikringssektoren.

Med dette vert den norske økonomien grunnleggande sosialistisk, sjølv om det framleis vil finnast ein kapitalistisk sektor ei tid. Staten må bruke ulik taktikk overfor ulike kapitalistgrupper frå beinveges kverrsetting (konfiskasjon) til oppkjøp og ekspropriasjon med vederlag. Privatkapitalistisk verksemd som får halde fram ei tid må bli kontrollert av staten og gi tilskot til utviklinga av den sosialistiske økonomien.

Det er eit mål at den småborgarlege eigedomen skal bli omlaga til sosialistisk gruppeeigedom, mellom anna i jordbruk og fiske. Men det må skje frivillig og over lang tid. I den første tida av sosialismen vert det naudsynt for staten å stø småprodusentane aktivt for å fri dei frå den gamle utbyttinga frå monopola og kapitalinteressene i jordbruk og fiske.

Bygginga av den svære sosialistiske statssektoren gjer det mogleg å gjennomføre sosialistisk planøkonomi. Produksjonen må styrast ut frå ein statsplan. Staten må mobilisere massane til å utvikle statsplanen og sette han ut i livet ved å legge han ut til demokratisk debatt før han vert vedtatt av sentrale statsorgan.

Planøkonomien må bygge på ein høg grad av relativ sjølvforsyning av dei produkta landet treng. Dette vil føre med seg stor etterspurnad etter arbeidskraft. Det gjer også at landet står sterkare budd overfor internasjonale økonomiske kriser, boikott-tiltak frå imperialiststatar, krig og liknande.

* Dei fem prinsippa for fredeleg samlivnad, utforma på Bandung-konferansen i 1955:

- Begge partar må vise vordnad for suverenitet og territoriell integritet.
- Partane nyttar ikkje aggresjon mot kvarandre.
- Ikkje-innblanding i indre tilhøve.
- Likestilling og føremon for begge partar.
- Fredeleg samlivnad.

— staten må bruke ulik taktikk overfor ulike kapitalistgrupper

— økonomien må byggje på ein høg grad av relativ sjølvforsyning

d) Arbeide for å oppfylle dei viktigaste behova for folk

Skipinga av sosialistisk planøkonomi gjer det mogleg å utvikle produksjonen og etterkvart oppfylle fleire og fleire av behova folk har. Med behov meiner vi både nødvendig personleg konsum, kollektivt konsum som helsevesen, skolar, offentleg kulturverksemd osv., forsvar, tiltak for å verne natur og menneskeleg miljø.

Sosialismen må i første rekke syte for levекåra til dei fattigaste delane av folket, sikre arbeid til alle som kan arbeide, trygge levекåra for uføre og pensjonister, auke løna til dei lågast lønte og sikre bustad til alle.

Staten må òg nytte delar av dei frigjorte produktivkreftene til ei rask utbygging av helsestell og utdanningsvesen.

Dei økonomiske og politiske tilhøva må leggst til rette for at kvinna skal få spele si rolle i samfunnet på like linje med mannen. Staten må stø kvinna sin kamp for verkeleg jamstelling.

Sosialismen må legge tilhøva til rette for vitskap og kunst og fremje politikken med å «la hundre blommar bløme og hundre tankeretningar kappast».

Sosialismen må bøte på dei store skadane på natur og miljø som kapitalismen har gjort seg skuld i, og gjere den sosialistiske industrien til eit føredøme i omsynet til natur og miljø.

Filleproletarar, kriminelle, prostituerte osv. må få oppseding og hjelp, slik at dei kan vende ryggen til fortida, arbeide og bli medlemmer av samfunnet med same rettar og plikter som andre.

Kor raskt det er mogleg å løyse dei ulike oppgåvene, heng saman med korleis stoda er i landet etter revolusjonen, om landet er herja av krig, om den gamle herskarklassen lukkast med sabotasje osv. Men i alle høve vert sosialismen eit samfunn der arbeidsfolk får nytte evnene sine og skaparkrafta si på ein måte som kapitalismen ikkje tillet. Derfor vil sosialismen føre til oppblomstring av produksjon og kultur som ikkje noka tidlegare samfunnsform kan vise maken til.

Kapittel 24

Utviklinga av sosialismen til kommunisme

Under sosialismen blir proletariatet og folket herrar over statsleiinga og produktivkreftene. Dette gjer det mogleg for fleirtalet av arbeidande menneske å avgjere utviklinga av menneskesamfunnet.

«Først frå den stunda vil mennesket skape si eiga historie på fullt medvete vis — først da vil dei samfunnsmessige årsakene som mennesket set i rørsle i hovudsak og i stadig veksande mon få dei verknadene menneska sjølve siktast inn mot.» (Engels)

Derfor er sosialismen «den første fasen i kommunismen» (Lenin).

Men sosialismen er enno ikkje fullt utvikla kommunisme. Framleis finst det enno mange restar frå kapitalismen. Det finst klassar og eit statsapparat. Fordi produksjonen enno er begrensa, blir det naudsynt å fordele produktet etter prinsippet «frå ein kvar etter evne — til ein kvar etter arbeid.» Det vil enno lenge finnast privateigedom og gruppelagdom, ein marknad og ei kapitalistisk omverd. Det vil finnast restar av borgarleg byråkrati og vere motsetnader mellom dei som styrer og det store fleirtalet i stat og produksjon. Det vil finnast restar av kvinneundertrykking. (75) Det vil vere motsetnader mellom åndarbeid og kroppsarbeid og mellom by og land. Det vil vere motsetnader mellom nasjonar og statar. Restar av borgarleg ideologi vil halde fram i kulturen, i vanane og i tenkinga.

Først når alt dette er overvunne, har menneskesamfunnet nådd det utviklingsnivået som gjer det rett å kalle det fullt utvikla kommunisme. Sosialismen er *overgangssamfunnet* mellom kapitalismen og den fullt

utvikla kommunismen, «perioden da det eine samfunnet blir endra revolusjonært til det andre» (Marx).

Denne overgangstida vil ta fleire generasjonar. Det kjem av at utviklinga av eit fullt ut kommunistisk samfunn krev føresetnader som ikkje finst på jorda i dag, og som ikkje vil oppstå på lang tid enno.

Det krev at arbeidarklassen får makta i alle land i verda, gjer slutt på all imperialisme og all nasjonal underkuing.

Vidare krev det ei svær utvikling av den samfunnsmessige produksjonen, som gjer det mogleg å endre menneska sitt forhold til arbeidet, den samfunnsmessige arbeidsdelinga og fordelinga, slik at det blir annleis enn både kapitalismen og sosialismen:

«I ein høgare fase av det kommunistiske samfunnet, når den kuande underordninga av individa under arbeidsdelinga er blitt borte, og dermed også motsetnaden mellom åndsarbeid og kroppsarbeid, etter at arbeidet ikkje berre er eit middel til å halde livet oppe, men sjølv er blitt det viktigaste livsbehovet, og etter at også produktivkreftene har vakse side om side med at individa har utvikla seg allsidig og alle kjeldene til den felles rikdommen flyt meir rikeleg — først da kan den tronge horisonten til den borgarlege retten overskridast heilt, først da kan samfunnet skrive på fanene sine: “Frå ein kvar etter evner, til ein kvar etter behov!”» (Marx)

Vidare krev det at det store fleirtalet i samfunnet *sjølv* evnar å organisere og leie produksjonen og kontrollere det vesle mindretalet av utbytтарar og reaksjonære. «Desto meir fullstendig “demokratisk” staten er, staten som består av dei væpna arbeidarane og som “ikkje lenger er ein stat i den eigentlege tydinga av ordet”, desto raskare byrjar *alle former* for stat å døy bort. — For når *alle* har lært å styre og styrer den samfunnsmessige produksjonen verkeleg uavhengig, fører uavhengig rekneskap og øver kontroll med gagnløysene, herremennene, svindlarane og liknande “vaktarar av dei kapitalistiske tradisjonane”, vil det uunngåeleg bli så utrueleg vanskeleg å vri seg unna denne folkelege rekneskapsførselen og kontrollen ... at *naudsynet* av å halde dei enkle, grunnleggande reglane for menneskeleg samliv i hevd svært snart vil bli ein *vane*. — Og da vil døra vera opna på vid vegg for overgangen frå den første fasen i det kommunistiske samfunnet til den høgare fasen, og dermed til at staten døyr fullstendig vekk.» (Lenin) (76)

Proletariatet kan berre skape desse føresetnadene gjennom mange år med klassekamp. Derfor sa Lenin om tida under sosialismen at ho er «ein hardnakka strid, ein blodig og ublodig, valdeleg og fredeleg, militær og økonomisk, pedagogisk og administrativ strid mot kreftene og tradisjonane frå det gamle samfunnet.»

Arbeidarklassen og det arbeidande folket må kjempe i mange år med å utvikle produksjonen, styrke arbeidarkontrollen og det sosialistiske demokratiet, endre arbeidsdelinga, utvide sosialistisk eigedom og avgrense borgarleg rett i fordelinga. Dette kan berre skje steg for steg og ettersom utviklinga av økonomien og produksjonen legg grunnlag for det.

Ikkje noko av dette vil gå av seg sjølv. Det vil krevje kamp både mot den borgarlege reaksjonen og mot grupper og lag innanfor folket sjølv som ser interessene sine tente med å bli ståande på eit særskilt nivå i den sosialistiske utviklinga og ikkje gå vidare til det neste. Vegen er ikkje godt kjend enno, og det kjem til å bli gjort mange feil. Samstundes som proletariatet leier folket i kampen for å omskape verda, må proletariatet lære å omskape seg sjølv.

Utviklinga av menneskesamfunnet kjem ikkje til å ta slutt med det. Det kjem framleis til å finnast motsetnader mellom menneska, rett vil kjempe mot urett og gamalt mot nytt. Men menneska vil leve og arbeide saman utan å undertrykke kvarandre, fordeling vil skje etter kva folk treng og ikkje ved hjelp av pengar og ein marknad, arbeid vil bli ei kjelde til lykke og utvikling, og ikkje noko som trælbind eit fleirtal på jorda.

Det siste og største målet til AKP(m-l) er å føre denne tida nærmare.

Del VII

Arbeidarklassens kommunistiske parti

Kapittel 25

Kva er AKP(m-l)?

Arbeidarklassen kan ikkje nøye seg med å vente passivt på at kapitalismen skal ramle saman. For at sosialismen skal bli oppretta, må arbeidarklassen sjølv handle medvete og med sterk vilje, for å ta makta og byrje å omdanne samfunnet.

Dette krev at arbeidarklassen har ein eigen politisk organisasjon som kan leie kampen for revolusjonen. AKP(m-l) er skipa for å fylle denne oppgåva. AKP(m-l) vil ta opp i seg dei mest medvetne revolusjonære frå arbeidarklassen og andre klassar, dei som klårast ser dei langsiktige måla til proletariatet, og som vil bruke livet sitt til å kjempe for kommunismen. Desse mest målmedvetne vil arbeide for å samle heile arbeidarklassen og heile det arbeidande folket til ei felles kraft som kan ta makta frå borgarskapet i Noreg.

AKP(m-l) er beraren av den revolusjonære teorien til arbeidarklassen. AKP(m-l) knytter marxismen-leninismen-Mao Zedongs tenking saman med eigne analysar for å rettleie kampen for sosialisme i Noreg.

AKP(m-l) bygger på den proletariske internasjonalsismen. Om arbeidsfolk i heile verda skal frigjere seg, må folka i alle land stø kvarandre. Partiet kjempar mot sjåvinisme og rasisme i Noreg. AKP(m-l) stør arbeidarar i kamp, frigjeringsrørslar, undertrykte land, revolusjonar og revolusjonære statar i heile verda.

AKP(m-l) er ein del av den kommunistiske verdsrørsla. Vi lærer av Paris-kommunen, Oktober-revolusjonen i Russland, den kinesiske revolusjonen og andre viktige røynslar frå den kommunistiske verdsrørsla. AKP(m-l) søker kontakt med dei mest målvedvetne av dei revolusjonære i verda, dei verkelege marxist-leninistiske partia og organisasjonane. AKP(m-l) stør dei og lærer av dei.

AKP(m-l) er eit sjølvstendig proletarisk parti i Noreg. (77) Berre kommunistane og arbeidsfolk i Noreg kan utvikle ei line som er rett for sosialismen her. AKP(m-l) korkje kan eller vil lage nokon kopi av det som er gjort i andre land. Dei russiske sosialimperialistane har gjort mange tidlegare kommunistparti til femtekolonnar for seg. Dette er ei svært alvorleg røynsle. Det syner at ingen andre enn partiet sjølv må avgjere politikken til AKP(m-l). I den kommunistiske verdsrørsla må alle verkelege marxist-leninistiske parti stå på like fot. AKP(m-l) må aldri underordne seg noka utanlandsk makt, men må alltid vere ein reiskap for arbeidsfolk i Noreg.

AKP(m-l) vart stifta i 1973 som eit lite og urøynt parti. Å utvikle det til eit røynt parti som har støtte frå store delar av arbeidarklassen og folket går ikkje av seg sjølv. Det krev lang og hard kamp. AKP(m-l) må arbeide i mange år for å knytte band til massane av arbeidsfolk for å lære og vinne støtte. Berre det kan gjere AKP(m-l) til ein sterk reiskap for arbeidarklassen i Noreg.

— ingen andre må avgjere politikken til
AKP(m-l)

Kapittel 26

Korleis arbeider AKP(m-l)?

a) Eit parti av ein ny type

AKP(m-l) skil seg grunnleggande frå alle norske politiske parti. Dei er organiserte for å vere med i spelet om taburettar og bein *under kapitalismen*. AKP(m-l) er skipa for å leie kampen for å *styrte kapitalismen*. Dette skiljet syner seg i ulik politisk linje, arbeidsmåte og organisasjon. Dette kallar Lenin eit parti av ny type.

b) AKP(m-l) vil leie klassekampen

AKP(m-l) vil leie klassekampen både på kort og lang sikt. Det stiller store krav til partiet og medlemene.

Lenin kalte kommunistpartiet for generalstaben til arbeidarklassen. Skal AKP(m-l) makte den oppgåva, må det stille store krav til seg sjølv og utvikle den kommunistiske teorien som gir retningslinjer for den langsiktige kampen og riktig politikk for den daglege klassekampen. For å leie må AKP(m-l) evne å overtyde arbeidsfolk om at partiet kjem med fornuftige framlegg som tener interessene deira i praksis. AKP(m-l) må ha svært nære band til heile arbeidarklassen og det arbeidande folket. Revolusjonære arbeidarar må vere ryggraden i partiorganisasjonen, og kommunistar frå alle viktige klassar og lag i det arbeidande folket må vere medlemmer.

Partiet må òg stille krav til dei einskilte medlemene. Medlemene har ulike evner og krefter. Men dei må jobbe etter beste evne og lære av feila sine. Dei må sette interessene til arbeidarklassen fremst og arbeide hardt for å bli dyktige kommunistiske politikarar. Medlemene må vere villige til å gi personlege offer. Partiet må aldri bli ein stige, ein stad der folk går inn for å vinne rikdom eller eit namn. (78) Medlemene må vere revolusjonære klassekjemparar. Det er dette vi meiner med å seie at AKP(m-l) må vere *eit parti av leiarar*.

AKP(m-l) må leie ved at *partiet sjølv går i brodden*. Det må vere tidleg ute med å stille riktige parolar og sjølv vise gjennom hardt arbeid kva som er rette vegen å gå. Arbeidsfolk må sjå at AKP(m-l) tar dei tyngste bøkene og er der striden er hardast.

AKP(m-l) har berre ein liten del av arbeidarklassen og arbeidsfolk som medlemmer. AKP(m-l) aleine kan ikkje vinne store kampar mot borgarskapet. AKP(m-l) må kjempe for å bli den leiande politiske krafta i arbeidarklassen. Det må kjempe for at *politikken til AKP(m-l) vert politikken til arbeidsfolk*.

c) Teoretisk arbeid og politisk diskusjon

Ei rett politisk linje for sosialismen i Noreg kan ikkje bli utvikla berre av eit fåtal leiarar. Det krev at partiet organiserer vitskapleg arbeid, studieverksemd og diskusjon. AKP(m-l) må søke sanninga frå fakta.

Partiet må organisere medlemene til å studere marxismen-leninismen-Mao Zedongs tenking, verdshistoria, Noregs-historia og det norske samfunnet i dag. Denne studieverksemda må knyttast saman med praksis i klassekampen, for å sjå kva for teoriar som syner seg å halde i praksis. Partiet må sjølv utvikle den marxist-leninistiske teorien på grunnlag av dei røynslene det gjer i klassekampen i Noreg.

AKP(m-l) må oppmode til kritisk tenking og debatt i og utanfor partiet. Spørsmål må ikkje avgjerast før fakta er skaffa fram, analyserte og diskuterte. Det er gale å uttale seg skråsikkert om saker partiet ikkje har røynsler om. Partiet må ikkje vere redd for å vedgå at det har tatt

— oppmode til kritisk tenking

— bli ein bra arbeidsplass for vitskapleg og intellektuelt arbeid

— arbeide for ein nøktern, folkeleg og smålåten stil i partiet

feil og skifta linje når undersøkingar gir grunnlag for det. (79)

AKP(m-l) må konsentrere undersøkingane sine på område som har mykje å seie for linjene for klassekampen. Partiet må utvikle seg til ein intellektuell autoritet i kraft av kunnskapen som finst samla der. Men det er ikkje noka oppgåve for AKP(m-l) å gjere seg til øvste autoritet i alle spørsmål til dømes når det gjeld vitskap og kunst.

AKP(m-l) må bli ein bra arbeidsplass for vitskapleg og intellektuelt arbeid. Det krev at partiet lærer av og nyttar kunnskapane til arbeidsfolk og intellektuelle i og utanfor partiet. Partiet kan også lære av folk som ikkje er samde med oss.

d) Masselinja

Skal AKP(m-l) utvikle ei rett politisk linje og vinne støtte for den blant arbeidsfolk, må partiet jobbe etter masselinja. Teorien for den er i første rekke utvikla av Mao.

Masselinja bygger på at «Folket og berre folket er den krafta som skaper verdshistoria» (Mao). (80) Partiet må utvikle politikken sin ved å bruke metoden frå massane til massane.

AKP(m-l) må lære av arbeidsfolk, få greie på røynslene, ønskja og behova deira. Partiet må sameine desse kunnskapane og bruke dei til å lage politiske linjer, som partiet går tilbake til massane av arbeidsfolk med. Dette må gjerast oppatt og oppatt i ein uendeleg spiral. Dette er å arbeide etter den marxistiske erkjennings-teorien. Rette tankar oppstår ikkje i hovudet på folk atskilt frå røyndomen, dei vert til og vert prøvde i praksis.

For å følgje masselinja må AKP(m-l) ha djupe røter i massane. AKP(m-l) må leve med i arbeidsfolks liv, lære av dei og ha vørndnad for dei. Sjølv sagt kan massane òg ta feil. Men AKP(m-l) må forstå årsakene til det og gå mot slike feil på ein måte som bygger på vørndnad for dei ærlege menneska som har dei. AKP(m-l) må sameine seg med og utvikle alle gode straumdrag i masserørsla, og nytte dei til å drive attende range idear. Sosialdemokratiske og revisjonistiske leiarar som ser partitoppene som heltar og vanlege folk som uvitande brikkar og «røystekveg» må brukast som negative føredøme for AKP(m-l). Medlemene og leiarane i AKP(m-l) må leve som arbeidsfolk og aldri skilje seg frå dei arbeidande massane.

AKP(m-l) tar avstand frå ein negativ tradisjon i den kommunistiske verdsrørsla som går ut på ukritisk å framheve spesielle einskildpersonar i partileiinga. AKP(m-l) vil arbeide for ein nøktern, folkeleg og smålåten stil i partiet.

e) AKP(m-l) og masseorganisasjonane

For å frigjere seg må det arbeidande folket organisere seg. Så lenge arbeidarane står mot klassefienden som einskildpersonar eller smågrupper, står dei veikte. Dei kan berre sigre ved å slutte seg saman i organisasjonar.

AKP(m-l) er ein organisasjon av dei mest målmedvetne og kampvillige, og kan derfor berre femne om ein liten del av det arbeidande folket. Men dette er ikkje nok i seg sjølv. (81) Arbeidsfolk treng masseorganisasjonar som kan samle det store fleirtalet. AKP(m-l) må arbeide for at folket skaper så store masseorganisasjonar som mogleg. Dei viktigaste av desse masseorganisasjonane no er fagforeningane, men det er òg naudsynt med mange organisasjonar for mange andre grupper og med andre formål. (82)

I Noreg er leiarskapet i mange store masseorganisasjonar i hendene på borgarskapet, som vil bruke dei til classesamarbeid. AKP(m-l) slåst for at masseorganisasjonane skal tene interessene til medlemene. Dette kan berre skje når det er verkeleg demokrati der medlemene i organisasjonane har makta.

AKP(m-l) arbeider for å vinne oppslutning for politikken sin i masseorganisasjonane. AKP(m-l) gjer det på grunnlag av demokratiet i masseorganisasjonane. Medlemer av AKP(m-l) følgjer lojalt demokratiske vedtak. AKP(m-l) driv ikkje med intrigar og kuppmetodar. AKP(m-l) vil ikkje gjere masseorganisasjonane til noko vedheng til seg. AKP(m-l) vil at folk med ulikt politisk syn skal arbeide saman i masseorganisasjonane for felles interesser. (83)

AKP(m-l) arbeider i masseorganisasjonane for at ulike delar av arbeidsfolk og ulike organisasjonar skal stø einannan. Kommunistane går inn for solidaritet mellom ulike fagforbund, mellom organisasjonar av arbeidarar, bønder, fiskarar, intellektuelle, kvinner, ungdom, mellom arbeidsfolk av ulike nasjonalitetar og over landegrensene. AKP(m-l) vil vere den krafta i masseorganisasjonane som held fast på det felles langsiktige målet for arbeidsfolk, og går inn for å utvikle den daglege klassekampen slik at han tener dei felles måla. Det er dette vi meiner når vi seier at AKP(m-l) er den høgaste forma for klasseorganisasjon for arbeidarane i Noreg.

Kapittel 27

Organiseringa av partiet

a) Demokratisk sentralisme

AKP(m-l) bygger på den demokratiske sentralismen. Teorien for det er skapt av Lenin og utvikla vidare av Mao. Vedtektene inneheld dei konkrete retningslinjene for korleis AKP(m-l) er organisert og arbeider etter den demokratiske sentralismen.

Den demokratiske sentralismen er organisasjonsforma til arbeidar-klassen. Arbeidarane kan aldri sigre om dei slåst som einskilde individ. Den demokratiske sentralismen er metoden for å sameine og konsentrere kreftene deira mest mogleg.

Demokratiet er midlet arbeidarklassen brukar for å frigjere skaparkrafta si. Demokratiet sikrar at partilinja er i samsvar med medlemene sin vilje. På grunnlag av demokratiet vert det mogleg å samle røynsler og idear, diskutere seg fram til ei politisk linje og velje leiing. Partiet kan berre vekse og leve dersom demokratiet er utvikla. Røynsler frå kontrarevolusjonane i Aust-Europa syner at skort på demokrati i partiet kan føre til nederlag for arbeidarklassen.

Sentralismen er metoden for å gjere slaget mot klassefienden så hardt som mogleg. Sentralismen vil seie at arbeidarane underordnar seg ein medviten, frivillig og jernhard disiplin når politikken skal settast ut i livet.

Den demokratiske sentralismen sameiner desse to motseiingane. Rett nytta kan han skape slike tilhøve i partiet at det «rår både sentralisme og demokrati, både disiplin og fridom, både einskapleg vilje og personleg frimot og initiativ» (Mao).

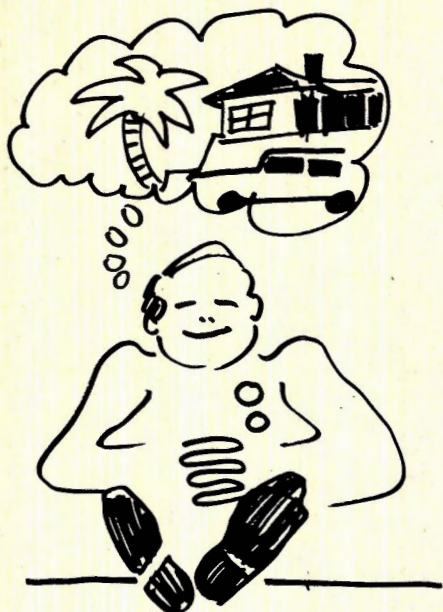
b) Kritikk og sjølvkritikk

Kritikk og sjølvkritikk er ein naudsynt del av den demokratiske sentralismen. Det gjer det mogleg å sette eit skarpt lys på feil og byråkratiske tendensar slik at partiet kan slåst mot dei.

Det er også ein naudsynt del av masselinja, fordi massane berre vil få tiltru til AKP(m-l) om dei ser at partiet ærleg gjer opp med eigne feil.

Kritikk og sjølvkritikk er naudsynt for at AKP(m-l) skal evne å utvikle ei rett politisk linje. Kommunistane må ikkje vere redde for kritikken og sjølvkritikken, men heller oppsøke det, for berre sanninga tener saka til arbeidarklassen.

— demokratisk sentralisme konsentrerer og sameiner kreftene mest mogleg

— borgarlege tendensar kjem ofte fram hos ærlege kommunistar

— vere førebudd på å gå i illegalitet

politikken så offentleg og vidkjend som mogleg

— tar ikkje mot gåver eller stønad på politiske vilkår

c) Kampen mellom linjer i partiet

Så lenge det finst eit borgarskap og borgarlege idear står sterkt, vil det òg finnast borgarlege idear innanfor dei revolusjonære partia til proletariatet.

Det er ein galen ide at det er mogleg å reinske ut alle borgarlege idear og all borgarleg tenking frå medlemene i partiet. Det vi må kjempe for, er at marxistiske idear og proletarisk politikk held makta i partiet.

Vi seier at det alltid vil finnast proletariske og borgarlege linjer innanfor kommunistpartiet, og det er ei oppgåve for partiet å utvikle kampen mellom desse linjene slik at den proletariske linja stadig sigar.

Borgarlege tendensar kjem ofte fram hos ærlege kommunistar. Det må partiet kjempe mot ved å bruke demokratisk diskusjon og følgje metoden med einskap — kritikk — einskap. (84)

Men det vil skje oppatt og oppatt at det dukkar opp borgarlege politikarar og karrieristar innanfor partiet som prøver å endre AKP(m-l) til eit borgarleg arbeidsparti, eit revisjonistisk parti. Om slike folk ikkje kan overtydast gjennom demokratisk diskusjon, må dei ut or partiet.

AKP(m-l) kan ikkje ha medlemmer som stør borgarskapet og imperialismen. «Om ein har reformistar, mensjevikar i rekkene, er det uråd å sigre i den proletariske revolusjonen» (Lenin). «Å kjempe mot imperialismen når ein har slike «våpenfelagar» i ryggen, vil seie å kome i ein situasjon der ein vert skoten på frå to sider, framanfrå og bakanfrå» (Stalin). Om slike medlemmer vert borte frå AKP(m-l), «så svekkar det ikkje, det styrkar både partiet, arbeidarrørsla og revolusjonen» (Lenin). I slike tilfelle seier vi at partiet styrkar seg ved å reinske seg. (85)

d) Ope og hemmeleg arbeid (86)

Under kapitalismen må kommunistane alltid vere budde på valdeleg undertrykking og krig. AKP(m-l) har plikt til å vere førebudd, slik at det ikkje kan bli knust av forfølging og terror, men kan kjempe vidare same korleis tilhøva er.

Derfor er det eit prinsipp at dei viktigaste delane av partiorganisasjonen skal vere løynde for klassefienden. Sjølv i tider da borgarskapet lar AKP(m-l) vere legalt, må organisasjonsforma vere slik at partiet er førebudd på å gå i illegalitet. Partiet må binde saman ope og hemmeleg arbeid.

Samstundes må AKP(m-l) bruke så mange måtar som råd for å spreie revolusjonær politikk blant massane. Politikken til AKP(m-l) kan ikkje vere hemmeleg, tvert om må han vere så offentleg og vidkjend som mogleg.

e) Økonomisk sjølvberging

Eit revolusjonært parti som vil styrte kapitalismen i Noreg kan berre bygge økonomien sin på dei som står mot borgarskapet og imperialismen.

Derfor bygger AKP(m-l) på prinsippet om økonomisk sjølvberging. Partiet finansierer seg ved kontingent, inntekter frå eige arbeid og støtte frå dei arbeidande massane i Noreg. AKP(m-l) tar ikkje mot gåver eller stønad på politiske vilkår. AKP(m-l) snyltar ikkje på fagforeiningar eller masseorganisasjonar for å få tak i pengane deira. AKP(m-l) tar ikkje mot økonomisk stønad frå utanlandske makter.

AKP(m-l) må praktisere sparsemd, kjempe mot sløsing og ikkje gi grobotn for byråkratiske yrkespolitikarar med høge løner.

Vedtak, merknader og dissensar

Her følger først dei fleste av dei vedtaka som vart fatta på plenums-møtet i prinsippprogramkomiteen, som ferdigbehandla dette utkastet til prinsippprogram. (Hovudvedtaket står først i dette heftet.)

Dette tillegget inneheld dissensar, dvs. framlegg som vart reiste på plenums-møtet, men som ikkje oppnådde fleirtal av røystene.

Tillegget inneheld også skriftlege kommentarar innlevert frå *medle-mene* i prinsippprogramkomiteen. Desse kommentarane er kalt *merkna-der* og er ikkje innarbeidd i framlegget til nytt program.

Arbeidsutvalget i prinsippprogramkomiteen
21. mai 1980

Vedtak frå prinsippprogramkomiteen

A: Prinsippprogrammet skal berre kome på *nynorsk* (fleirtal; eit min-dretal ville berre ha det gitt ut på bokmål).

B: Namnet på partiet skal vere *Arbeidernes kommunistparti (marxist-leninistene)*. Parentesen med *marxist-leninistene* skal ikkje strykast. (Ei avhaldande røyst.)

C: *Josef Stalin* skal ikkje fjernast frå oversikta over klassikarane. (Ei avhaldande røyst.)

D: Del III skal flyttast sist i programmet. (Dette framlegget oppnådde like røystetal. Semje om at strukturen da ikkje vert endra i dette utkas-tet.) Elles semje om strukturen.

E: Samrøystes vedtatt at komiteen gir AU ansvaret for å lage føreord til nytt hefte med framlegg til prinsippprogram.

Dissensar og merknader

Dissensar og merknader til Innleiing

(1) Merknad — ikkje realitetsbehandla:

Setningen endrast til: «AKP(m-l) bind denne teorien saman med un-dersøkingar av røyndomen.»

(2) Framlegg — forkasta:

Dette avsnittet strykes.

Dissensar og merknader

til Del I: Kapitalismen og imperialismen

(3) Merknad — ikkje realitetsbehandla:

Før inn som tillegg: «Grunnleggende er motsigelsen mellom produksjo-nens samfunnsmessige karakter, og den private tilegnelsen.»

(4) Merknad — ikkje realitetsbehandla:

Oppfatter definisjonen på imperialismen som begynner i avsnitt 2 som upresis i forhold til Lenin. Slik det står i utkastet må det oppfattes som at oppdelinga av verden mellom stormaktene *ikke* var ferdig da imperialismen oppsto, men først blei ferdig en stund seiere. Oppfatter at Lenin sier det omvendte i Imp., s. 130 der pkt. 5 i definisjonen er at oppdelinga i kolonier er *fullført*, utdypes/presiseres også noe mer nederst på samme side.

Oppfatter som et viktig trekk ved imperialismen at enhver ekspansjon *må skje på andre maktas bekostning*, siden oppdelinga er fullført. Programmet bør bringes i overensstemmelse med dette.

(5) Merknad — ikkje realitetsbehandla:

Setningen erstattes med: «Kapitalismen utviklar seg alltid *ujamnt*, ulike...»

(6) Merknad — ikkje realitetsbehandla:

Jeg er i tvil om hvorvidt den konkrete verdenssituasjonen hører hjemme i prinsippprogrammet. (Noe taler for det, noe taler mot).

(7) Merknad — ikkje realitetsbehandla:

Disse to motsigelsene erstattes med: «motseiinga mellom borgarskapet og arbeidarklassen, — motseiinga mellom dei imperialistiske landa og blokkene innbyrdes.»

(8) Merknad — ikkje realitetsbehandla:

Før inn følgende setning: «Verdsbiletet syner at denne analysen framleis gjeld.»

(9) Framlegg — forkasta:

Foreslår at følgende strykes: «Mao Zedong analyserte verdsutviklinga etter den andre verdskrigen og kontrarevolusjonen i Sovjet. Han fann at i 70-åra var det rett å dele ...»

(10) Framlegg — forkasta:

Foreslår følgende omformulering: «Han er et av flere redskap til å forklare ...»

(11) Framlegg — forkasta:

Foreslår at følgende strykes: «Denne inndelinga av verda er gyldig i dag (1980), og kjem sikkert til å prege utviklinga i mange år framover.»

(12) Merknad — ikkje realitetsbehandla:

Stryk «og demokrati».

(13) Merknad — ikkje realitetsbehandla:

Erstattes med: «I dei siste åra har Sovjet gått forbi USA militært som den sterkaste og fårlegaste imperialismakta.»

(14) Merknad — ikkje realitetsbehandla:

Setningen vert endra til: «Sosialimperialismen har viktige indre veikskapar:»

(15) Merknad — ikkje realitetsbehandla:

«behandla som koloniar og» strykes; «undertrykte» blir ellers tveitydig.

(16) Merknad — ikkje realitetsbehandla:

Setningen endres til «Det statsberande kommunistiske partiet er gjort om til eit statsberande fascistisk parti.»

(17) Merknad — ikkje realitetsbehandla:
Stryk «ved å gå til militære overfall på desse landa».

(18) Merknad — ikkje realitetsbehandla:
Forsåvidt riktig at Sovjet prøver å skaffe seg posisjoner i Asia/Afrika for å ringe inn Europa. Men mer enn det: Også skaffe militære støttepunkter/baser, spinne et verdensomspennende nett for i det hele tatt å bli i stand til å føre verdens-krig. I tillegg f.eks. Iran/Afghanistan, vel ikke først og fremst innringing av Europa, men skape trøbbel for USA/Europa gjennom å kunne avskjære energiforsyningene. Syns dette bør klarere fram, både ressurser/avskjæring/militære støttepunkter, ikke bare innringing av Europa.
Mener også at Midt-Østen ikke er helt presist. Oppfatter det som området mellom Indiske hav/Middelhavet. Iran/Afghanistan-området omfattes vel ikke av begrepet Midt-Østen, men hører jo med i denne argumentasjonen.

(19) Tilvisinga fell bort — retting innført.

(20) Merknad — ikkje realitetsbehandla:
Endres til: «Kampen mot sosialimperialismen må ikke føre til at arbeiderklassen ...»

(20A) Merknad — ikkje realitetsbehandla:
Stryk denne setningen.

(21) Framlegg — forkasta:
Foreslår følgende omformulering: «Men skal fredsrørsla kunne vinne fram, må ho sette seg mot begge supermaktene og spesielt mot den farligaste ...»

(21A) Merknad — ikkje realitetsbehandla:
Stryk denne setningen.

(22) Merknad — ikkje realitetsbehandla:
Endres til: « ... og kjempe mot ettergivenhet.»

(22A) Merknad — ikkje realitetsbehandla:
Stryk denne setningen.

(22B) Merknad — ikkje realitetsbehandla:
Stryk dette avsnittet.

(22C) Merknad — ikkje realitetsbehandla:
Avsnittet bør begynne: «Dei verkelege m-l-partia og -kreftene i ulike land må ...»

(23) Merknad — ikkje realitetsbehandla:
Stryk denne setningen.

(24) Merknad — ikkje realitetsbehandla:
Setningen endres til: «Dette er ein av grunnane til den vaklande kursen i høve til det sovjetiske presset.»

(25) Framlegg — forkasta:
Jeg ønsker å få inn følgende sitat av Lenin:
«Klasser er store grupper mennesker som skiller seg fra hverandre ved den plassen de har i et historisk bestemt sosialt produksjonssystem. De skiller seg etter forholdet sitt til produksjonsmidla (i de fleste tilfeller fastsatt og formulert i lov), etter rolla si i den sosiale organiseringa av arbeidet og dermed etter størrelsen på den delen de får av den sosiale rikdommen og måten de får den på.»

(26) Framlegg — oppnådde like røystetal:

Stryk setningen: «Utviklinga av kapitalismen forenkler klasse-motseiingane.»

(27) Framlegg — forkasta:

Flytt heile avsnittet til underpunktet som behandlar småborgarskapet.

(28) Framlegg — oppnådde like røystetal:

Før inn følgjande setning her: «Utviklinga av kapitalismen forenkler klasse-motseiingane.»

(29) Framlegg — forkasta:

Før inn følgende setning: «Likevel forenkler utviklinga av kapitalismen klasse-motseiingane: At nye yrkesgrupper som statstjenestemenn, intellektuelle og ansatte i tjenesteytende næringer øker i antall, blir mer enn oppveiet av at tidligere "småborgerlige" yrker får sterkere og sterkere preg av lønnsarbeid.»

(30) Framlegg — forkasta:

Stryk ordet «berre».

(31) Framlegg — forkasta:

Stryk orda «trena, herda».

(32) Framlegg — forkasta:

Stryk: «ingenting å tape».

(33) Framlegg — forkasta:

Halvproletariatet må behandles i et eget avsnitt.

(34) Framlegg — forkasta:

Før inn som tillegg: «Narkomane rekrutterer nye narkomane bl.a. for å tjene penger på stoff. Arbeiderklassen tjener på at dette bekjempes med de nødvendige midler.»

(35) Merknad — ikkje realitetsbehandla:

«Proletariatet må kjempe mot narkomane som sprer stoff — noe som blant annet betyr lettere rekruttering av narkomane.»

(36) Denne setningen oppnådde like røystetal — og er ført inn i framlegget.

(37) Framlegg — forkasta:

Setningen bør lyde: «Når først kvinnene reiser seg, kan dei vere ei ekstra sterk kraft i kampen mot borgarskapet.»

(38) Her vedtok prinsippprogramkomiteen følgjande:

AKP(m-l)s holdning til undertrykking av homofile under kapitalismen og under sosialismen skal inn i prinsippprogrammet. (Samrøystes)

Når det gjeld *kvar* i programmet undertrykkinga av dei homofile skulle vere plassert, delte komiteen seg i eit fleirtal og eit mindretal. Fleirtalet vedtok at avsnittet skulle plasserast i del II. Mindretalet dissenterte og ville ha punktet plassert i del IV, som ein del av eit nytt avsnitt om for-svar av dei demokratiske rettane. Det er framlegget frå fleirtalet som er prenta her. Det andre framlegget er prenta som merknad til del IV.

(39) Merknad — ikkje realitetsbehandla:

Før inn som tillegg: «Grunnlaget for nasjonal undertrykking er skillet mellom undertrykker- og undertrykte nasjonar i verda.»

(40) Merknad — ikkje realitetsbehandla:

Punktet om «Motseiinga mellom by og land» er utarbeidd av ein med-

lem i komiteen og ikkje realitetsbehandla. Det er derfor ikkje tatt med i framlegget.

Motseiinga mellom by og land

«Det er typisk for alle kapitalistiske land, også for Noreg, at landbruket blir liggande etter for industrien og at motseiinga mellom by og land blir stadig djupare.

Grunnlaget for denne motseiinga er det kapitalistiske systemet sjølv. Byane utbytta landdistrikta, småbøndene vert drivne fra gard og grunn som en følge av heile utviklinga av den kapitalistiske industrien, handelen og kredittsystemet. Spegelbildet av avfolkinga av landsbygda er bustadnaud og auka sosiale problem for arbeidarklassen i byane.

Landbruket ligg etter for byane når det gjeld utviklinga av produktivkreftene. Den tekniske utviklinga går seinare enn i industrien. Auka bruk av maskinar tvingar kvar enkelt gardbrukar til å gjere stadig større investeringar. Det er dei rike kapitalistane i jordbruket som lettast kan skaffe kapital og utnytte jordbruksmaskinar effektivt. Det store fleirtalet av mindre bønder kjem stadig dårlegare ut i konkurransen med dei. For å investere, må dei skaffe seg lån og sette seg i stadig større gjeld til bankane. Storproduksjonen veks og småproduksjonen vert fortrent i jordbruket, det vil seie at dei rike kapitalistiske bøndene og bankane trengjer ut og tar over jorda til bøndene som eig små og mellomstore bruk.

Kapitalismen gjer også at landsbygda blir liggande lengre etter byane kulturelt. Høgskolar, vitskap og kunst er konsentrert i byane.

Klasseinnhaldet i byanes utbytting av landsbygda er at byborgarskapet saman med dei rike kapitalistane på landsbygda utbytta det store fleirtalet av små og mellomstore bønder. Utbyttinga skjer gjennom prisar, dyre banklån og ulike skattar og avgifter, og ved at mange småbønder etterkvart blir tvungne til å selje jorda si billeg. Slik blir verdiar som den arbeidande befolkninga på landsbygda skaper, overført til kapitalistar i byane.

For å utvikle klassealliansen med det store fleirtallet av arbeidande bønder, må arbeidarklassen støtte kampen dei fører mot rike kapitalistiske jordeigarar og mot utbyttinga frå byborgarskapet. Dei arbeidande massane på landsbygda har interesse av å støtte arbeidarklassen i den sosialistiske revolusjonen fordi sosialismen kan avskaffe den skarpe forma motsetninga mellom by og land har no. I staden for at landsbygda skil seg meir og meir frå byane, kan sosialismen overføre middel til landsbygda slik at by og land blir stadig meir like når det gjeld produksjonstilhøve og produksjonskrefter, kulturgode og levevilkår.»

(41) Merknad — ikkje realitetsbehandla:

Dette punktet om «Målstrid og målundertrykking» er ikkje realitetsbehandla av komiteen, men levert inn som merknad frå ein av medlemmene etter eit framlegg som er kome inn til komiteen:

«AKP(m-l) stør målreisinga

AKP(m-l) stør målrørsla sin kamp for frigjering frå språkleg undertrykking. Bokmålet, med sine røter i dansk, set til side og held nede norsk folkemål i tale og skrift. Det held det arbeidande folket ukunnig om sitt eige mål, hindrar dei frå å tileigne seg kunnskap og gjer kampen mot klassefienden vanskelegare. Morsmålet er den viktigaste reiskapen i livskampen og klassekampen. Bokmålet er halde oppe og kontrollert av borgarskapet, og er kapitalen sin reiskap mot dei klassane som brukar folkemål.

Nynorsk er det skriftlege uttrykket for dei norske dialektane. Det er eit frigjerande skriftmål *mot* eit undertrykkande bokmål. Målrørsla organiserer folket i striden for å bruke sine eigne dialektar og for å bruke nynorsk skriftmål. Hovudoppgåva er å la alle norske barn få skoleopplæring på dette målet.

På same måte stør AKP(m-l) samane sin kamp for frigjering frå språkleg undertrykking, og stør andre folkegrupper i striden deira for å få opplæring på sitt eige mål.»

(42) Merknad — ikkje realitetsbehandla:
Heile dette avsnittet bør strykast.

(43) Prinsippprogramkomiteen seier seg samd i hovudinnhaldet i denne behandlinga av parlamentarisme og val. (Samrøystes)

(44) Merknad — ikkje realitetsbehandla:
Setningen endres til: «Mange meiner det er folket som avgjer politikken ...»

(45) Merknad — ikkje realitetsbehandla:
Stryk «parlamentarisk».

(46) Merknad — ikkje realitetsbehandla:
Før inn: «Samtidig som parlamentariske organ er et skalkeskjul for borgerskapets diktatur, så er disse forsamlingene organ for innbyrdes maktkamp mellom forskjellige fraksjoner i borgerskapet.»

(47) Merknad — ikkje realitetsbehandla:
«Taktikken skal klargjøre hvordan arbeidsfolks krefter skal grupperes, hvor støt skal settes inn, for å tjene målet.»

Dissensar og merknader til Del III: Revisjonismen og opportunismen

(48) Framlegg — oppnådde like røystetal:
«Retningar» bør endrast til «linjer».

(49) Framlegg — forkasta:
Mener at pasifismen bør tas opp i prinsipp-programmet, enten under opportunismen (evt. i forbindelse med SV), evt. under kampen mot krigsfaren, der hvor det blir behandla hvordan vi i Norge må forberede oss. Programmet må avvise pasifismen som løsning. Pasifismen er ikke død, og preger mange progressive ennå.

(50) Merknad — ikkje realitetsbehandla:
Foreslår at følgende blir tatt inn: «Som Stalin sa: Sosialdemokratiets viktigste historiske oppgave er å ta sjøltilliten fra arbeiderklassen.»

(50A) Merknad — ikkje realitetsbehandla:
Stryk anførselstegna rundt NKP. Går klart fram hva vi mener likevel.

(51) Merknad — ikkje realitetsbehandla:
Erstatt setningen med: «SV som parti nektar å gjere ...»

(52) Merknad — ikkje realitetsbehandla:
Setningen endres til: «avslører og kjempar mot all opportunisme ...»

(53) Merknad — ikkje realitetsbehandla:
«Den prosovjetiske retninga er veikare enn DNA, men farlegare, særleg om det vert krig.»

Dissensar og merknader til Del IV: Kommunistane og klassekampen under kapitalismen

(54) Note utgår.

(55) Merknad — ikkje realitetsbehandla:
Denne setningen bør strykes.

(56) Merknad — ikkje realitetsbehandla:

Stryk: «Så sant dei er villige til å delta i den felles kampen mot kapitalistane.»

(57) Merknad — ikkje realitetsbehandla:

Setningen endres til: «AKP(m-l) støttar kampane fagforeiningane fører mot *kapitalistane* ...»

(58) Framlegg — vedtatt samrøystes:

Komiteen slutter seg enstemmig til innholdet i punktet om «AKP(m-l) og parlamentariske val».

(59) Framlegg — vedtatt:

Komiteen er enig i at det bør utarbeides et eget punkt om kampen for å forsvare de borgerlige demokratiske rettighetene, hvor en også forklarer det viktige skillet mellom det borgerlige fascistiske diktaturet og det borgerlige parlamentariske demokratiske diktaturet. Et medlem av arbeidsutvalget i prinsippprogramkomiteen får i oppdrag å utarbeide et slikt punkt.

Punktet er gjengitt som merknad her — og er ikkje realitetsbehandla:

«AKP(m-l) og kampen for dei demokratiske rettighetene

AKP(m-l) kjempar for å forsvare og utvide de demokratiske rettane som arbeidsfolk har vunne gjennom mange hundreårs hard strid. Å forsvare desse rettane er eit viktig spørsmål som gjeld velferden for massane, og det er viktig for å kunne organisere kampen mot borgarskapet og imperialismen.

Derfor må AKP(m-l) under kapitalismen stå fram som den mest konsekvente forkjemparen for desse rettane. AKP(m-l) må forsvare yt-ringsfridomen, organisasjonsfridomen, demonstrasjons- og møtefridomen, streikeretten osv. AKP(m-l) må kjempe mot yrkesforbod og svartelisting. AKP(m-l) må forsvare den personlege rettstrygda til einskild-individet. AKP(m-l) må slåst mot politivald. AKP(m-l) må forsvare religionsfridomen og forsvare retten til å gå mot all religion.

AKP(m-l) må støtte kampen dei homofile fører mot undertrykking, forfølgning og terror og gå mot all diskriminering av homofile i Noreg. Under kapitalismen må AKP(m-l) kjempe for dei demokratiske rettane til dei homofile, under sosialismen er målet at all ulik behandling av homofile og heterofile skal bli borte.

Formelle demokratiske rettar kan bli utvatna og fascistisk kupp førebudd ved at folket blir terrorisert av fascistiske bandar og andre kriminelle. AKP(m-l) krev forbod mot fascistiske bandar og gangster-vesen under kapitalismen. Overvaking og provokasjonar frå statlege og utanlandske imperialistiske spionorganisasjonar kan spele same rolle og må også bekjempast for å forsvare dei demokratiske rettane.

AKP(m-l) kritiserer avgrensinga i dei borgarlege rettane under kapitalismen fordi dei i røynda vert brukte til å løyne kapitalens diktatur. Borgarskapet forvrenger det til at vi kommunistar etter det dei seier skal vere «mot demokrati». AKP(m-l) må svare på dette ved å syne både i ord og handling at partiet ikkje er for å *innskrenke* det som finst av demokratiske rettar, men tvert imot kjempar for å *utvida* dei, både under kapitalismen og under sosialismen. Nettopp fordi vi er klar over at dei kan bli feidd vekk svært raskt i ein krig eller ved eit fascistisk kupp, ser vi det som desto viktigare å mobilisere arbeidarklassen og folket til å kjempe for å forsvare dei.

Dersom eit fascistkupp trugar i Noreg, vil AKP(m-l) kjempe saman med alle dei krafter som er villige til å forsvare det borgarlege demokratiet, fordi det er *eit mindre vonde* enn eit ope fascistisk diktatur, og skiljet mellom borgarleg demokrati og terroristisk fascisme er svært viktig for folket.

I kampen for dei demokratiske rettane er det naudsynt å avgrense seg frå revisjonistane i Sovjet. Sovjet er i dag den største fasciststaten i verda og den største undertrykkaren av demokrati i andre land. Kam-

pen for demokratiske rettar i Noreg kan ikkje få tiltru om han ikkje samstundes går mot Sovjet.»

(60) Merknad — ikkje realitetsbehandla:

Kapitlet om teoretisk kamp manglar understreking av at borgerlig vitenskap, kunst, ideologi og kultur er eit viktig middel *borgarskapet* bruker *for å herske*.

(61) Merknad — ikkje realitetsbehandla:

Er enig i innholdet i kapitlene om norsk utenrikspolitikk og om oppgavene under en krig. Men inndelinga mellom de to er dårlig. For å unngå gjentakelser og overlapping bør de derfor skrives gjennom en gang til.

(62) Framlegg — forkasta:

Setningen «utvikle samband bygd på likestilling og avtalar og gjensidig forsvar med landa i Norden og Vest-Europa» må strykes.

(63) Merknad — ikkje realitetsbehandla:

Stryk: «folket og».

(64) Merknad — ikkje realitetsbehandla:

I kapittel 19 (no 20, — red.s merknad) byttes nasjonal revolusjonær frigjøringskrig ut med nasjonal frigjøringskrig de stedene hvor det ikke passer.

Merknader og dissensar

til Del V: Den sosialistiske revolusjonen

(65) Framlegg — forkasta:

Hele denne setningen strykes.

(66) Framlegg — forkasta:

«Etter 2. verdenskrig forsøkte Sovjet å innføre sosialismen utenfra i noen land. Dette var mislykka. AKP(m-l) mener sosialismen bare kan innføres ved de arbeidende massenes aktive deltakelse, ikke av utenforstående.»

(67) Framlegg — forkasta:

«AKP(m-l) hadde også helst sett at arbeidsfolk fikk makta i Norge på fredelig vis. Vi vil i samsvar med dette kjempe for å få større og større oppslutning i valg. Når vi får muligheter til det, vil vi sette fram forslag i parlamentariske organ som representerer skritt mot sosialismen. Ikke noe ville være bedre enn om et stortingsflertall, med flertallet av folket bak seg, kunne vedta de grunnleggende endringer i eiendomsforhold, maktforhold og i forfatning som sosialismen krever.

Men å la dette være strategien for sosialismen er å føre arbeiderklassen i en felle. Hvis en revolusjonær strømning begynner å få så stor innflytelse at borgerskapet ikke lenger stoler på de parlamentariske organa, så vil de sette disse til side. De vil svare med endring av valgordninga, uthuling av parlamentariske organers rettigheter, unntakstilstand og i siste omgang åpent terroristisk diktatur.»

Dissensar og merknader

til del VI: Sosialismen, proletariatets diktatur og utviklinga til kommunismen

(68) Merknad — ikkje realitetsbehandla:

«I den første tida etter revolusjonen kan produksjonen være kraftig

satt tilbake. Sosialismen vil derfor først etter en konsolideringsperiode få sjanse til å vise sin økonomiske overlegenhet. Men sjøl da vil ikke alle problem være løst.» Føyes inn.

(69) Framlegg — forkasta:

Følgende føyes inn: «Det vil være vanskelig å opprettholde sosialistisk økonomi over tid hvis ikke det utvikler seg *flere* sosialistiske land. Sjølberging i form av stor grad av økonomisk isolasjon vil føre med seg dårlige levekår for folket. Det vil dermed være ugjennomførbart i utvikla industriland. Utstrakt økonomisk samkvem med en kapitalistisk omverden vil gjøre det umulig å opprettholde en planøkonomi over lengre tid.»

(70) Merknad — ikkje realitetsbehandla:

Føy inn: «Administrative og politiske ledere skal som en hovedregel ha en lønn som tilsvarer arbeiderlønn. Der det unntaksvis er nødvendig med et høyt lønnsnivå, må det føres nøye kontroll med at dette ikke fører til danning av et nytt borgerskap».

(71) Merknad — ikkje realitetsbehandla:

Føy inn: «Forholda må leggest til rette slik at vanlege arbeidsfolk får kunnskap, tid og overskot til å ta del i politikk og samfunnsdebatt.»

(72) Framlegg — oppnådde like røystetal:

Formuleringane her oppnådde like røystetal, og er derfor ført inn i framlegget.

(73) Framlegg — forkasta:

Denne setningen strykes.

(74) Framlegg — oppnådde like røystetal:

Stryk denne setningen.

(75) Merknad — ikkje realitetsbehandla:

«Det vil finnast kvinneundertrykking.» («restar av» strykes.)

(76) Merknad — ikkje realitetsbehandla:

Finner Lenin-sitatet upresist og utilstrekkelig. Ønsker det erstatta med andre sitater eller nyskrevet tekst.

Dissensar og merknader

til Del VII: Arbeidarklassens kommunistiske parti

(77) Merknad — ikkje realitetsbehandla:

Føy inn: «AKP(m-l) er eit sjølvstendig parti, og verken kan eller vil lage nokon kopi av det som er gjort i andre land. Ingen andre enn partiet sjølv avgjer politikken til AKP(m-l). I den kommunistiske verdsrørsla ...»

(78) Merknad — ikkje realitetsbehandla:

Tillegg: «rikdom eller eit namn eller *makt og innflytelse*»

(79) Merknad — ikkje realitetsbehandla:

Sett isteden inn: «Partiet må vedgå når det har tatt feil og skifte linje når undersøkingar ...»

(80) Framlegg — forkasta:

«AKP(m-l) må kjempe mot ideer om at vanlige folk er uvitende og “stemmekveg”. Som Mao sa: Massene er de virkelige heltene. Selv er vi ofte barnslige og uvitende. Begriper vi ikke det, kan vi ikke regne med å tilegne oss de enkleste lærdommer.

Dette betyr ikke at arbeidsfolk ikke kan ta feil. Når partiet mener at massene tar feil, må det bekjempe disse ideene. Når store grupper av arbeidsfolk tilegner seg revolusjonære ideer, da forvandles disse ideene til en veldig materiell kraft, som er det eneste som virkelig kan omdanne verden. En slik revolusjonær politikk må utformes konkret ved hjelp av metoden "fra massene til massene". AKP(m-l) må lære av arbeidsfolk og anstrenge seg for å ta hensyn til deres erfaringer, ønsker og behov. Ledelsen i AKP(m-l) må legge særlig vekt på kontakt med arbeiderklassen.»

(81) Merknad — ikkje realitetsbehandla:

Stryk de to setningene over.

(82) Framlegg — oppnådde like røystetal:

Stryk denne setningen.

(83) Framlegg — forkasta:

Stryk heile dette avsnittet.

(84) Merknad — ikkje realitetsbehandla:

Endres til: «Borgarlege tendensar må partiet kjempe mot ...»

(85) Merknad — ikkje realitetsbehandla:

Endres til: «partiet styrkar seg ved å reinske seg»

(86) Framlegg — forkasta:

Bruk nemningane «legalt» og «illegalt» i staden for «ope» og «hemmeleg».

© Forlaget Oktober A/S, 1980
Trykt hos A/S Duplotrykk, 1980

ISBN 82-7094-271-5

